

Et ita Panor. opinio fere semper est seruanda, quanq̄ & altera nonnunq̄ 82
habeat locum, quando videlicet nulla consequentur mala talē reuelationē
& aliqua iusta perciperetur vtilitas.

Quare per Deum immortalē obsecro vos o confessarii, vt nullatenus, 83
aut certe, quam parcissime verba faciatis de his, quæ aliter, quam per cōfes-
sionē minime noueritis. Per superiora enim patet, quanti referat digito in
his compescere labellum. Estote item in petendis consiliis & in confiten-
dis peccatis, quæ in audiendis absoluendisq; pœnitentibus cōmiseritis, cau-
tissimi, vt illud. c. Omnis. iubet. Quoniã scio non paucos apud me errasse.
Quo circa prudentis fuerit petere facultatem a pœnitente petendi consi-
lium ita, vt persona nominari possit. Quando pro personæ & peccati gra-
uitate & qualitate, neq; scādalosum, neq; nociuū esset personā expressisse
illi consultori.

Infertur decimo sexto ad illā quæstionem f̄ an parochus negare possit 84
eucharistiam in paschate parochiano suo publice illam petenti, qui solis
occultis teneretur peccatis & solum occulta esset confessus illi, nec fuisset
ab eodem absolutus? Et videtur non posse. Nam primo negando videtur
dicere se negasse illi absolutionē, quod supradictū fuit non licere. Deinde
q̄ nil potest aliud obiicere illi, nisi, q̄ nō absolutus ab eo recessisset. Nam si
obiiceret ei, q̄ non esset confessus, possit ille respondere: imo tibi cōfessus
sum. Cui tamen non posset replicari id esse falsum, quoniã verū est. Neq;
responderi posset: Confessus es frater, sed ego non te absolui. Quia satis re-
uelat illum non obtulisse sufficientē dolorem, vel casum aliquē, vel cēsura
reseruatā habuisse, & ita reuelator esset cōfessionis. Tertio, q̄ huiusmodi
eucharistiæ petitor posset dicere se legitime confessum f̄. cui credendū est, 85
etiã si nullam schedam, vel testem eius rei demonstrat secundum Thomā
quolibet. 1. art. 2. pro quo textus in extrauag. Inter cūctas. col. 3. versic. Sup
confessione. de priuileg. Et merito. nam si verum dicit, bene se res habet:
si autem falsum, vt illud fingit, ita si confiteatur de nouo, solum dicere
poterit, quæ sibi libuerit. Et frustra expectatur euentus, cuius nullus sequi-
tur effectus. c. Cum contingat de off. delegat. l. Ad probationē. C. de pro-
batio. Non obstat, quod superius dicebam, nempe publico peccatori ne-
gandam esse eucharistiam, si confiteretur & non absolueretur. Quoniam
id verum est, si statim illi viuendi publice malum non deseruerit. Et ratio
est. quia dicere illi poterit: Tu non videris pœnituisse, quia in publico
peccato manes. Quod occulto peccatori etiã tibi confesso & non absolu-
to nequis obiicere.

Ex quo subinfertur primo f̄ episcoporū vicarios bono quidē zelo non 86
tamen secundū scientiam agere, cum plus satis scrupulose inquirunt: an &
cui confessi fuerint, quos constat eucharistiā in paschate petiisse dicētes se

q̄ ii ad id

*facit de off. ord., si s
vdos*

als̄ vel, als̄ ut qui

als̄ si statuz illuz

ad id paratos venire. Quia primo nullo id iure cautum video. Secundo, quod vix scio, quo iure castigare possunt eos propter præcepti de cōfitendo transgressionē, cum de ea vix constare possit ecclesiæ, ut deducit Durandus in Quarto. d. 17. q. 14. nisi per ipsorum confessionē. Quare multo certe vtilius facerent, si in publico peccandi statu manentes, etiam se cōfessos & cōmunicasse probantes castigarent. Non tamen inutile arbitror, neque vlli iuri cōtrarium petere parochos a suis parochianis schedulā, vel aliā probationē vel indicatiū, quo id credere possint: quis si causentur se perdidisse, vel aliquid aliud, quod non penitus a vero abhorreat, tandem eis credere debeāt iuxta Thomæ doctrinā & extrauag. determinationē. Qua cōsideratione saluabis receptā fere ab omnibus cōsuetudinē eiusmodi schedulas, vel indicia petendi.

Secundo subinfertur caute facturos parochos, si denegent eucharistiā eiusmodi peccatoribus publicis, etiā si ab ipsis fuerint absoluti. Non eo nomine, quod eum statum malum, vel publicū peccatum non fuerint eis cōfessi, sed quod palam sit eos manere in peccato. Quod ut supra tetigimus, sensisse videtur Augustinus, autor ve eius libri in. c. 1. in princip. supra eo, quod ibi annotat. quinta declarauimus.

86 Infertur & decimo octauo non absre dubitari de intellectu textus. c. 1. de pœnitē. & §. Secreta. de pœnitent. d. 1. qui cum eo cōcordat a contrario sensu. quibus probatur pro manifestis peccatis pœnitentia debere iniungi manifesta Nam confessarii, qui id faciunt, videntur reuelatores esse confessionum. qui & si non verbo signo tamen, vel alio modo eam reuelare videntur. Per illam enim pœnitentiæ publicæ impositionē significant graua sibi pœnitentem peccata confessum fuisse. Qua in re demiror neminē in illis locis hoc tetigisse. Archid. enī & Cardin. in illo. §. Secreta. id tacēt. Cōtuerūt etiam Hostien. Io. And. Collectar Anto. Petr⁹ & Cardi. cū Panor & Rauē. in illo. c. 1. de pœnit. Quā tamē omniscius ille Thomas in Quarto dist. 14. q. 1. art. 5. tetigit, nec omisit Paludanus. q. 6. nec Monaldus titul. de pœnitent. priuat. & public. nec Diuus Antoninus. 3. parte. titul. 14. c. 17. §. 6. Quibus duobus posterioribus videtur ille textus non esse intelligendus de sacramentali, sed de ea, quæ in foro exteriori imponitur, pœnitentiā. De illa enim vere intelligitur, sed raro in vsu habetur. Quoniam omnia peccata publica castiganda sunt correctione publica adeo, ut non possit illa in secretam per iudicem cōmutari secundū Antonium ibi, quem sequitur Feli. c. Accusasti. de accusat. col. fin. a quo discedit Deci. in. c. At si clerici. §. De adulteriis de iudic. col. 3. Et benē, in quātū male vterq; intelligebat dictum. c. 1. loqui de pœnitentia sacramentali: quamuis male, si, de exteriori loquatur correctione, nisi iusta id causa suaserit. Primo per illud. 1. ad Timotheum. 5. Peccantem coram omnibus argue, ut cæteri metum habeāt

habeant. Vbi gl. interlinearis peccantes intelligit conuictos, vel manifestos. & Lyranus addit, vt sicut notum est peccatū, ita & punitio sit nota. Glos. item ordinaria sic habet: Aliquando peccatum est corripiendū occulte: nempe, quando est occultum, interdum publice, nimirum, quādo est publicum. Secundo facit, quod Hieronymus in. c. Sed illud. 45. dist. inuehitur in praelatos, qui peccata publice non castigant, in hæc verba. Quæ est ista misericordia, quæ ista benignitas vni parcere & omnes in discrimen adducere? Polluitur enī ex vno peccatore, (intellige publico,) populus, sicut ex vna oue morbida vniuersus grex inficitur. hæc Hieronymus. Iohannes item Theutonicus in scholiis illius capituli sic loquitur: Nota eum, qui publice peccat, publice arguēdum esse & nō occulte: vt sic cæteris metus incutiatur & scandalū auferatur. Super quibus verbis quærit etiam Archidiaconus: Pone aliquem publice peccasse, qui monitus a praelato occulte satisfacit, num satis est illud? & respondet non esse. Cuius responsum vterq; Cardinalis cum Dominico probat. Facit, q̄ peccatorū castigatio exterior non est tantū inducta, vt castigetur ipse, qui peccauit, quātū, vt incutiatur aliis metus, ne similia faciāt. textus est in. c. Qua propter. 2. q. 7. & in. l. Aut facta. §. fin. ff. de pœnis. Quantum item, vt scandalū aliorum, qui ad peccandum, vel tacite inuitantur, tollatur. c. Non sunt audiēdi. c. Præcipue. 11. q. 3. Sed, si publicus peccator solum secrete satisfaceret, nō attingeretur ille, in quem leges tendunt, finis: ergo id non sufficeret. Adde etiam fortius, q̄ non solum, quando de peccato constat, sed etiam fama eius probatur, publica debetur satisfactio, nepe, vt se purget publice toto titulo de purgat. canonica. Et Remorū episcopus Ismarus. 1. q. 5. in. c. Si mala. dicebat: Si mala fama de præsbyteris exierit & testes & accusatores legales defuerint: ne contra Apostolū infirmorū corda percutiantur, & ne vituperetur ministerium nostrum cum sibi vicinis præsbyteris, quos scimus se nolle peierare, sacramento famā suam purgent. quod ipsum probat. c. Presbyter ead. c. & quæst. Arbitror autem hæc omnia iura & dicta prædicta intelligēda esse, nisi quando peccati publice facti circūstantiis recte pensatis vtilius Reipublicæ iudicandum fuerit emēdationē quidem ita fieri, vt de illa publice constet: ita tamē vt, qui peccauit, neq; in carcerē cōiciatur, neq; alia pœna pro tribunali dānetur argumento. c. Quid prodest. 23. q. 5. & eorum, quæ in c. Si peccauerit. 2. q. 1. annotabat Archid. quod frequenter a iudicibus ecclesiasticis factum prodesse vidi.

Alius tamen intelligendi modus habet tā illud cap. primū. de pœnit. quam §. illum. Secreta. a contrario sensu de sacramentali pœnitentia intelligenda esse. quod videtur placere doctoribus vtrobiq; & etiam Thomæ in illa. d. 14. q. 1. art. 5. Pro quibus facit & consuetudo pœnitentiariorū Papæ & quorundam episcoporum, qui peccatores sibi confessos peccata gra-

uia reseruata quãdoq; in publico spectaculo verberant. Tertio facit, quod in illo titulo de pœnitent. tractari videtur solum de pœnitētia sacramentali, vt patet. c. Significauit. c. Quod quidã. c. Deus. c. Officii. c. Omnis. c. Cum infirmitas. c. finali.

Sed hæc facile confutatur. Nam, qui per alium facit aliquid, ipse videt̃ id facere. c. Mulieres. de sent. excōic. regula iuris Qui per alium li. 6. ff. ad l. Aquili. l. Liber homo. in principio. & ideo, qui per pœnitentem reuelat, per se videtur reuelare. Neq; obstat, quod de pœnitētiariis ac vicariis prædictis dicitur. Nam illi nō verberant ob peccata, sed ob excōmunicatiōē †, cuius absolutio non est sacramētalis, sed potius exterioris fori per ea, quæ traduntur in. c. Transmissam. de electio. c. Duobus. de sentent. excōic. † atq; ideo per clericos minorum ordinum fieri potest, vt tradit Tho. in Quarto. d. 18. art. 2. q. 2. licet nostri non satis aperuerint. Quod, si pro peccato eis clam aperto illud sine facultate id publicandi faciūt, videtur mihi cum Durãdo incaute factum. Quoniam negari non potest per talē pœnitentiam saltem indirecte prodi pœnitentem a confessario. quod non licet per. c. Omnis. de pœnit. & cap. nostrum.

94 Ad hunc modū intelligendi † reiiciēdū magnopere me mouet primo, q; si verus esset, errarent omnes fere confessarii, quos quotidie videmus pro publicis criminibus secretas imponere pœnitentias. Deinde, q; pœnitentia illa, de qua. c. 1. agit inuito imponit̃ secundū oēs. At comuniore cal-
95 culo receptum † est absoluendū illū, qui alias legitime cōfessus est, quãuis vel tantillū pœnitētiæ nolit acceptare, modo proponat se aliter, vel hic, ṽt in purgatorio Deo satisfactorū, vt post Hostiensem Panormita & alii tradiderunt in. d. c. Significauit. & post alios Theologos non semel docuit Caietanus. quod & nos supra tenuimus in. c. Cōsideret. §. Ponat se. Si igit̃. in eo foro non tenetur ad acceptandū quid, etiam secretissimū; quomodo tenebitur ad acceptandū publicū? Igitur id. c. 1. de pœnitētia fori exterioris loquit̃. Tertio, qđ mouet, multa illius tituli capitula loquūtur etiam de satisfactione non sacramentali. vt. c. 2. c. Quod aut. c. Licet. c. Quæsitū. c. Cū ex eo. c. pen. Facit quarto, q; etiam Paludanus ipse in fine illius quæstionis
96 6. dist. 14. ait publicæ pœnitētiæ iniunctionem ad forum contētiosum pertinere. Nec loquitur de solēni, de qua in. c. In capite. 60. d. sed de alia publica, de qua illud. c. 1. loquitur. Tenendo tamen sententiam, quæ mihi vero
97 prior visa est, posse confessionē reuelari de confitentis consensu †: verū crediderim sponte suscipienti posse pro publico peccato publicam iniūgi
98 pœnitētiã † Non ea ratione, qua mouētur alii, sed, q; ea suscipiēs expresse vel tacite consentiat suæ confessionis publicatiōi ex iusta causa, nēpe, Deo & populo, quos scandalizarat satisfaciendi. Quod temperandū est, dū modo ea pœnitentia fiat coram eis, quibus ille erat infamis.

Intellectus ergo verus illius. c. & illi. §. Secreta. ille fuerit manifesta peccata purganda correctione manifesta in foro. s. exteriori, nō interiori: et etiam in interiori, si vel sponte petat, vel suscipiat pœnitēs illā. Tercio possit intelligi de vitæ mutatione ecclesiæ publice manifestanda: qđ supra est tactum & ibidem alias latius per nos declaratū. Sed is intelligendi modus non videtur satis germanus,

Infertur decimo nono fatis esse, quoad confessariū solū, qđ is, qui publice peccauit, secretam agat pœnitentiam. Quod & Paludanus concessit in Quarto. d. 9. q. 4. pronuncians publicas meretrices & publicos vsurarios posse admitti secrete ad cōmunionem post secretam pœnitentiam, etiam ante publicam vitæ mutationem: quoad ecclesiā vero & publicam ad cōmunionem admissionē, quāuis non sit necessarium præcedere publicam pœnitentiam, oportere tamē, qđ publice constet eum mutasse vitā. Quod clare sensit Palud. d. distinct. 9. q. 3. dum ait meretrices ac vsurarios prædictos posse admitti publice ad cōmunionē, postq̄ pœnitentiam fecerūt publicam, vel postquam sacerdos ipse publicarit eos vere pœnituisse. quem etiam Diuus Antoninus & alii sequuti sunt. A quibus tamē discedo in eo quod sentiunt id fieri posse per eiusmodi confessarii enunciationem, nisi intellexerint cum confitentis facultate factā per superius dicta.

Infertur & vigesimo incautos esse cōfessarios complures, qui ieiunia & alias graues pœnitentias, quæ aliis nescientibus adimpleri nequeunt, statim, vel paulo post confessionem adimplenda iniungūt peccatoribus pro peccatis. Quæ licet aliquibus nota sint, non tamen sunt notoria: imo ignota his, coram quibus eas sunt adimpleturi. Attento enim, qđ nostra atate, vel duo, vel nemo graues facit pœnitentias, nec eas sponte, sed iniunctas a confessario peragit, in suspicionē alios ducunt eiusmodi pœnitentes grauiā cōmississe. Quod non licet per supradicta.

Vigesimo primo sequitur in dubium vocari posse, quod ait Thomas in Quarto dist. 17. q. 3. artic. 4. q. 4. Ad quartum. quod licet cōfessio in occulto fieri debeat, ne ex peccati auditione alii ad malum inclinentur: pœnitentia tamen in publico fieri potest. Pro quo, quamuis faciant, quæ lati adducebam in secunda ad primā partem difficultate, tamen repugnare videtur primo, quod qui iniungunt eiusmodi pœnitentias pro peccatis occultis, causam reuelandæ confessionis & insinuandi pœnitentis præstare videntur, atq; ideo reuelare eam & eos infamare argu. l. Qui occidit. in fine. ff. ad. l. Aquili. & c. fin. de iniur. Deinde, quod ipsimet, qui eam implēt, se infamando, vel alios in suspicionem de illis malam inducendo peccare videntur. per. c. Non sunt audiendi. 1. q. 3. & quæ late supra diximus. Tercio, quia. §. ille Secreta. directo & c. 1. de pœnit. a cōtrario sensu, quoad peccata occulta, ei resistunt.

- 105 Quamobrē dictum Thomæ vnguentis subiectis molliendū putariū
 quoad peccata occulta iuxta intentionē suam, q̄ exprimit, cum ait: Quia
 quandoq; pro paruo, vel nullo peccato similia opa satisfactoria fiūt. quasi
 dicat: Talia opera publice adimplēda poterit iniungere, qualia etiam pro
 paruis ii, quibus ea imponuntur, solēt facere. Licebit igitur cōfessario in-
 iungere pœnitenti, vt statim absolutione accepta virginē matrem saluter,
 aliquem psalmū coram sacrosancta eucharistia genibus deflexis dicat, q̄
 forte facere statim nequibit, nisi populo toto spectante. Quia talia etiam
 106 a nemine præcepta solent fieri & etiam pro paruis præcipi. Olim itē, quan-
 do pro paruis, vel nullis erratis grauior subibatur etiam spōte pœna, pote-
 rat illa iniungi. Quod ipsum dixerim & hodie fieri posse inter illos, qui
 sunt in monasteriis, collegiis, vel aliis sodalitiis, in quibus etiam nō erran-
 tes pro se & aliis ieiunare, orare, vigilare & se solent verberare. Poterit itē
 & iniungere vt die cœnæ Domini te iis, qui se verberāt, insertum verberes.
 Quia eam verberationem, quam plurimi ex deuotione subire solent. Nec
 illa & aliā prædicta arguūt peccasse te grauior, nec peccata grauiora cōfes-
 sum fuisse. Contra vero non posset iniungere, vt capite & pedibus nudis
 cereum in missa coram populo teneat. quod factum vidimus. Nō posset
 iubere: vt vecte onust⁹ ferreo, aut armatus nocte tali, vel tali pernoctet, si
 vel ex qualitate, vel ex consuetudine personæ facile conici posset ob pec-
 cata detecta sibi illud iniunctum.
- 107 Vigesimo secundo infertur stulte ac misere errare parochos illos, qui
 statuunt, vt is, qui die festo opus fecerit seruile, veniam publice alio die
 festo in missa petat: stultius vero, qui tales cogunt occultas violationes fe-
 sti sibi per confessionem apertas palam pādere: stultissimū autem, qui pu-
 tat satisfecisse illius peccati confessioni per illam publicā. Non itē probo
 morem illum confessariorū, qui viris &, quod peius est, fœminis vix præ-
 cepta ieiunia seruantibus ob aliqua forte carnis occultissima peccata vnū
 & aliud & plura ieiunia statim post Pascha adimplenda imponunt. Quis
 enim non videt confessarium reuelandæ confessionis causam dare eo ma-
 108 iorem, quo eruditior est & pientior? Deniq; f̄ licebit imponere ob occulta
 peccata eas publicas pœnitentias, quas vir prudens arbitrari debeat esse ta-
 les, quæ pœnitentē in suspicionem grauis criminis minime inducant, alias
 vero, si imposuerit, errat.
- 109 Infertur vigesimo tertio f̄ sacrilegā esse consuetudinem parochorū, qui
 audiunt simul plures pueros doli capaces nulla ad id eos necessitate adi-
 gēte. Iniuriantur enim sanctissimo pœnitentiæ sacramento eo ad iocū &
 risū abutendo primo arg. l. Minime. C. de episcop. audi. & §. fin. authentic.
 De sanctis. episcopis. collat. 9. & gl. in c. Cum decorē. de vita & honest. cler.
 110 Quæ habent f̄ monachorum vestibibus, aut monacharū ad ioca vtentes gra-
 uiter

uiter esse castigandos. Secundo facit, q̄ nec aliquā sacram scripturā ad iocandum trahere licet, vt grauer Thomas definit secunda Secunda. q. 168. art. 2. Ad primū. Nam quamuis iocari aliquādo liceat, tamen id verum est nisi rei dignitas iocandi facultatē adimat, vt Tullius admonet in. 1. offic. Sacra autē scriptura eiusmodi est, quippe, quæ Prouerbio. 8. ait: Audite, quoniam de rebus magnis loquutura sum. Facit tertio, q̄ alter Thomas in eo art. dixit f̄ verbi dei concionatores, cum aliquid ridiculum causa recreandi animos auditorum proponunt in suis concionibus, peccare. Quod, & si delicatiori cuiusdam subdorum videatur, tutū tamen esse nemo negarit, quando eo loco satius fuerit rerum ipsarum magnitudine & tremore, q̄ ludicris attentionē quærere. Vnde Romanus Pasquillus, & qui eū imitatur aulici, aliquot item scholastici conicere possunt: an recte faciant sacris dicteris in viros, presertim graues, iocando, ne dicam, eos notando. Facit & pro corollario, q̄ infamāt illi pueri, vt aliquando se, ita frequenter patres & alios domesticos, quorum errata facile narrare solent. cuius infamiae causa sunt sacerdotes eiusmodi. Quoniam, qui causam dāni dat, damnum dedisse videt. c. fin. de iniur. l. Qui occidit. ff. ad. l. Aquil. Sed & ipsi pueri postea confessiones sodalium auditas aliis reuelant cōtra præcepta, quæ in c. Omnis. de pœnit. & in dist. 21. Quarti habentur.

Infertur vigesimo quarto peccare grauer, qui aduertenter & ex proposito confessionem clanculariā eo nesciente, qui cōfiteatur, audit. Ante enim quam quis vocetur, ad consilium nō debet accedere. & qui alterius secreta male conatur discere peccat iuxta illud: Non q̄ras impietatē in domo iusti Prouerb. 14. Sic, qui didicit testimonia, etiam si nondū erant publicata, nō producit alios testes. §. Quia multi. in authēti. detesti. collati. 7. & qui literas alteri clausas apit, peccat, vt supra est dictū. Præterea incidit in vitiū curiositatis, vt docet. S. doctor secunda Secunda. q. 167. art. 2. in fin. Peius tamen arbitror facere f̄ qui confessionem ita auditam aliis reuelat. Nam præter ea, quæ supradicta sunt, vassallus, qui secreta domini sui reuelat, grauer errat. c. De forma. 22. q. 5. c. 1. de forma fidei in vsibus feudorū. c. Ego de iureiur. Cū ergo omnes in Dei verba iurauerimus. c. Prima. c. Vos. de consecr. d. 4. atq; ideo eius clientes siue, vt nunc loquuntur, vassalli simus & quidem inutiles: si quis nostrum, quod in nostri principis curia pœnitentiæ abditissima audierit, reuelet, proditor erit profecto insignis.

Infertur & vigesimo quinto f̄ etiam confitentes teneri ad celanda, q̄ ipse confessarius dixerit. Quoniam & illud ad forum spectat Dei. Proinde cōfitens ille peccare videtur, qui detegit cōsiliū, vel pœnitentiā, vel alia sibi a cōfessario iniuncta. q̄ talia sunt, quibus ridicul⁹ efficiatur, qui ea iniūxit aut cōsuluit secundū Paludanū in illa. q. 3. Quod ipsum videtur de omnibus, aliis quæ confessarius confitenti ea mente dixit, vt essent inter ipsos secreta

secreta secundum Adrianum in illo dubio. 10. col. 13. post quintam questionem de confessione.

**TER TIA QVAESTIO TEXTVS.
INTERPRETATIVA.**

116 Tertio principaliter **¶** quæro: an sit aliquis casus, in quo liceat confessorio auditam confessionem reuelare. Et videntur multi esse: primus, quando crimen hæreseos detegitur iuxta illum versic. antiquum: Est hæresis crimē quod nec confessio celat. Secundus, quando crimen committendum aperit secundum Panor. & communem in illo. c. Omnis. de pœni. quod omnes alii tribuunt Innoc. quem etiam in hoc ipso citat & sequitur Decius in. c. Cum non ab homine. de iudic. col. 3. Facit, q̄, qui confitetur se cum aliis hostibus decreuisse incendio supponere ciuitatem, hæresi quadam inficere populū, neq̄ illum huius mali propositi pœnitet, non eo modo confitetur, qui ad absolutionē proficit. c. Quod quidam. de pœnit. ergo non est cur eius confessio celanda fuerit. Præterea facultate id faciendi a pœnitente suscepta potest confessorius confessionem reuelare sibi detectam, quod paulo inferius ostēdatur. At aliquando ipsemet confitens tenetur ad secretum illud confessorio detectam reuelandū, nempe, quando nisi reuelaret, consequerentur multa mala & peccata, vt Reipub. deuastatio, vel mors aliquorū innocentiū arg. 83. dist. in princip. c. Quanta. de sentent. excōic. Ergo & confessorius idem poterit facere. Facit præterea. c. Officij. de pœnit. vbi habetur quendam detexisse peccatum in confessione ipsi patefactū. Facit & c. Significasti. de adulter. quod habet presbyterū detexisse quandam mulierem ipsi confessam fuisse adulterium. Facit. c. Mattheus. de Simonia, quod habet Mattheū Cardinalē pro consilio habendo peccatū & peccatorē reuelasse papæ. Facit & c. Nemo eo. titulo, quod habet confessorium posse de reconciliatione testimonium ferre. Facit. c. Exhibita. de homicidi. ibi: tibi & presbytero, cui suam conscientiam aperuit confessus. &c. Facit & c. Lectæ. de renūciat. quod habet archiepiscopū quendam reuelasse Papæ peccatum & peccatorē, qui ipsi humiliter fuerat confessus.

117 Hæc tamen non obstantibus tenenda est conclusio contraria **¶** nempe nullo alio casu, nisi vno licitū esse reuelare confessionem. Pro quo facit hic textus dum ait etiam pro scandalo vitando id fieri non debere. At euitatio scandali quamplurima permittit iuxta ea, quæ late tradit Feli. in. c. Nihil cum scandalo. de præscript. Secūdo facit **¶** q̄ nil mali adeo graue occurrere potest, quo non sit grauius & peius ecclesiæ **CHRISTIANÆ** confessionē **CHRISTIANIS** exosam fieri & abominabilem. At simul ac concesserimus confessionem contra confitētis voluntatē reuelari posse, exosa fiet illa

illa & toti ecclesie molesta. Ergo ob nullam causam id fieri potest. Tertio facit, quod si aliquo in casu confessio reuelari posset, nemo eo casu confiteretur & ita nihil prodesset hoc asserere, ut per confessionis reuelationem malis occurreretur futuris.

Ad primū ergo pro contraria parte adductorum respondeo negando. Etiam hæresim siue iam commissam, siue committendam in confessione detectam 119 reuelari posse. & illum versiculū: Est hæresis crimen, quod nec confessio celat. in argumento citatū pestilentem esse merito dixerunt Parisienses in illa d. 21. q. 3. col. 2. quam sententiam probant omnes Theologi in illa. d. 21. & Adrianus in illo dubio. 10. & Thomas a Vio. q. 15. in opusculo viginti septē questionum.

Seqt Sept in l. 1801. in ft. cap 4 in fin

Ad secundum respondeo concedendo Pan. cum cōmuni sententia & 120 cum Angelo in Summa tenere in illo. c. Omnis. crimē committendū, cuius non poenitet confitentē, reuelari posse. Imo & ante illū idē voluit Alexander quarta parte. q. 78. mēbro. 2. art. 2. & Hostiens. cum Ioh. And. & Petro ab Ancharano in d. c. Omnis. & post eum Syluester verbo Confessio. 3. q. 6. & Dec. in. c. Cum non ab homine. de iudic. col. 3. & Barb. in. c. Iurauit. col. 18. de probatio. Cuius opinionis autorem aiunt esse Innocentiū ibi. qui tamē mihi contrariam sententiā tenere videtur. Postea enim, quam dixit crimē quod confitetur poenitens, committendū, reuelari posse illi, qui prodesse valeat. &c. subiicit & rationē. Quia (inquit) in hoc fuit minister Dei, quia tunc dicitur confessio fieri tanq̄ Dei ministro, quando confitetur, ut poeniteat. post quæ scribit illa: Hæc ratio non placet, quia bene credimus quod, ut minister recipiat, etiam si in peccato remanere proponat. c. Quod quidam supra eo. Audis Innocentium virū oculatissimū reprobare rationē illam qua maxime nititur opinio aduersa. & per consequens videtur etiam ipsā opinionē corrigere: quando ratione legis correctā lex quoq; ipsa correctā videtur. c. Miramur. de seruis non ordinād. iuncto. c. A multis. de ætat. & qualit. gl. & Bart. in. l. 1. ff. de legit. tuto. quem sequitur Felin. in. c. Tua. de iureiur. col. 2. & c. 1. n. 5. de sponsal. Quare contrarium cum Thoma Scoto 121 Paludano ac aliis omnibus fere scriptoribus in illa. d. 21. teneo nō posse reuelari eiusmodi confessionē peccatorū, quorum nondū poenitet confitentē Et ad rationem, quæ in argumento insinuatur concedo eiusmodi confessionem non esse talem, quæ absolutionē mereatur: sed nego illam nō esse sacramentalē & talem, quæ sigillo, secreti confessionis sigillata non sit. Primo quia, ut confessio tali sit obligata sigillo non oportet, quod sit talis, quæ absolutionem mereatur. Nam confessio laico facta secūdū omnes est celāda: 122 quam tamen clarū est non posse absolutionē mereri per ea, quæ dicta sunt supra eadē dist. c. 1. in princip. annot. 3. Secundo, quia licet illa confessio nō mereatur absolutionem durante illa cordis duritia, tamen adueniente, quæ 123 illam

illam cōminuat, contritione potest absolutionem mereri. & ita, vel est, vel apta est esse sacramentalis.

Ad tertium nego illam illationem: confitens ipse tenetur cōfiteri. ergo & confessarius poterit illius confessionē reuelare. Quia is lege prohibetur diuina, ne id faciat, vt supra est dictum, ille autem lege diuina id facere iubetur. Casu itaq; huiusmodi occurrente confessione videlicet deliberationis disseminandæ hæreseos, vel aliorum criminū cōmittēdorum quālibet magnorum, a qua forte nolit, qui confessus est desistere, imo forsitan proponit cum aliis sociis ea peragere: Primo fateamur cum omnibus cōfessarium monere debere episcopū, præsidem, vel alium, cui ea res curæ fuerit, vt inuigilet super gregem suum eo, q; eum lupo rapax tentet inuadere. Secundo fateamur etiam cum omnibus huiusmodi confessarium debere facere omnia, quibus obuietur delicto cōmittendo sine aliqua eius, qui cōfessus est significatione. Tertio tamen negemus contra prædictos reuelandam esse personā, etiam si sola illius expressio sit remedium illi hæresi fugandæ, vel impediendæ, vel aliis delictis reprimendis, nilq; aliud sufficiat. Quod, vt omnes post Thomā in dicta. d. 21. affirmarunt, ita multi cardinales ei subscripserunt: Primus beatissimus ille Bonaventura in illa. d. 21. Hostiensis item. Nam illum cardinalē fuisse constat, q; episcopatus Hostiensis cardinalatus titulus sit, vt pdidit. gl. regulæ. 7. cancellar. in Sūma de pœnitent. §. In quo. Cardinalis item Florētinus in. d. c. Omnis. Cardinalis etiam. S. Xysti. qui & a Turrecremata in hoc cap. nostro. Cardinalis item sancti Xysti cognomento Caietanus non in vno tantū loco: præsertim aut in opusculo viginti septem quæstionum q. 15. Vbi rogatus ab altero Cardinali respondit f confessarium, cui manifestata est in confessione deliberatio occidendi regem, vel Pontificē summū cum proposito id ad effectū ducendi, nō posse illud reuelare. Vbi etiam vir oculatus vidit Innocentiū non dicere, quod vulgus putat. Cuius hæc censura iucunda fuit nobis, qui antequam illam videremus, idem veritate cogente diximus. Adde & aliā rationē valde neruosam, q; eiusdem rationis & fori est cognoscere peccatū vt absoluendū & impedimentū absolutiōis faciendæ. Ad eundē enim spectat condēnare, ac ideo cognoscere ea, per quæ condēnari debeat, & absoluere & cognoscere, per q̄ id faciendū est. l. Qui condēnare. ff. de re iudic. c. Cum inferior. de maior. & obedient. & in proposito, nempe, consciētiae foro casus est in. c. Verbum. de pœnit. d. 1. vbi Ambrosius: Dominus parius esse voluit & ligandi & soluendi. & Iohānis. 20. simul data fuit pōtestas ligandi confitentē cum potestate absoluendi, cum dicitur: Quorum remisseritis peccata, remissa sunt: & quorū retinueritis, retenta sunt. At sicut manifestatio peccati cum contritione est causa absoluendi, ita manifestatio cum animi obstinatione est medium condēnandi. Ergo, sicut vnā recipit,

vt mi

vt minister & vicarius Dei in consciētiae foro, ita & alterum, ac ideo eadē est vtriusq; celandi ratio. Cum ergo Innocent. qui maxime nostros omnes mouit, hoc non dicat, cum horum ratio falso nitatur fulchro, teneamus hāc quæ inter Theologos comunis est, quā mutato proposito idem Hostiensis tenuit in illo. §. In quo peccato. quam tot Cardinales tenent, quā etiā Papa Innocentius. 4. Si bene ponderetur sentit & Adrianus sextus affirmat.

Ad quartum igitur argumētum respondeo in illo. c. Officii. de pœnit. cōfessarium detexisse quidem peccatum, non tamen ipsum peccatorem neq; peccatum ita, vt peccator cognosci valeret. quod licitū esse supra tutati fuimus.

Ad c. vero Significasti. de adulter. facile quis diceret cū Pan. & comuni id ibi factum fuisse de confitentis licētia. Pro quo facit, q̄ ipsemet pœnitens palam etiā fatebatur, nō (inquam) solum peccatū: sed q̄ etiā peccatū ipsum fuisse sacerdoti confessus. Qui modus intelligendi, licet olim placuerit nobis, nunc tamen displicet. Nā primo tūc demū dicimus de confitētis licentia licere aperire cōfessionē, quando ea licētia præstatur ex causa iusta & quæ honori, vel vtilitati conducatur ipsius confitentis, vel alterius. quam tamen causam in illius cap. casu cessare constat. Quoniā nō honori, sed infamiae: non vtilitati, sed detrimento ipsius mulieris illa detectio cedebat. Deinde adultera illa dixit tam se, q̄ adulterum prælbyterū confessos fuisse illi sacerdoti. Quod si accipias de sacramentali cōfessione, illa nullatenus scire potuit. Quoniam nequiuit adulterum audire confitentē. quia singuli singulatim confitemur, & ita confiteri oportet sacramentaliter. c. Omnis. de pœnit. ibi solus. Postremo, quia non satis constat ideo sacerdotē reuelasse peccatū adulteræ, quia illa dedit licentiā id faciendi. Aliud enim est dicere: Hoc peccatū feci, hoc peccatū illi sacerdoti confessus fui. aliud: Confessionem meā reuelandi licentiā illi sacerdoti concedo. Facit, q̄ secū dum Scoti, Durandi Gabrielis & aliorū multorum opinionē, qui putant de licentia confitentis confessionē reuelari nō posse, illud capit. necessario venit aliter, quā cōmunis intelligit, intelligēdū Quare planus illius cap. 127 sensus fuerit, q̄ adultera illa confessa fuerit se & adulterum cuidam sacerdoti fuisse confessos confessione extraiudiciali. Quod fecerunt aliqua de causa tunc occurrente puta, quia forte illos in ecclesia inuenit & forte adiuuauit tanq̄ amicos, quo dicerent ipsi veritatem, ne se pollueret in polluta ecclesia celebrando, siue quia sacrilegii pœnastimentes ei se cōmendarunt tanq̄ intercessori, siue alia quauis de causa.

Neq; obstat illud, quod Panor. & cōmunē mouere potuit, nempe q̄ sacerdos ille, cui adultera dicebat ambos delictum confessos fuisse, nomen adulteri celasset, quando testatus fuit verum esse illā adulterā sibi delictū illud confessam fuisse. Quoniam id multis de causis contingere potuit:

Forte

Forte non fuit interrogatus illud. & forte postea vel ante, q̄ ambo illud delictum confessi fuissent, extra iudicium illi sacerdoti, idem presbyter ille sacramentaliter fuit confessus. Et ideo putabat se non posse detegere peccatum illud, quod in pœnitentia suscepit, licet alia via id nosset iuxta multorum doctentium opinionem. Quæ tamen si falsa est, tamen in hunc usq; diem ita multorum ossibus hæret, ut non paucos decipi audiamus. Neq; ab simile vero est illud presbyterum illi sacerdoti sacramentaliter confessum fuisse, quomissaret diebus sequentibus. Deniq; aliis id de causis contingere potuit. Nam neq; communis satis ostendit ideo non detexisse illud, quia detegendi licentiam non haberet. Imo neq; ideo detexisse confessionem adulteræ, quia id faciendi facultate ab illa suscepisset.

Ad.c. Matthæus respondeo nullum esse in illo cap. verbum, quo significet Matthæus suscepisse illud in pœnitentia, sed solum secrete id retulisse Papæ. quæ longe sunt diuersa.

128 Ad.c. vero. Nemo respondet concedendo ibi probari posse quæ dare de alterius reconciliatione testimonium: sed ex hoc non sequitur posse reuelare confessionem. Primo. quia non omnis reconciliatio est confessio peccatorum, vel fit per eam, imo aliqua est exterioris, fori, nempe reconciliatio solenniter pœnitentium gl. postrema. c. In capite. so. dist. textus in. c. In capite. in duobus locis. & in. c. Aurelius. 29. q. 6. & c. Sanctum. de consecr. d. 4. reconciliatio ite excommunicationis. gl. in illo. c. 1. 26. q. 6. Secundo respondeo non satis consequi eam illationem. Quoniam aliud est reuelare confessionem, aliud est dare de reconciliatione testimonium.

Ad.c. Exhibita. respondeo ibi nihil aliud probari, q̄ q̄ quidam morti proximus dixit se cuidam sacerdoti, qui presens erat suam aperuisse conscientiam. Quod autem sacerdos aliquid reuelarit, vel dixerit, nullo verbo ibi significatur.

Ad.c. autem Lectæ, de renunciat. respondeo primo illum text. non loqui de peccati confessione, sed de renunciationis cuiusdam manifestatione. Secundo respondeo nullum esse verbum ibi, quod significet abbatem, de quo ille text. agit, confessum fuisse sacramentaliter archiepiscopo: sed solum confessum fuisse humiliter, secrete ac reuerenter, ut quemlibet aliquod crimine coram superiore confitentem decet.

Ex his omnibus infertur primo longe strictius esse sigillum secreti confessionis, q̄ sigillum secreti naturæ. Hoc enim multis casibus sine vlla licet recludere dispensatione, vel licentia, quod supra monstratum fuit. Illud vero nullo nisi vno & illo controuerso, quem paulo post discutiemus,

130 Infertur secundo etiam Papam, etiam propter maximam Reipubl. utilitatem non posse dispensare cum confessario, ut confessionem reuelet. Primo, quia Papa non potest super scádalo dispensare. c. Si quando cum ibi notatis quia

de rescript. A prior tex. c. Cū teneamur. de præbend. ¶ Nō enim potest mā 131
 dare, vt non obstante scandalo fiat aliquid, quod lege Dei non est necessa-
 rium secundū Innoc. in. c. Inquisitioni. de sentēt excōi. & ānotauit expresse
 Pan. in illo. c. Cum teneamur. de præbend. aiens non esse obediēdū Papæ,
 si scribat: non obstante scādalo. propter potestatis defectum. Quod etiam
 annotarunt nouiores. in. c. Si quando. de rescript. At confessionē etiam p
 vitando scādalo non licere reuelare casus est in cap. nostro. ergo minus po-
 terit super hac reuelatione, quam super scandalo dispēsare. Facit, q̄ lex, q̄
 iubet confessionem teneri secretam, diuina est, vt supra est dictū. At circa
 legem diuinā Papa non dispensat, licet illam aliquando declaret nō habere
 in aliquo casu locum Thomas prima Secundæ. q. 100. art. 8. cōmuniter a
 Theologis receptus.

Contra tamen hoc secundum corollariū facit, ¶ q̄ Papa dispensat super 132
 iureiurando. c. 1. & c. 2. & c. Verum. de iureiurā. & super voto. c. Magnæ.
 de voto. traditur secunda Secundæ. q. 88. art. 10. & q. 89. art. 9.

Ad hoc respondeo concedendo assumptū, nempe, Papā in iuramēto &
 voto ex iusta causa dispensare. ¶ In hoc autē præcepto nō posse, quia nulla 133
 posset ad id faciendū iusta reperiri causa, vt in confirmatione nostræ con-
 clusionis tangebatur. Posset etiam responderi aliud esse in iuramento &
 voto, in quibus nemo sine animo se obligandi obligatur aliud in hoc secre-
 to, ad quod sine vllō suo facto vincitur & ligat, vt Adrianus aiebat. Faciūt
 quæ nos latius scripsimus in. c. Sicut, de consecr. d. 1. Facit quod, quæ 134
 bis facto nostro quæruntur, fortius adhærent, quā quæ alieno, vel lege sola
 l. Cum pater. §. Surdo. ff. de leg. 2. l. A Titio. ff. de furt. iuncta. l. Si ipōsus
 §. Si maritus. ff. de donat. inter vir. & vxō. optimustext. probans vtrunq;
 in. l. Si tibi homo. §. Cum seruus. ff. de leg. 1. Quæ habet legatum quæri
 etiam ignorantī sola legis dispositione, quæri etiam acceptatione legatariī
 At posteriorem acquisitionem irreuocabilem esse, priorem vero reuoca-
 bilem facit. l. Qui Romæ. §. Flauius. ff. de verbo. cum his, quæ ibi Bartol.
 q. 1. & cōmunis determinat de donatione rei facta cuiuspiam ea lege, vt
 post certum tempus ad ecclesiā perueniret. quæ potest reuocari sola do-
 nantis, vel vtriusq; voluntate in ecclesiæ præiudicium. Quia ecclesia non
 facto suo, sed alieno id sibi quæsiuit. Cum igitur obligatio celandi con-
 fessionem quæratur Deo contra eum, qui eam nouit per suam legem so-
 lam, difficilius poterit illa per Papam tolli, quam voti & iuramenti obli-
 gatio, quæ mediante nostra voluntate quæruntur. Et ne dicas confessionis
 quoq; celandæ obligationē ex facto confessariī, nempe, cōfessionis audi-
 tione nasci, considera confessionis auditionē non principaliter, sed obiter
 ac secundario hūc effectum parere. Iuramentū autem & votum de aliquo
 faciendo in obligationē principaliter tendere. & quod principaliter agitur
 atten

attendendum potius esse probat lex illa vulgata. Si quis nec causam, ff. si cert. pet. & c. Non dubium. de sentēt. excōicat. secundū vnum intellectū.

135 Tercio infero Intrādā esse syluā & in ea moriēdū illi sacerdoti, cui vn̄ e comitibus cōfiteretur in ipso syluæ ingressu se cum aliis suis comitibus de occidendo eo eiusq; diripiēdis spoliis cōuenisse: si modo nullam inuenire potest occasionē, quo tollatur comitibus ratio iusta credendi eum ideo redire, quia confessus fuit ille comes & consilium illud arcanū patefecit.

Contra quod tamen facit ratio, qua motus Maior aliud tenebat in illa d. 21. quia reditus ille vel redeundi actus suapte natura nō est alicuius talis arcani significatiuus. Ergo per illum reditum nō videtur vllatenus significare illā confessionē. Facit & alia ratio, qua motus Adrianus etiā contra tenebat in illo dubio. 10. nēpe, q̄ ille presbyter sic rediēs nil palā facit aliis, quod non cederet in honorem & decus ipsius cōfitentis. Alii enim comites sciebant illam conspirationē & eam non patefecit illis: pœnitentia vero & confessio, quam eis patefacit, in decus & honorem ipsius cedit. Facit & tertio quod lex de se tuendo seruandoq; est lex diuina a natura data iuxta illd̄ Ciceronis: Principio generi animātū omni a natura tributū est, vt se, vitā corpusq; suū tueatur. l. Vt vim. ff. de iustit. & iure. c. Olim. d̄ restit. spoliat. Lex autem de confessionis secreto seruādo lex est diuina, sed nō naturalis. imo, quæ cū noua lege capit. Ergo fortior est illa, quā hæc. c. d. in principio. Ergo hæc debet illi cedere argu. c. Quanto. de consuetud. & eorum, q̄ scribebamus hoc anno in. c. Sicut. de consecrat. d. 1.

136 F Ad priorem Maioris rationem respondeo concedendo illum reditum simplicem & ab aliis circūstantiis absolutum suapte natura nō significare pœnitentē illud arcanum pessimā patefecisse: negādo tamen, si accipiatur cum circūstantiis illis, de quibus in corollario. s. cum illa cōfessione in syluæ ingressu facta, & tali tempore, quādo nulla erat spes, vel suspicio sacerdotis regressuri, neq; ille vllatenus ante significauit. Imo fortasse sua iocunditate & alacritate monstrabat se plus aliis & cupere & sperare illam syluam ingredi. Quis enim cōsciorū criminis adeo hebes esset, vt non intelligeret illum in redeundo significare ab illo pœnitente accepisse grande aliquod periculum, ob quod regreditur? Et quis eorum, qui conspiratiōis fuere participes non intelliget ei per illam confessionem suam de occidendo illo conspirationē patefactā esse? Facit pro his illud simile: Tenere in manu ensē strictū non est signum homicidii, sed neq; cum eo stricto currere. At si ea circumstēt alia, videlicet. ensē esse cruentum, latorem illius exire domo quadam, in ea reperiri recēter occisum, occiso vulnus esse incussum, neminem aliū in illa domo agere signa sunt homicidii certissima

130 secundum Iohan. And. ad Specul. titul. de probatio. §. fin. versicul. 13. n. 19. quem sequitur Panor. in. c. Tertio loco. de probat. col. 4. Quod ibi hoc ipso

anno diximus & scripsimus.

Ad posteriorem vero Adriani rationem respondeo concedendo nullū peccatum per illum reditū patefieri comitibus, quod eis non esset antea notum. At patefit confessio peccati & patefit peccatum & peccator, q̄ ipse per solam confessionē noscebat. et hoc est satis, quo reuelator sit cōfessionis. Nā ab omnibus est receptum confessarium, qui meretricis palam, publice ac notorie quæstum facientis cōfessionē audit, non posse dicere: Hæc mihi mulier confessa est se esse meretricē. Contra omnes item est confessarium palam facere posse confessionem sine confitentis licentia, etiam si manifestatio illa illius honori cedat & lucro. Præterea hoc casu, qd̄ vir ille alioqui 138 oculatissimus nō vidit, eiusmodi reditus & eiusmodi confessionis manifestatio occasio esse posset mortis illius patefactoris, quem fortassis alii comites ob eam suspicionē syluā ingressi occiderēt eo, q̄ ipsos prodiderit. & ita non, vt ille ait, illa reuelatio in solum decus & honorem ipsius confitentis cedit. Postremo, si hæc Adriani opinio vera esset, sequeretur cōfessariū posse patefacere pœnitentem sibi confessum esse hoc & illud peccatū, quæ nouit is, cui ea patefiunt, quod contra omnes esse constat.

Ad tertium concedo legem de se tuēdo naturalē esse, legē vero de cōfessionis secreto seruando diuinā positiuā. cōcedo item cæteris paribus diuinam & naturalē præstare diuinæ positiuæ. At hic non sunt cætera paria. 139 Nam illa naturalis de se tuendo propter propriam eius, qui se tuetur, utilitatem est lata, hæc vero de confessionis secreto seruando propter utilitatem publicam, nempe, ne confessio fiat CHRISTIANIS odiosa, imo in dies magis amabilis & gratior. Quod confirmatur similitudine satis cōgrua: Lex de secreto seruādo naturalis est, lex autem de secreto cōfessionis seruando partim naturalis est, partim diuina positiuā: & tamen, qua parte est diuina positiuā fortior est & rigidior, q̄ qua parte est naturalis, vt clare per sup̄iora colligitur. Et non alia ratione, nisi quia, qua parte est diuina positiuā, totius CHRISTIANISMUS decus & utilitatē respicit: qua vero naturalis, solum decus & utilitatem illius, qui secretum cōmisit. Quare tenet corollariū, quando, vt in eo dicitur, nulla se iusta offerret occasio alia redeundi, quo iuste credendi arcanū esse patefactū occasio tolleretur illis coniuratis. Et cū Scoto beatū illum appello confessariū, qui sibi CHRISTVM, qui priuatæ publicæ, qui temporariæ vitæ præferret æternā martyrac corona gloriosa dign⁹, si taliū coniuratorū manibus mori cōtingat.

Infertur & quarto non esse contra charitatē celare confessionē, qua non 140 patefacta non solum priuata res, sed & publica periclitatur: Sicut non est contra charitatem nō admittere adulterium, vel non mentiri, quando p̄ vitiū adulterii, vel mēdaciū Respub. in tuto locari posset. Nō enī sūt faciēda mala, vt inde bona sequant̄. ad Roma. 3. & cap. fin. 46. d. c. Forte. 14. q. c.

r Infert̄

*Supple q̄a imo in
fionez et dispen.*

Infertur & quinto reuelare confessionem, nisi, quando id de licentia fieret confitētis, rem esse per se malam perinde, ac fornicationē & mendaciū: & ita dari aliquid, quod per se peccatum est & nulla humana dispensatione iustificabile, quod tamen sola lege diuina positiua, & non naturali est prohibutum. s. reuelationē, qua maxima Reipub. damna impedirētur. Quāquam dici potest naturalem quoq; cum diuina positiua hoc casu cōcurrere illam. s. ne fiat id, quo res populo seruando necessaria, fit eidem exosa. *Sit*

141 Infertur & sexto confessariū in testē præsentatū & iuratū dicere posse nihil se scire, vel audisse, si de his, quæ per solam sacramentalē confessionē nouit, interrogetur iuxta illud Bernardi: Nihil minus scio, quā quod per confessionem scio.

Dicat hic aliquis verum esse confessariū audiisse: ergo falsum, non audiisse. Quia fieri non potest duas contradictorias per vllam potentiam dari simul veras. c. Si paulus. 2. q. 5. Neq; videtur responderi posse: scit vt Deus, nescit vt homo. Nam primo quomocunq; sciat, verum est eum scire: ergo falsum est eum non scire. Secundo, quia imo scit, vt homo, quoniam auribus carnis audiuit: imo & forte illicite audiuit, puta ob malum finem, vel excōmunicatus. Præterea laicus, cui loco sacerdotis fit confessio, vt homo audit. Quod si negas: negare certe non potes de illo qui casu, vel dolo confessionem, quæ alii fiebat, audiret. Nam ille, vt homo audit: tamen idem de illo, ac sacerdote, dicendum supra in prima conclusum fuit quæstione.

142 Respondeo igitur ad argumentum concedendo duas contradictorias per nullam potentiam dari posse simul veras. Concedendo item hunc scire & hunc non scire contradictoria esse, si absolute & absq; vlla capiantur additione. Sed nō, si vna illarum simpliciter & altera cum additione, quomodo in proposito nostro capiuntur. Dicimus enim confessarium scire. s. simpliciter aliquo modo quicunq; fuerit ille. Dicimus autem eundem confessarium non scire, tali videlicet scientia, quæ ad reuelādum sufficiat. Si mile desumi potest ex Archidiacono in præsentī, qui allegat illud Matth. 13. vbi de illo nouissimo ac tremendo die habetur Seruatorem illum diē, quando erit, minime nosse. At cōstat eum optime illum nosse, quippe, qui omnia præterita & præsentia cū futuris, imo possibilibus nouit: vt est vna omnium catholicorum sententia in Tertio. d. 13. per illud Iohan. 1. plenum gratiæ & veritatis. Sed illa non contradicunt. Quia illud, Seruator illum diem nouit. simpliciter & absolute sumitur & verum est. Illud autē: Seruator illum diem non nouit. non simpliciter sumitur, sed cum additione subintellecta, videlicet, ad reuelandum aliis. et ideo verum est. Sed illa sic dispariter sumpta nullatenus contradictoria sunt, vel contraria.

Infertur

Infertur & quinto posse quē licite fœdere matrimonii cōiūgere illos, inter quos impedimentū nouit esse legitimū: puta, si quis confessus fuerit suo parcho rem habuisse cum aliqua, cum cuius intra quartum gradum consanguinea nunc contrahere deliberat matrimonium. Huiusmodi enim impudicū virum & canonum irreuerentē potest quidem parochus, ne id faciat, secreto monere ac deterrere. At si publice petat a parcho, vt ipsos fœdere matrimonii coniungat, necessario tenebitur id facere argumento, c. Si sacerdos. de off. ordin. Pari ratiōe dicendū parochū teneri f̄ aliquādo ei, quem scit excōmunicatū, etiam in diuinis, etiam in sacrosanctæ eucharistie sacramento cōmunicare: quando videlicet is, quem per solā confessionem excōmunicatum nouit, audet publice, in aperto & corā aliis petere sacramenta. In qua re, quidquid Scotus & Adrianus eum reprehēdēs dicat, cōstat primo talē parochū posse illū in secreto, dum solus est, solum vitare. Secundo non posse coram aliis, etiam si extra confessionem secreto id nosset. c. Cum non ab homine. de sentēt. excōmu. & in dicto. c. Si sacerdos. de off. ordi. Hodie vero excōmunicatū, donec denunciatus fuerit, vitari non posse late diximus in. c. 1. §. 1. supra ead. distinct.

Infertur & septimo non esse omnino verū qđ quidā pro indubitato cōsulunt: nempe, confessariū quoad confitentē, perinde se extra confessionē gerere debere, qualem se gessisset, si eum nullatenus audiisset. Nā primo, si nullatenus audiisset excōmunicationē, de qua in hoc corollario agimus, vel impedimentū, de quo in præcedenti agebamus, nō posset eum, vel secreto monere, vel in secreto euitare: Et tamen audita confessione id efficere potest. d. c. Cum nō ab homine. de sentēt. excōi. Secundo, si quis per confessionem solā sciret aliquem esse malū virum, quamuis per omnes alias vias eum haberet & coleret, vt optimū, occurrente tamen prælati electiōe in ea eundem, si non audiisset ipsius confessionem, & posset & deberet, eligere: propter tamen illam scientiā in cōfessione quæsitam neq; deberet, neq; posset illi suffragari. argumē. c. Cum in cunctis. §. fin. de electio & c. Perpetuo. eodem tit. lib. 6. coniūcto. c. Si sacerdos. de off. ordi. & §. fin. c. 1. supra ead. dist.

Illud tamen memorabile fuerit, quod in hac re annotauit Paludanus in illa. q. 3. nempe illum, qui eligit indignū, quem sola confessione talē esse nouerat, non incurrere pœnam suspensionis, de qua in. c. Cum in cunctis. §. fin. de electio f̄. Quod, tametsi probet Adrianus, mihi non videtur expeditum. Nā. §. ille iuncto. c. Cum vintoniēsis. pœnam illam eligenti sciēter indignum imponit. At is sciens eligit indignum & tali scientia sciens, quæ facit ipsum peccare secundum ipsosmet. Quare igitur illam pœnam non incurrat? Facit, qđ tam efficax est illa scientia in negocio, quod inter Deum solum & hominē agitur, quam alia: imo efficacior, quippe, quæ in

ipso Dei foro est quaesita. Ergo, si alia facit incurrere hanc poenam, faciet & ea argumēto. l. Illud. ff. ad. l. Aquil. & c. Inter ceteras. de rescript.

Neque obstat, si dicatur agi ibi de poena & poenam in foro Dei non incurri, licet in foro debeat exteriori, gl. singul. in cap. Fraternitas. 12. q. 2. Non (in q̄) hoc obstat. Quia primo illa gl. non habet locum in censuris, quae nulla indigent executione alia praeter illam, quam secum ferunt. Quod late etiam Thomas iunior probat secunda Secundae. q. 62. art. 3. & ille. §. de suspensio-
 nis poena agit, quae una est de censuris. c. Querenti. de verb. signific. Quare
 149 verius fuerit resolvere in his, quae ad solum Deum pertinent, colloquia, tantae virtutis esse, hanc de qua loquimur, per confessionem quaesitam scientiam, quam etiam aliam secretam. Tertio pro corollario nostro facit. quod licet recepta sit illa sententia, quae habet secundum allegata & probata iudicandum, & non secundum propriam scientiam. c. Pastoralis. §. Quia vero. de off. deleg. c. Iudicet. 3. q. 7. l. Illicitas §. Veritas. ff. de off. praesid. Scientia tamen privata multum iuvat iudicem, quo
 140 diligentius rem percrutetur secundum omnes. Ita etiam scientia, quam quis ut confessarius habet, multum luminis praebet in aliis rebus agendis. Facit & quarto, quod secundum omnes iuste quis posset electoribus dissuadere alicuius in praetatum electionem ob solam per confessionem de ipso scitam malitiam, modo ita rem gereret, ut nullo modo peccatum ipsius proderet ulli

Octavo subinfertur utile fore delinquenti, si recusatione, vel alio iusto modo illius iudicis, cui crimen confessus est, iudicium declinare possit. Quoniam non mediocriter illa privata scientia illum iuvabit ad inquirendum diligentius veritatem, imo & ad confirmandum contra eum iudicium per supradicta.

CASVS VNICVS IN QVO REVELATVR IVSTE CONFESSIO.

145 Restat discutiendus ille casus unicus in quo licet confessionem revelare. s. de confitētis licentia. Qui mihi admittendus videtur primo, quod Thomas ita diffinit in Quarto dist. 21. quem sequuti sunt Palud. & alii ipsius scholae viri. Et hoc tenet Rosella supplementum Pisanellae & Sylvester in titulis suis. hoc etiam Diuus Antoninus tertia parte titulo. 22. §. 1. Quod ipsum nostri, ut plurimum probant. Quorum de numero sunt Archid. & Alexad. c. Ipsi Apostoli. 2. q. 7. Card. S. Xysti in praesenti. Iohannes And. in c. Lectae. de renūciat. Pan. & alii in c. Significasti. de adulter. Felin. in c. Testimoniū de testib. in c. 1. de exceptio. c. Nemo. c. In tantum. c. Matthaeus. de Simo. & Lopus allegat. 94. Pro quibus faciunt primo capitula praedicta. Lectae. de renūciat. & c. Nemo. & c. Matthaeus. de Simo. c. Significasti. de adulter. & c. Officii. de poenitent. & remissio. Quorum maxime vrget illud. c. Significasti,

ficasti, quo clare probari videtur sacerdos reuelasse adulteriū sibi confessione patefactum, & non punitur. Quod non potuit fieri alia ratione, nisi quia ex licentia ipsius mulieris adulteræ reuelasset. Igitur propositum. Hoc tamen argumentum dilui potest per illum intelligendi modum, quo noue interpretabamur illud. c. Significasti. supra eo. n. 127. Secundo facit, q̄ probari potest in foro exteriori quem esse emendatum & purgatum a criminis per eū cōmissi labe. c. At si clerici. §. De adulteriis. ibi: post pœnitentiam peractam. de iudic. c. Testimoniū. ibi: si vero sit de crimine emēdatus. de testibus. Facit. c. Ferrum. c. Domino sancto. §. o. distinct. Et hæc emendatio debet secūdum omnes glossas & doctores fere omnes probari per sacerdotem. At ille nō potest fidem facere de eiusmodi vitæ nouatiōe, nisi testificando de confessione sibi facta & absolutione per se data ac pœnitentia imposita & ab illo acceptata. Nō enim est aliud signum sub cœlo, quo possit vitæ post baptismū corruptæ renouatio constare ecclesiæ, nisi, si tempus patitur, per eiusmodi recōciliationē. c. Non potest. 1. & 2. c. Ecce c. Neminem. supra. d. 1. Licet, quando id tempus non pateretur, alia sufficiērent signa. c. A nobis. in magno. de sentent. excōi. c. Sanctū. de consecrat. d. 4. c. fin. de sepult. & aliis similibus. Poterit ergo sacerdos aliquo casu testificari de confessione sibi facta in iudicio exteriori ita, vt ei credatur: & nō nisi ex consensu confitentis, igitur propositum.

Quod si forte quis dicat cum aliquibus, quorum de numero est Cardinalis. S. Xysti in hoc cap. nostrā collectionē eneruari, si respondeatur satis prouideri necessitati probandæ confessionis per hoc, q̄ pœnitense extra confessionem dicat confessario, quod nuper dixerat in confessione replicabimus primū periculosum esse illud remedium. Quia sacerdos ille, si postea citaretur in testem ad alium effectum, teneretur testificari: quando saltē iam prius alius de ea re testis, vel aliud iudiciū præcessisset secundū, ea, q̄ late hoc anno scripsimus. in. c. 2. de confessis. quod & Feli. annotauit in illo. c. Matthæus. Secundo replicabimus toto, quod aiūt, cœlo Faberrare, qui talia scribunt. Non enim sufficit illud ad probandam emendationem. Quia, nisi aliam dederit licentiam, non poterit testificari se audisse ab eo illud peccatū in confessione & eum absoluisse: quādo solum poterit dicere dictum fuisse sibi illud secreto extra confessionem, quod nihil concludit ad emendationem. Tertio facit, quod omnis celandæ confessionis ratio cessat, quando de pœnitentis consensu detegitur, vt ex argumētorum pro contraria parte solutione dilucide apparebit. Ergo & ipsa occultationis necessitas cessat. c. Cum cessante. de appellat. l. Adigere. §. Quamuis. ff. de iure patro.

Contrariam tamen partem affirmarunt multi & in his Scotus in dicta dist. 21. quem probarunt vir piissimus Bonauētura, resolutus Durandus

acuti Parisienses, eruditi Turingenses. Angelus etiam verb. Confessio.
 §. c. qui pro se citat Pet. Aureoli & Landulphum in d. dist. 21. Apud nos-
 tros etiam Collectarius in illo. c. Omnis. sequutus suū præceptorem, qui
 postea fuit Clemēsius nominis sextus. Richardus autem inter utrosq;
 medius, dixit reuelare posse de licentia confitentis ad ea solum, quæ in cō-
 scientiæ foro prodesse poterant pœnitenti: non autē, quæ ad alia. Pro Sco-
 to eiusq; assēctis facit primo, q̄ confessarius scit peccata, vt Deus, & nō, vt
 homo: alioqui non haberet in eum iudex iurisdictionem. c. Cum inferior.
 de maior. & obediē. Ergo non poterit de illis testificari. Secundo facit, q̄
 nemo potest iuri in fauorem publicū inducto renunciare. c. Si diligēti. de
 foro competent. l. Si quis in scribēdo. C. de pactis Sigillum autē cōfes-
 sionis, hoc est, debitū eam celandi non solum est inductū in confitentis fa-
 uorem: sed totius populi **CHRISTIANI**, ne ab antidoto confessionis
 saluberrimo sumendo detrahatur. Quid ergo priuatus consensus agit ad
 tollendum eiusmodi ius publicū? Tertio, q̄ iudices passim compellerent
 captos in quadragēsimā, vel alio tempore suis confessariis confessos ad dā-
 dam licentiam confessionis eis reuelandæ. & ita facile possent condēnari.
 Qua ratione non parum nititur Maior.

Hæc tamen non videntur tanti æstimanda, vt in suam partem nostra
 here debeant: Nō primū, nam primo dici potest, q̄ per eā licentiam nunc
 præstitā incipit scire cōfessarius, vt homo, quod ante sciebat solū, vt Deus
 quod cōmunis opinio habet cum Thoma in Quarto dist. 21. q. 3. art. 2.
 Contra tamen hanc solutionem in hunc, quem hæcenus non legi, mo-
 dum replicari potest: q̄ ex ea sequitur confessarium dicere permissum ad
 vnum effectum posse cogi ad alium. Nam quod secretum quis scit, vt ho-
 mo, etiam si reuelatum est ei dicendo: Hoc dico in confessione. & iurauerit
 se non reuelaturum, tenetur de illo, si ducatur in testem, deponere secundū
 Innocentiū cōmuniter receptum in illo. c. Omnis. & supra fusius relatam.
 At is a data & accepta facultate illa scit, vt homo. Igitur propositum. Præ-
 terea Thomā cum cōmuni concedere oportet laicum, & quemuis aliū, qui
 quomodo libet confessionem audisset, posse illam de confitentis licentia
 reuelare. quod sine illa facere nequeunt. Quibus tamen hæc Thomæ solu-
 tio non quadrat. Ideo res aptius arbitror responderi posse negando, q̄ ille
 sacerdos nesciat, vt homo. Scit enim, sed tali via, quæ non sufficit ad reue-
 landum illa cuiq; lege diuina id vetante. sicut & laicus, cui facta esset con-
 fessio, & quiuis alii, qui cū nō essent sacerdotes, licite, siue illicite audierūt
 alicuius confessionem sacramentalem. Illi enim, & si vt homines sciant,
 nullo casu debent, aut possunt manifestare, nisi de licentia confitentis, &
 ad eum finem solū, ad quem licentia data est.

Ad se

Ad secundum autem fateor id sigillū principaliter inductum in fauorē publicum ne scilicet retrahantur mortales a confitendo: nec confitentem huic fauori renunciare posse. At negotiū per hunc permittendi modū huic fauori detrahi: imo, si bene perpendis, additur. Quis enim non videt prioriores fore homines ad confitendum, si certo sciuerint suam confessionem nunquam alicui sine suo consensu detegendam. Imo neq; cum suo cōsensu si aliqua ex parte fuerit confitenti damnosum: manifestādam autem, quoties ei expedierit ad eum solum finem, ad quem ipse volet & ad quem ipsi est utilis & non ad alium?

Ex quo inferitur solutio tertiū argumenti scilicet nempe non sufficere illum consensum captorum coactum & contra eorum decus & utilitatem præstitum ad reuelandam confessionem. Ecquis tam dormitantem imaginatur Thomā vigilantissimū cum tot clarissimis eruditione viris, ut putarent eiusmodi coactum consensum in tam grande eorum detrimentum præstitum sufficere sacerdoti, ut reuelare confessionem possit? Præsertim quod Palud. in. d. dist. 21. & Diuus Antoninus tertia parte titulo. 17. c. 22. expresse eiusmodi coactam licentiam non sufficere & iudicem malefactorum, qui aliquid præsumeret contra captum, qui nolit dare licentiā illam confessario. & eam, quamlibet vniuersaliter & speciatim datam, non extendi, nisi ad manifestationem ipsi utilem. Quo circa firmandum potius est eius & eorum, quos supra citauimus, Theologorum & Canonistarū propositi & mentis fuisse, ut tūc demū facultatē reuelandi cōfidentis licentia confessario præstet, quādo sponte penitus data est ad suā, vel alterius non contemnendam utilitatem spirituales, aut temporales. Ad suam quidem temporalem, veluti cum agitur de iplo criminoso ad suos ordines restituendo, vel ad quampiā dignitatem promouendo. c. Domino sancto. 50. dist. tradunt. Archid. Dominicus & uterq; Cardinalis in. e. Ipsi Apostoli. 2. q. 7. Ad alterius vero temporalem utilitatem: veluti, cum producitur in testē in causa civili & obiecto in ipsam crimine ac probato allegatur esse emendatus. Ad suam autem spirituales: veluti, cum casus est perplexus, nec satis aperte sine personæ, quæ confessata est expressione solui potest, ut cum agitur de pluralitate beneficiorū, quam constat in vna persona licitam, in altera illicitam. Quo fit, scilicet ut si facultas ei fieret publicandi in suam, vel alterius perniciem siue ad iocum & animi solacium tantum, nullatenus liceat eam pandere confessario. Abiit enim, ut sacramentis sacramentalibus ve iocemur per ea, quæ supra diximus. In hoc ergo vno casu ad hunc modū temperato licita est confessionis reuelatio, non in alio.

DVO ADDITAMENTA.

xiiii

Postre

160 **P**ostremo loco dicenda sunt duo. Alterum quod tacenda est etiam
 tertia persona, cuius nomen a confitente fuit iuste, vel iniuste
 in confessione expressum secundum Paluda. & Adrianum. Qui
 nimium meo iudicio in hoc morantur. Quoniam ad hoc confirman-
 dum & ad omnia contraria diluenda sufficit omnia illa, ut praediximus,
 sub sigillo cadere confessionis, quae vel confitens, vel confessarius iusta
 de causa voluerit esse secreta, quaeque directe, vel indirecte ad cognitionem
 peccatoris spectant. Quorum de numero constat esse tertiam personam,
 161 cum qua confitens peccauit. Alterum est confessarium dicere posse: imo
 & superiore iubente teneri ad dicendum, quae per confessionem nouit, si
 alia via illa didicerit: modo ita illa proferat, ac si nullatenus per confessionem
 nosset: siue illa nouerit antequam ei confessio fieret, siue postea. Haec est sen-
 tentia Thomae in illa dist. 21. quam omnes ad unum post eum sequuti sunt.
 Et probatur. Quia, nisi hoc dicamus, & veritati fiet praesudicium & copia
 probationum tolletur contra. l. Quonia. C. de haereti. & cogetur quis men-
 tiri contra. c. Primum. 22. q. 2. & fraus & dolus maligno patrocinabuntur con-
 tra. c. Sedes. de rescript. quin & innocens damnabitur contra. l. Absentem.
 ff. de poenis. Nam si duobus, quorum vnus sit sacerdos, videntibus quis
 quam delinquat & mox sacerdoti, qui viderat eum delinquentem, ea mente
 confiteatur, ne testari possit, nisi dicamus illum ea de re testari posse, veri-
 tati sit praesudicium primo. Deinde cogetur mentiri. Nam, quando depo-
 nit & dicit: nil scio. siue intelligat, ut Deus, siue, ut homo, falsum dicit.
 Fraus item & dolus patrocinabuntur delinquenti. Quod autem innocens
 quandoque punietur, si contrarium teneamus, patet in eo casu, quo quis tri-
 bus, quorum vnus est sacerdos, videntibus delinquit, & mox illi sacerdoti, qui
 vnus est de tribus testibus, confitetur. Nam si sacerdos iuratus dixerit se id
 nescire, aliorum duorum testimonio periurii conuincitur & punietur.
 Neque obstant cap. nostrum. & c. Omnis. de poenitent. quae sine vlla distin-
 ctione iubent confessario, ut omnino confessionem, peccatum & peccato-
 rem celet. Quoniam propter praedicta, quae maxime sunt absurda, vitanda
 debent intelligi ac limitari, ut procedant, quando sola confitentis manife-
 statione ea nouit confessarius. Neque replices: nullus est, qui hoc distin-
 162 guat, text. Nam satis est esse, quae id persuadeat, rationem omni iuri con-
 sonantissimam iuxta. gl. 1. in princip. l. De precio. ff. de Public. in rem actio.
 & c. Consuetudo. 1. dist. & c. Marchion. 1. q. 1.

MODVS PROBANDI REVELATIONEM.

163 **I**n calce autem omnium admonendi sumus nos confessarii omnes reue-
 latores confessionum nos iudicandos esse, si quis nostrum delictum
 cuius

cuiuspiam, quem in confessione audiuit, propalet, & confessus afferat suam confessionem eum reuelasse. Et adeo quidem iudicabimur, ut merito condemnemur, nisi probemus nos id aliunde didicisse secundum Hostiensem, quem Cardinalis Panor. & communis sequitur in illo .c. Omnis. sub finem. Non autem, ut eidem Hostiensi placet, ordinaria castigabimur poena, sed extraordinaria. Pro quo facit illud Innocentii in .c. Quia verisimile. de praesumpt. col. 2. versic. Nota tamen .l. quod delicto non aliter, quam praesumptione probato non debet delinquenti ordinaria poena imponi. 164

Ex quo inferitur, quam periculosum est confessariis de peccatis eorum quos in poenitentia susceperunt, colloqui.

Huius ultimo affine est illud, quod Hostiensis primum, ac deinde Collectarius & communis determinat in illo cap. Omnis. nempe tantum confessario esse imponendam poenam huius capit. & illius .c. Omnis. de poenit. & remiss. Non autem aliis, saltem laicis: quippe, qui eius poenae non sunt capaces. Carens enim ordine ab eo deponi nequit argumento .l. Decem. ff. de verbo. & .c. Ad dissoluendum. de desponsat. impub. Praeterea non tantum alii ac confessarius, peccat per ea, quae supra in quaestione prima dicta fuerunt.

IN GLOSSAM PRIMAM.

Ex hac gl. quamvis vacillet, colligitur primo confessarium non tene- 166
ri ad reuelandum, quae per confessionem didicit, etiam si sibi superior sub excommunicationis poena iubeat: ut omnes iis de rebus aliquid scientes illud manifestent. Quae conclusio, ut plurimum ab omnibus & Theologis & Canonum peritis recepta est, & inter alios hanc gl. commendauit Felinus in cap. Intimauit. col. 3. de testibus & plus satis probatur in tertia quaestione corollario 2. superius posito. Quod habet etiam Papam id iubere non posse, neque super eo reuelando dispensare.

Ex quo inferitur verum esse, quod olim cuidam monacharum praefecta meritissima respondi confessarium monacharum, qui per confessionem nosset unam ex illis a monasterio nocte proxima extrahendam posse quidem monere praefectam, quo vigili custodia tam fecero facinori obuiaret. Reuelare autem personas, etiam si absque illarum reuelatione satis occurri nequirit, non posse: quamvis, ut ea de re, quod quisque sciret, superior illius confessarii sub excommunicationis poena ad illam praefectam referre iuberet.

In quantum autem pro sua conclusione gl. citat .c. Significasti. de adulter. aduertendum censeo primo illud cap. primo aspectu pro contraria parte potius facere secundum communem, intelligendi modum. Quia sacerdos sibi iuratus reuelauit adulteram illius delictum. Sed dupliciter ad propositum glossae induci potest: primo, in quantum celauit adulteri nomen. Secundo

Secundo, quod sacerdos ille ideo adulteræ confessionem reuelauit, quia licentiam id faciendi ab ea suscepit. Ergo nisi talem habuisset licentiam, id non fecisset. Secundū tamen intellectum, quem superius illi tradidimus, neq; pro glossa, neq; contra illam facit.

163 Colligitur secundo ex gl. ^F neminem teneri ad dicendum, quod probare nequit. de quo late diximus hoc anno & latius dicemus in. c. 2. de cōfessis, quando illud, quam poterimus breuissime, repetemus.

IN GLOSSAM. 2.

169 Ex hac gl. collige ^F aliam esse pœnitentiam secretam, aliam esse publicam. Et rursus publicam diuidi in publicam solennē & publicam non solennem. Qui modus diuidendi pœnitentiam aptior est illo, per quem multi & in his Monaldus, dicunt tres species esse pœnitentiæ, nempe solennē, publicam & priuatam. Quoniam primo horum distinctionis membra cōtra bonæ diuisionis conditionem concurrunt. Siquidem omnis pœnitentiæ solennis est publica. Deinde, q̄ publica est genus ad solennem, & non species opposita. Porro pœnitentia priuata est, quæ non, vt publice impleatur, iungitur. de qua. c. Quis aliquando. §. Secreta. supra. d. 1. Publica vero est illa, quæ publice adimplenda imponitur, de qua. c. 1. de pœnit. & remissio. Solennis autem publica est illa, quæ peragitur cum solennitate, de qua in c. In capite. co. d. Publica vero non solennis, quæ publice sine tamen illa solennitate peragenda est. Quales sunt, quæ in foro saltem exteriori nolente peccatore, vel in interiore volente ipso imponuntur. iuxta. c. 1. de pœnit. & quæ de illius intellectu supra diximus. Hæc, quoniam de omnium doctentium mente sunt & vera, ideo aliter non probamus.

Ex eadem gl. colligitur solutio illius oppositionis, quæ contra hoc cap. ex. c. Placuit. 6. q. 2. formari potest in hunc modum. Ibi: reuelanti confessionem tandiu solum tollitur cōmunio, quamdiu ipse reuelans confitentem abstulit. Ergo non omnibus diebus suæ vitæ pœnitere debet. quod hic statuitur. Glossa tribus modis soluit, vltimus est verus. Quoniam illud ^F cap. non agit de episcopo reuelante confessionem subditi sibi confessi, sed de episcopo obiciente subdito crimen secretum, quod probare nequibat & ob id cōmunionem tollenti, vt ex illius litera satis constat.

Alteram tamen oppositionem illa fortiorem omisit. gl. nempe, quæ in illo. c. Omnis. de pœnitent. fundari potuit. Pœna enim quæ ibi confessionis reuelatori statuitur, partim conuenit cum statuta in hoc cap. quia vtrobiq; iubetur deponi, sed partim est penitus contraria. Ibi enim, cū fuerit depositus, iubetur in monasterium ad agendam pœnitentiā detrudi: hic autem iubetur per orbem ignominiosus peregrinari.

Hanc

Hanc oppositionem Hostiensis ibi, quem videtur probare Anto. soluit vno modo, q̄ hoc cap. intelligitur secundū illud, & illud secundum hoc iuxta. l. Nō est nouum & l. Sed & posteriores. ff. de leg. s. q̄ talis reuelator primo deponatur, quod in vtroq̄ cap. statuitur: deinde per septenniū, vel aliud tēpus, quod iudex arbitrabitur, peregrinādo p̄niteat, quod in hoc cap. scribitur: postremo illo finito in monasterium detrudatur, quod illo cap. cauetur. Neq̄ (inquiunt) obstat, quod hic dicitur: omnibus diebus vite suæ. Quia subaudiri debet: durante septennio, vel alio tempore ad p̄nitentiam constituto.

Contra tamē hūc intelligendi modū facit, q̄ illa verba: omnibus dieb⁹ vite suæ, non patiuntur illam expositionē. Facit, q̄ difficile post tam lōgā peregrinationem talis reuelator in episcopi potestatem redibit. quo in monasterio includatur. Quare verior & germanior intellectus videtur, quem sequitur gl. postrema illius cap. quem etiam non reprobāt Hostiē. & Antonius & sequitur Cardi. & Pan. nempe hodie nō esse huic cap. locū qua parte peregrinationem hanc ignominiosam infligit. Pro qua opinioe facit, quod lex noua, qua parte contrarium statuit legi veteri, derogare videtur ipsi, etiam si de illa non meminerit. c. 1. de constitut. lib. 6. At illud cap. in hoc contrarium statuere nemo non videt. ergo huic per illud derogatur. Facit etiam, quod peregrinatio per orbē clerici ignominiosa nō illi soli est dedecori, sed etiam toti clero. c. Diaconi. s. 93. dist. annotabat Calderinus consil. primo de vita & honest. cleric. Quæ ratio, vt arbitror fuit in causa, quare concilium illud catholicum peregrinationem hanc in illā detractionem monasterii cōmutaret.

¶ Tertus. §. Quod autem.

Quod autem dicitur: vt poenitens eligat sacerdotē scientem ligare & soluere, videtur esse contrarium ei, quod in canonibus inuenitur. Et nemo videlicet parochianum alterius iudicare præsumat. Sed aliud est fauore, vel odio proprium sacerdotem cōtēnere, quod sacris canonibus prohibetur, aliud caecum vitare, quod hac autoritate quisque facere monetur: ne si caecus caeco ducatum præstet, ambo in foueam cadāt.

In hoc §. Gratianus conciliat cap. seq. cū. c. 1. supra eadem in hunc modum. s. cap. sequēs, quod habet: ne quis sacerdos alienum parochianū ad penitentiā suscipiat. intelligendum esse, quādo ille parochianus, vel odio
sui

sui parochi, vel amicitia parochi alieni ductus eū adiret cap. autē. 1. supra eadem, quod habet, vt pœnitens eligat optimū sacerdotem, intelligendum esse, quando proprius est ignorās.

- 1 Hæc tamen^f conciliatio non est sufficiens. Quia primo non conciliat, quoad omnes casus. Non enim quoad illum, qui frequētius occurrit, quādo alienus parochianus neq; odio sui, neq; ob ipsius ignoratiā, neq; amore alieni vadit ad alienum. Secundo q̄ cap. sequens nimitū restringitur, dū datur intelligi, quod non est locus ei, quando sine vlla tali causa itur ad alienū quod est falsum secundū omnes per. c. Omnis. de pœnit. Et quāuis possent cōsiderari aliqua, per quæ addita, vel subaudita hæc Gratiani solutio defēdi posset: Quia tamen non puto eam fuisse ipsius mentē, non duxi operæ
2 precium illa scribere. Aliter igitur hæc capitula conciliari possunt^f: aliud fuisse tempore Beati Augustini, cui ascribitur. c. 1. supra eo. seruandum, aliud tempore Urbani. 2. cui tribuitur. c. seq. & ideo nō repugnare. Quoniā Augustinius sub annū domini circiter quadringentesimū floruit, Urbanus vero secundus sub annū domini circiter millesimū. Et ita nulla est repugnantia tempore Augustini nondum esse vetitū sacerdotibus audire alienos parochianos, tempore autem Urbani sic.

Nō obstat, si dicatur cap. illud primū supra ead. nō esse Augustini, licet illi tribuatur, per ea, quæ in principio distinctionis quintæ dixi. Quoniam responderi potest autorem illius cap. proximū fuisse Augustino, quando ipsius opus illi ab omnibus fere tributum est: Urbanum autem secundum multis sæculis post eum floruisse.

Contra tamen hanc solutionem potest replicari ex aliis quibusdam capitulis, quæ dilui quoq; possunt, vt in prima super cap. sequens annotatione apparebit.

- Potest & dari tertius modus conciliandi hæc capitula, nēpe, illud primū intelligendum esse, vt seruatis seruandis & eo modo optimo, quo iure potest, eligat optimū, puta, si multos habet parochos, penes quorū quemuis sit eius confessionis audiendæ potestas, optimū ex illis eligat. Si autem nō habet, nisi vnum, & iusta de causa non vult illi confiteri & ob id ab eo impetrat confitendi licentiam, confiteatur optimo. Item quando sese illi offert aliquis confessarius optimus & nullam habet aliam alii confitēdi causam, nisi q̄ tam pius & doctus confessarius nunc occurrit, petat licentiam id faciendi & si eam impetret confiteatur illi. Ita, vt sensus. c. 1. supra eadem sit consulere, vt quoquo modo iuste possit pœnitens, quærat sacerdotem optimū^f Non enim continet præceptum, quia sufficit eligere idoneum argumentum. l. Cum quidam. 2. ff. de leg. 2. & eorum, quæ late tractat Thomas a Vio ientaculo. 1. 2. q. 4. dum concludit sufficere^f eligere dignum etiam ad dignitates, quando solus habetur respectus ad ipsorum onera: licet non,
quādo

quando habetur respectus ad ipsarum honores & cōmoda. Hic tamen adde, quæ scripsi n. c. 1. supra eadem. n. 98. & quæ scribentur in. c. fin. infra ead. annot. prima.

✠ Tertus Urbanus Papa. 2.

Dicitur, ut deinceps nulli sacerdotum liceat quolibet cōmissum alteri sacerdoti ad poenitentiam suscipere sine eius consensu, cui prius se cōmisit, nisi pro ignorantia illius, cui poenitens prius confessus est. Qui vero contra hæc statuta facere tentauerit, gradus sui periculo subiacebit.

✠ S V M M A R I A. ✠

- 1 Confiteri non licet alieno parochio, quod est verum hodie, olim cōtra n. 2. & 11. & 28. confirmatur multis. n. 5. quoad effectum absoluēdi, alioqui sic. 33.
- 3 Parochias, siue regiones parochorum Dionysius Papa diuisit & ante illum Calyxtus diœceses, saltem episcoporum. n. 4.
- 6 Confessario necessaria iurisdictio actualis, sine qua nulla est absolutio. 7. etiam extra Quadragesimā. n. 8. neq; sufficit illa, quā accipit a confitente. 20. & 26.
- 9 Papa confitetur & absoluitur ab inferiore, non, quia in eo specialis sit Dei vicarius. n. 15. neq; quia iurisditionem habeat ex parte illius, qui iudicandus est. n. 17. Ecquis ausit dicere ab ecclesia, quæ supra Papā sit, illi iurisditionē tribui? 18. Ratio ergo sit, quia quilibet præfbyter est iudex veluti chartulari⁹ Dei & ab ipso Deo iurisditionē accipit, n. 19. contra quā neruose quiddam oppositū diluit. n. 20. & 21.
- 10 Peccata venialia sola qui habet, cui libet sacerdoti confitetur. de quo nullus textus. n. 22. sed tacita id licentia operatur, vel quia nunq̄ ea potestas fuit sublata. n. 23. vnde & ab excōmunicatione soluet. 25.
- 12 Confitentur presbyteri omnes omnibus presbyteris venialia. 30. & etiam mortalia, quia forte, quoad illos, consuetudo valere potest. 31. vel melius, quia tacite illis conceditur facultas. 34.
- 13 Confessarium eligendi consuetudo inualida.
- 14 Consecrandi potestatem neq; tolli, neq; minui posse ab vlla creatura pura. cuius vna ratio. n. 44. q̄ confutatur. n. 45. & 46. altera ratio. n. 48.
- 16 Iurisditionis potestas dupliciter habetur.
- 17 Opinio Thomæ a Vio omittitur.

- 24 Ratio vnica textus pro expressa est.
- 26 Thomas a Vio laudatus omittitur.
- 27 Iurisdicatio nulla sumitur a partibus contra Thomam a Vio.
- 29 Confessarium eligunt episcopi & prelati exempti. & idem. n. 38.
- 31 Intellectus. c. 2. de poenit. & remiss. lib. 6. discutitur, melius. n. 36. datur primus. n. 39. secundus. n. 40. tertius. n. 43.
- 32 Negatiuæ natura & significatio illius vocis aliquis.
- 35 Licentia & gratia mortuo concedente non moritur.
- 37 Pristinum in ius facilis regressus.
- 41 Qui dictauit. c. 2. de poenit. & remiss. lib. 6. videtur fuisse in opinione olim comuni, sed falsa.
- 42 Confitendi licentiam dari parochiano & eius confessionem audiedi potestatem alii presbytero paria.
- 47 Quid clavis, & idem. n. 40.
- 48 Papa non tollit sacrificis potestatem absoluendi, nec minuit, sed materiam id faciendi subtrahit.
- 49 Confessarium cui licet eligere, is eum, qui non exercet curam, eligere potest. quod sine licentia parochi facere valet. 58.
- 51 Excoicatus parochus vicarium dat ad audiendam confessionem, idem. 55.
- 52 Sacerdos quiuis aliorum hominum confessionem iure comuni audire potest & ita quilibet habet iurisdictionem, etiam actu quodam modo. 53.
- 54 Iudices chartularii qui.
- 55 Paludanus inconstantia insolita, ut etiam Antoninus, laborauit. n. 57.
- 57 Antoninus laudat & collector potius Paludani, quam examinatore habet.
- 59 Priuilegium ita interpretandum, ut aliquid contra ius operetur, dato tamen effectu, aliquo in aliis stringendum. n. 61.
- 60 Iudicium, quibus iurisdicatio in solidum est, quilibet potest, quod omnes.
- 62 Confessarium eligere potest peregrinari permissus, non tamen ab eo poterit a reseruatis episcopo absolui, etiam si ab episcopo fuerit peregrinari permissus. n. 63.
- 63 Opinio Paludani & Antonini confutata.
- 64 Opinio noua Thomae a Vio, quam tamen relinquit. n. 66. & concludunt licentia tacita & expressa in hac re esse pares.
- 65 Confessio & eucharistia sumi possunt ab his, qui loci, ubi se illi reperiunt incolis conferuntur.
- 67 Peregrinis plus, quam viatoribus sacramenta concedi, si facultate peregrinandi hoc faciunt. n. 68.
- 69 Vicariorum quatuor genera, quorum quilibet confitendi licentiam prestat. quod declaratur. n. 72. non tamen idem de coadiutoribus dicendum.

- 70 Delegatus inferioris subdelegat, si facultatem habet subdelegandi, quod ampliatur. n. 71.
- 73 Intellectus. c. fin. §. Cæterum. de off. deleg.
- 74 Opinio Sylvestri laudati omittitur & saluatur.
- 75 Confitetur quis parochi alieno in octo casibus secundum cõmunẽ, quorum secundus ineptus esse ostenditur. n. 76. quartus ad tertium reducitur. n. 82. quintus reiicitur. n. 83. sextus limitatur. n. 97. octavus a viris magnis repulsus saluatur. n. 103. 104. & 105.
- 77 Domicilium cumulare & mutare diuersa.
- 78 Opinio Paludani & Antonini, qui aiunt habẽtẽ duo domicilia parochi illius confiteri debere, cuius inhabitat parochiam, omittit.
- 79 Vagabundus quis cuilibet sacerdoti confiteri potest. n. 80.
- 81 Parochiani vt parochi tenent cõfiteri: sic parochi parochianos audire.
- 83 Conscientiæ forum nemo sortitur ratiõẽ delicti, neq; per solam sine domicilio habitationem etiã annalem, vt quia ob bella in alio loco habitat. 89. Nã neq; quasi domiciliũ quærit. n. 90. si modo alibi domiciliũ habet. n. 91. & nõ longe ab illo habitat. 92. resoluuntur omnia n. 96. quod nullo iure, sed sola consuetudine probatur. n. 100.
- 84 Confiteri quis potest parochi suo in aliena parochia, siue regione.
- 85 Confessiõis in negotio pares sunt scholastici, mercenarii, negociatores, viatores & peregrini, si cætera sunt paria, quoad licentiam & habitationem. 87.
- 90 Opinio Panor. omissa.
- 91 Intellectus. c. Quæsti. 16. quæsti. 1.
- 93 Intellectus c. 1. de celebratio. missar. quoad propositũ huius capit.
- 94 Confitentur & decimant mercenarii alibi, vbi inseruiunt, alibi, vbi domicilium habent, sed vbi iure debeant deciditur. n. 95.
- 87 Intellectus verus. gl. Cle. 1. de priuileg.
- 98 Locorum distantia non pauca operatur.
- 99 Intellectus. l. 2. C. vbi de crimi. agi oportet.
- 103 Sacramentum a principio inutile nulla ratificatiõẽ, etiam Papæ fit vtile, quia iure diuino suam materiam habet & formã, sine quibus constare nequit. n. 104.
- 105 Opinio conciliatiua Prieratis vix intelligibilis dilucida redditur.
- 106 Glossa prima emendatur.
- 107 Confiteri non tenetur proprio sacerdoti prius quis, vt alieno legitime confiteri possit.
107. Confiteri bis sua peccata num possit quispiam lege humana obligari: & prius affirmatiua defenditur & negatiua tenetur. 111. nisi ad id consensu astringas. 115.

- 108 Prædicare, non teneri parochianos salté in Paschate parochis confiteri malum.
- 109 Confiteri tenentur bis peccata sua fere omnes monachi Cisterciensis ordinis propter statuta sua, quæ defenduntur propter tacitum illius ordinem intrantium consensum.
- 110 Confiteri tenentur singulis mensibus monachi, etiam si nulla mortali teneantur culpa.
- 112 Iohannes Gerson laudatus.
- 113 Ecclesia non ligat quem ad nimis difficile.
- 114 Opinio, siue error Iohannis Poliaci tria dicta hæretica continens.
- 116 Lege humana nõ potest quis obligari ad oia, ad quæ voto potest teneri.
- 117 Intellectus glossæ. 6. c. Omnis. de pœnit. a multis perperâ excussæ.
- 119 Statuti cuiusdam ordinis Cisterciensis mutatio desideratur.
- 120 Opinio maioris noua, sed frigida super defensione cuiusdam determinationis facultatis Parisiensis.
- 121 Intellectus germanus cuiusdam determinationis Parisiæ.
- 122 Intellectus pulcher Clem. Ne in agro. §. Sane. 2. de stat. monach. & alter tangitur. n. 110.
- 123 Glossa secunda emendatur.
- 124 Confessarii tres cuilibet CHRISTIANO præterquã in episcopatu Romano speciali. 125. & intellige episcopum, vel quasi episcopum. 126. Excipe item Papam, n. 127. sunt & alii multi. n. 128.
- 129 Intellectus. c. fin. de pœnitent. & remiss.
- 130 Proprius, vox hæc quomodo in. c. Omnis. de pœnitent. accipitur & quæ cõmunissime, cõmuniter & proprie accipi solet. n. 131. quæ æquiuoce capitur in illo. c. Omnis. secundum cõmunem. n. 134. quod efficaciter confutatur. 135.
- 132 Intellectus. c. Omnis. de pœnit. quoad vnũ propositũ & quoad aliũ.
- 133 Præceptum de confitendo proprio sacerdoti disiunctiuũ idẽ. n. 136.
- 137 Confessarius ordinarius quilibet presbyter est, sed non proprius. i. ordinarius actu iurisdictionem habens.
- 138 Intellectus concilii Florentini & decreti Eugenii in. §. Quartũ est.
- 138 Confitetur quis alieno sacerdoti, si proprius est ignorans sine ipsius licentia, quando non potest obtineri a parochio, neque superior adiri sine periculo. n. 141. vel quando iusta causa confitendi alteri nascitur ex parochi culpa. 144. & 145. tunc enim petita, licet non obtenta licentia potest. 146. secus, quando ex alia causa, vel nulla. 143.
- 139 Confiteri non possumus alii sine licentia nostro parochio mortuo, vti excõmunicato.
- 140 Negligentia cuiuspiã non parit ius collegæ, vel superioris.

- 142 Superior compellit inferiorem facere, quod debet: non tamen illud ipse facit, nisi sit immediatus. 143.
- 147 Intellectus. c. Omnis. de pœnitēt. secundū quē illud posterius limitatur per prius.
- 146 Lex posterior limitatur nōnunq̄ per priorem.
- 149 Confitendi alteri iusta causa non est erubescencia, nisi, quando timeatur periculum tacendi aliquid necessariū. n. 150.
- 151 Confitendi alii licentia facile concedenda.
- 152 Confessiones parochianorum, quoties illi volent, audiat parochus, nisi aliis æque iustis impediatur, vel videatur eis id nō prodesse. Quia vicarius dñm imitari debet. 153. & quia pastor pascere. &c. 154.
- 155 Confessio præsidium singulare conseruandi, præmuniendi & recuperandi gregis
- 156 Mortē pximi verisimilē tā spūalē, q̄ corporalē impedire tenemur.
- 157 Eucharistia olim de præcepto ter in anno sumenda quam, quouis die Dominico consilium est sumere. 158.
- 159 Cōfiteri ante Quadragesimā tenemur ea, q̄ ita credimus oblituros, vt tunc ea non recordemur.
- 160 Opinio Richardi & Syluestri omissa in re quotidiana.
- 161 Licētia cōfiteđi an morte concedētis moriat. cōcludit nō mori. n. 162.
- 162 Opinio Panor. & Syluestri omissa in re quotidiana
- 163 Licentia confessionum audiendarum, studendi & ordines accipiēdi & celebrandi in loco non sacro & indulgentia non expirant morte concedentis, neq; vlla gratia facta.
- 165 Sententia odiosa sine causæ cognitione lata morte ferentis moritur, non autem confessio fauorabilis.
- 166 Confessarii eligendi licentia electione prima finitur: nō. n. 168.
- 167 Sermo simpliciter prolatus de actu primo intelligendus.
- 168 Patronus laicus pōt multos vna, vel altera vice presentare cumulādo sed nō tertja, vel vltiori. & defenditur pro cōi cōtra Decii. n. 170.
- 170 Opinio Decii contra cōmunem omissa.
- 171 Pœnitenti dicenti suum parochum esse ignarum credi. ergo & alii affirmanti. 172. & asserenti se habere licentiam cōmunicandi. 173. & affirmanti se cōfessum & absolutum, nisi in duobus casibus. 174.
- Confessio alieno sacerdoti sine licentia facta nulla: ergo iteranda.
176. qualis est, quæ fit parochus sine vlla superioris autoritate intruso
177. qualis, quæ parochus possessionem nondum adeptus. 168. qualis, quæ parochus notorie a iure, vel ab homine priuato. 179. secus si nō notorie, quamuis id postea sciatur. 180. qualis, quæ inclusis, quamuis bona fide durate ab iteranda excusentur. 181. qua cessante licet
- s tenēā

- teneantur peccata illis dicta iterum confiteri, non tamen, quoad tempore aliis fuere confessi. 172.
- 183 Confessus non absolutus iterum confiteatur.
- 184 Confiteri monachis non licebat olim: hodie tamen frequenter id licet. 185. quod tamen probandum est. 187.
- 186 Canonici Sanctæ Crucis Conimbricensis laudati Maris magni participes sunt.
- 188 Doctori etiam illustri de consuetudine affirmati non creditur, neque glossæ. 189. neque maiori parti doctorum. 190.

Hoc capit. qđ a Gratiano hic ponit, ad verbū habet pro Palea in. c. Placuit. 9. q. 2. & tres partes habet: Prima determinat vnā q̄stionē & ponit vnā exceptionē. Secūda ibi: Nisi. ponit aliā exceptionē. Tertia ibi: Qui vero. ponit p̄cā cōtrafaciētes. Summa est: nullus sacerdos alienum parochianum ad p̄cā sacramentum suscipere potest, nisi de ipsius consensu, vel nisi, quando proprius est ignorans: & contrariū faciens est castigandus.

Textus. Deinceps.

Coligo primo ex hoc textu licuisse ante Urbanū. 2. cui libet CHRISTIANO eligere quemlibet sacerdotē. Hæc enī dictio deinceps & similes denotant constitutiones, in quibus ponuntur, praterita non cōprehendere. c. Si quis. 16. q. 7. Proæmio Clementinarum iuncta gl. verbo de cætero. Pro quo facit. cap. 1. supra eadem. in quo electio sacerdotis tribui videtur confiteri volēti. Facit quod omnes testantur, oibus sacerdotibus licuisse olim in ecclesia primitiua oēs audire CHRISTIANOS, qui eis cōfiteri vellēt, idq; iure diuino, vt in corollario primæ super textū annotatiōis monstrabitur.

Contra tamen hoc videtur cap. 1. 13. q. 1. quod habet Papam Dionysium primū, qui annū circiter, 250. ecclīæ CHRISTI præfedit, parochias diuississe ac vnicuiq; parochia suā plebē cōmississe prohibuisseq; ne quis alteri parochiæ terminos, aut ius inuaderet. At constat Urbanum secundum, cuius est hoc cap. sub annū circiter millesimū centesimū floruisse. Secundo cōtra hoc facit cap. 1. 9. q. 2. vbi Calixtus Papa primus statuit, vt nullus aliterius parochiā usurparet, neq; alteri parochiā iudicaret, & constat Calixtū annū circiter. 228. floruisse, & ita multo ante Urbanū secundū. qđ non solū ex Platyna, sed & secundo tomo conciliorū noue impressorū & ex autoribus allegatis in eo dilucide apparet. Et quis hoc Calixti dilui posset eo, qđ de diocēsis & episcopis loquitur, nō autem de parochiis, siue regionibus parochorum inferiorum: tamē illud Dionysii per hoc nō confutatur, quippe qđ speciatim de his parochiis agit. Tertio facit illd. c. In Dominicis

ex cō

ex concilio Meldensi desumptum prædicta causa nona. q. 3. & c. Itē nullus. ex concilio Nanatensi alias Manatensi desumptum. quorum illud prius ponitur etiam in. c. 2. de paroch. Quibus prohibetur vni parochio, ne alterius parochianum ad missam admittat diebus Dominicis. Quæ cōcilia quibus temporibus conuocata fuerint, non inuenio: antiqua vero fuisse credibile fuerit.

Responderi tamen potest statutum quidem fuisse ante Vrbanum Papam a Calixto & Dionysio, nequis iudicaret alium, nisi suum subditum neq; item ordine insigniret: id tamen non fuisse receptum, & ideo per Vrbanum renouatum esse. Pro quo facit quod non video vllum alium sensū, qui germanus omnino sit literæ. c. 1. supra eadem, nisi, q; tempore Augustini, vel illius quisquis fuit autor. cap. prædicti, qui medius fuit inter Dionysium & Calixtum ex parte vna & Vrbanum secundum ex altera licebat adhuc eligere confessariū iuxta sola iura Euāgelica, cū non essent recepta illa Calixti & Dionysii statuta. Leges enī, quæ non sunt receptæ, non ligant. §. Leges. 4. distinct. Vbi pulchre Dominic. hoc tractat & integrius Felin⁹ in. c. 1. de treug. & pace. Post tamen Vrbanum, quia eius hoc statutum receptū fuit, non licuisset id facere.

capita utruq; pascere, et si ibi diuisi in parochias nō in od hoc ut alieni parochianus, alie parochus non possit adire p penitentia imponendis

Tertus: Nulli sacerdoti liceat quemlibet commissum alteri ad poenitentiam suscipere.

Colligo secundo ex his verbis summā huius capituli principalē præscriptam. Pro quo facit primo & principalissime F. c. Omnis. de pœnit. & remissio. in illo versicul. Si quis autem. cuius verba sunt: Si quis autē alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua confiteri peccata, licentiam prius postulet & obtineat a proprio sacerdote, cū aliter ipse illum non possit absolueri, vel ligare. Facit secūdo. c. Quod autem. de pœnitent. quod habet illi tantum indulgētias prodesse, quibus, vt profint, proprii iudices specialiter indulserunt. Facit tertio tota quæstio secunda nonæ causæ & præsertim cap. 1. vbi citatur illud prouerb. 22. Nō transgrediar terminos, quos posuerunt patres tui. Facit & 6. q. 3. cap. 1. vbi ponitur illud moraliter expositum Deuteronomii. 23. Per alienam messem transiens falcem mittere non debes, sed manu spicas contere & manducare. Confirmantur hæc quarto ratione efficacissima: Conclufum fuit supra in capit. 1. huius distinct. in confessario necessariam esse potestatem soluendi & ligandi cum iurisdictione in actu & ipsius exercitio. Sed alienus sacerdos, licet habeat iurisdictionem in habitu, non tamen habet ipsam in actu & cum ipsius exercitio, vt habetur in. §. Ecce. sub cap. Ad dicimus & §. Ecce. sub capit. Generaliter. 16. quæstione prima. Confirmantur quinto per illud decretū

Eugenii Papæ factum in concilio Florentino in. §. Quartum, qui habet: Minister huius sacramenti est sacerdos habens auctoritatem absoluendi ordinariam, vel ex cōmissione superioris. Confirmatur etiā, quia sacramentum pœnitentiæ suapte natura est iudiciale: ergo necessaria est iurisdictio Quia sine illa nemo est iudex Cle. 1. cum gl. 1. de off. deleg.

7 Ex quibus infertur, verum esse, quod Thomas a Vio concludit in. 2. to mo fol. 41. f. nuullm sacerdotem absq; iurisdictiōe posse hoc sacramētum pœnitentiæ ministrare.

8 Infertur & secundo verum esse, quod Adrianus sentit in Quarto de cōfessione. 8. dub. & Panor. expresse annotauit in illo. c. Omnis. notab. 7. in f. nulla parte anni alii, quam proprio sacerdoti confiteri licere: Quamuis multi etiā docti parum hæc considerantes cōtrariū facere ac errare soleāt.

9 Contra tamē hæc omnia sunt aliquot difficultates: Quarum prima est quod f. Romanns Pontifex absoluitur quotidie a suo, cui se subiicit, confessorio gl. putata sing. in. c. Sane. de off. deleg. quæ tamen similem habet in. c. Nemo. 9. q. 3. At super Papam nemo habet vllā iurisdictionem neq; actu neq; habitu. c. Nemo. c. Cuncta per modum. ead. caus. & quæst. Facit c. 1. de constit. & c. Proposuit. de concessio præbend.

10 Secunda circa hæc difficultas est f. q; qui solum venialia peccata peccat potest secundum cōmunem sententiam, cui volet, sacerdoti confiteri & ab eo absolui: Et tamen secundum omnes verum sacramentum est absolutio illa, quæ venialia tantum confessio ministratur. Ergo sacramentū hoc ministrare potest etiam alienus sacerdos, qui nullam habet iurisdictionem.

11 Tertia est: quod cōmunis doctrina est quēlibet ecclesiæ primitiæ presbyterum potuisse absoluere quemuis CHRISTIANUM, quod noster textus probat ponderando eum in verbo: deinceps, vt supra pōderabatur, Et tamen non omnes super omnibus habebant iurisdictionem.

12 Quarta vero est f. quod in hunc vsq; diem omnes & singuli præbyteri passim eligimus, quibus confiteamur, presbyteros: quorum tamen multi non habent in eligentes iurisdictionem vllam.

13 Neq; dicas id facere consuetudinis ratione, cū cōsuetudo, vt quis possit eligere confessorium, non valeat. c. 2. de pœnit. & remissio. lib. 6. in hoc solum constituto.

Quinto facit, quod omnis sacerdos simul & semel recipit consecrandi potestatem: & ita super corpus CHRISTI verū, & potestatem absoluēdi & ita super corpus CHRISTI mysticū. Potestas autem consecrādi neq; tolli ei, neq; limitari potest, quo minus consecratio per eum super materiam debitā facta teneat secundum veram & cōmunem, quam Thomas & posteriores probant in Quarto. dist. 13. & Thomas tertia parte. q. 82. artic. 8. & gl. Iohannis. 9. quæstione prima in summa & gl. Bernardi. c. 2. de cleric.

de cleric. excōm. licet gl. postrema. c. Degradatio. de pœnis. lib. 6. contrariis ex illo. c. Colligat. Pari ergo ratione neq; absoluendi, vel ligandi potestaté tollere, vel minuere vllus poterit. Igitur & nostra ætate, sicut in ecclesia primitiua quilibet sacerdos quemlibet sibi confiteri volentem audire potest.

Ad harum primã difficultatem responderi potest primo ex mente gl. 2. c. Sane. 2. de offic. delegat. & Panor. ibidem. Quod etiam sentit Paludanus in Quarto. d. 17. q. 3. col. 3. f. confessarium in ea confessione particulare potestatem recipere a Deo: & ita esse maiorem in ea re, quam Papa, qui recipit potestatem vniuersalem.

Contra quẽ tamen intelligendi modum facit primo, q; ibi anno superiore in prælectiõe extraordinaria dicebã. s. quod gl. & præsertim Panor. innuunt in vniuersali Papæ iurisdictione illam quoq; causam contineri. Qd̄ falsũ est, quia Papa non accipit sup se ipsũ iurisdictionẽ argumẽto. l. pen. ff. de recept. arbitr. Quia neq; super successorẽ. c. Innotuit. de electio. Secundo cõtra hunc intelligendi modum facit, q; aut ille confessarius eã iurisdictionem specialem recipit ab ipso Pontifice Romano, aut a Deo: Non a Romano Pontifice, quoniam ipse non habet in se iurisdictionem l. pen. ff. de recept. arbitr. c. Innotuit. de electio. Ergo neq; alteri potest delegare supra se vllam. Quia nemo dat, quod non habet. c. Quod autem. de iure patro. l. Si vniuersa, C. de legatis. Neq; videtur accipere a Deo, quia ex hoc sequeretur dari aliquã in ecclesia iurisdictionem spiritualeẽ aliam a Papæ & vniuersalis ecclesiæ, quæ imediate a Deo manauit. quod videtur periculosum in fide & cõtra. c. Ita Dominus. 19. d. Quare secundo ad eandem difficultatem tollendã ait Thomas a Vio in paruis opuscul. fol. 41. col. 1. f. dupliciter contingere haberi potestatem iurisdictionis: primo ex parte principii indicandi ita, vt potestas ipsa iurisdictionis sit principium iudicii: sicut in naturalibus calor est principium calefaciendi, & in politicis potestas principis principium puniendi. c. Regum. & c. Rex. 23. q. 5. & in ecclesiasticis potestas pontificia principium excõmunicandi. cap. Visis. in fine. 16. q. 2. & ita in aliis. Alio modo inuenitur iurdictio ex parte eius, qui iudicandus est: sicut contingit in iudicio arbitrorum a partibus tantum potestatem habentium ex hoc ipso, quod illis se submitunt in illa causa. l. Si societatem. §. Arbitrorum. ff. pro soci. cum ibi per Bartol. annotatis. In ministro vero sacramenti pœnitentiæ minister est qui habet ordinariam, vel delegatam a superiore potestatem. Et licet non inueniatur potestas iurisdictionis priore modo ad administrandum sacramentũ pœnitentiæ, sufficit tamen potestas iurisdictionis posteriore modo inuenta. Et ratio est: quia sacramentalis absolutionis principium non est potestas iurisdictionis, sed ordinis. Potestas autem iurisdictionis cõcurrit,

quoad hoc solum, quod facit de peccatore subditum, vel simpliciter, vel quoad talia peccata. Et hinc fit, ut in eum quicumque potest se subicere in foro poenitentiali, cui vult, non sit necessaria iurisdictio ministrantis hoc sacramentum. Et per hoc respondit ad hoc argumentum: quod summus Pontifex nulli in terris subditus est & ideo potest se ipsum subdere in foro poenitentiali cuilibet sacerdoti: nec confessarius ille habet proprie loquendo potestatem iurisdictionis super Papa poenitente a CHRISTO, vel ecclesia, vel ab ipso Papa, tanquam a superiore, sed ex hoc ipso quod Papa se subdit illi. Et hic modus iurisdictionis reductivae spectat ad iurisdictionem delegatam secundum ipsum, quamvis proprie non sit delegata.

17 Contra tamen hanc illius reverendissimi viri considerationem facit primo, quod falsum est arbitros voluntarios, de quibus ille loquitur, vllam habere iurisdictionem, sed solum notionem. l. Ait praetor. cum gl. quantum ad hoc omnibus recepta. ff. de re iudic. l. Notionem. ff. de verbor. signific. Secundo facit, quod priuatorum consensus non potest dare iurisdictionem ei, qui nullam habet. l. Priuatorum. C. de iurisdict. omni iudic. c. P. & G. iuncta gl. in fine de off. delegat. Tertio facit. §. ille Quarto est. concilii Florentini, qui habet ministrum huius sacramenti esse illum, qui habet absoluendi auctoritatem ordinariam, vel ex commissione. At arbitri illarum neutram habent. Confessarius item is Papae neque ordinariam habet supra Papam auctoritatem, neque ex commissione. Et ita illa Thomae a Vio consideratio, si ad vivum excutiatur, frigida est & multa falsa continens. Quare tertio Iacobus Almayn in Quarto. d. 17. col. 32. versic. Ad argumentum. fatetur Papam non teneri ad confitendum proprio sacerdoti ordinario, neque delegato ab ordinario, sed sacerdoti libere a se delecto. At non consideravit ille superiora, neque §. illum concilii Florentini, quo declaratum est ministrum huius sacramenti egere auctoritate ordinaria, vel commissa. Quarto igitur loco dico facile tolli posse hanc difficultatem, si teneremus illam Parisiensis facultatis & fere omnium Gallorum opinionem. scilicet concilium esse supra Papam & iurisdictionem non Papae immediate a Deo dari, sed ecclesiae toti CHRISTIANAE, cuius ille summus & minister & rector est. Diceremus enim sacerdotem in confessarium a Romano Pontifice delectum habere super illum iurisdictionem ex tacita, vel expressa totius ecclesiae commissione eo, quod nullum alium habeat in ecclesia superiorem praeter ipsam ecclesiam. Et faceret secundum hanc cap. fin. de poenit. per quod omnibus praelatis exemptis & immediate Papae subiectis licet eligere libere confessarium.

18 Sed quia opinionem hanc magnis viribus conatus est evertere Thoma a Vio: cui quanquam vnuse Sorbona Theologus responderit, non tamen defuerunt nervosae replicae: Licet alter ex eadem Sorbona super Matth. c. 16. eas meo iudicio conetur tollere, Quia item audio plerisque omnibus Italis praeser-

præferim Romanis, cōtrarium placere: in præsentia neutram, nisi quatenus debeo, affirmas, vel refellēs paratus vtrum Romana ecclesia elegerit, suscipere ac tutari, hunc soluendi modum non affirmo.

Quinto modo respondeo^f quemlibet sacrificum, cum ordine insignitur, iurisdictionem accipere in habitu absoluēdi atq; ligandi illos omnes, qui ei se legitime subiecerint, esseq; omnes sacrificos veluti iudices chartularios. i. iudices, quibus concessa est potestas iudicandi volentiū se illis subiacere causas. de quibus Bart. & alii in. l. i. ff. de iudici. agunt. Pro quo facit. §. Ecce. sub. c. Adicimus. i. 6. q. i. & §. Ecce. sub. c. Generaliter, eadem causa & quæstione. & tradit in specie Pan. in Cle. i. de priuileg. per quod fundamentum corrigit illa, quæ olim dixerat in .x. Significasti. de foro competentī de presbyteris alias non exercentibus curam animarū in confessorios electis. Et quia Papa non habet superiorem, potest se, cui volet taliū sacerdotum subdere & ab eo absolui.

Contra tamen hanc solutionem est replicā fortis, nempe quod aut illa iurisdictionis habitualis sacerdotum, quam cum ordine insigniuntur, suscipiunt, immediate a Deo descendit, vel a iurisdictionū omnium spiritualium fonte, qui penes Papam est, manat. Si horū prius fatearis, faceri quoq; te oportet omnē omnium sacerdotum non solum ordinem, sed etiā iurisdictionem, quā in foro vtimur conscientiarū, immediate a Deo accipi, quemadmodū & suam omnem vicarius CHRISTI ab ipsemet suscipit: & ita sequitur illud absurdum, quod primā solutionem consequi videbatur, nempe iurisdictionem spiritualem aliquam esse in ecclesia, quæ immediate descendit a Deo & nullatenus a Papa. Et tanto copiosius hanc solutionem q̄ primā consequi videt̄ primo hoc absurdū, quanto plures sunt sacrifici, quibus Papa non confitetur, & vel alios audiunt, vel audire possunt, si eis se legitime subiecerint. Si autem fateare posterius, nempe sacrificis cum ordine insigniuntur, tribui quidem iurisdictionem illam habitualem, sed non a Deo immediate, sed a Romano Pontifice illo omnium iurisdictionū spiritualium fonte manare, tunc quaeram ex te: cum Romanus Pontifex nullā habeat super se iurisdictionē, neq; habere possit. l. pen. ff. de recept. arbit. c. Innotuit. de electio. qui fieri potest, vt vlla iurisdictionis ab eo promanans eū includat & subdat? Nisi forte dixeris eam iurisdictionē accipi quidem immediate ab ipso CHRISTO omnipotenti Deo, sicut & ordinis characterem ac consecrandi potestatem & absoluendi. Sed quia ille ordo & illa iurisdictionis ministerio Romani Pontificis, vel episcoporū ab ipso, vel ipsius auctoritate consecratorum queritur, satis dici a Romano Pontifice manare.

A dsecūdā difficultatē principalē dico primo nullibi^f me videre textū, quo probetur eū, qui sola venialia peccauit, cui voluerit cōfessario cōfiteri

posse. At, si, ut multi affirmant, id receptum est concedo. Sed nego illos pres-
 byteros, quibus talis confiteretur, nullam habere in confessum iurisdictionem.
 Habet enim illam habitualement, de qua in proxima solutione dixi,
 quae in actuali reducitur per legitimam confitentis subiectionem. Confites-
 autem legitime se illis subiicit, si cum licentia expressa, vel tacita proprii sa-
 cerdotis id faciat. Et eos, qui sola venialia peccarunt, habere hanc licentiam
 a lege, vel legislatore tacitam credendum est. Imo dicebam, quod subtilius
 videtur, nunquam id fuisse presbyteris ademptum. Quoniam ad medi-
 candum & ad consulendum ei, qui solus tenetur venialibus, nulla est opus
 eruditione, nulla prudentia: sed sola verba sacramentalia pronuntiandi sci-
 entia. Quoniam neque contritio de his habenda est necessario, neque confes-
 sio facienda, ut omnium fere una est sententia in illo. c. Omnis & in illa. d.
 17. & tradit Thomas tertia parte. q. 87. art. 1. dum diffinit ad eorum de-
 letionem sufficere quandam virtualement poenitentiam etiam talem, quae ad
 deletionem mortalium non satis esset. Quoniam igitur ratio, quare prohi-
 bitum fuit ab Urbano in cap. nostro, ne quis cuiusvis audiret confessionem
 illa fuit: Quia non quilibet presbyter idoneus ad id erat propter ea, quae
 scire oportere confessarium diximus in. c. 1. §. Caueat. supra ead. dist. Et quia
 multo facilius, ut plurimum, id discernet proprius parochus, qui mores & in-
 genium confitentis nouit, quam alius. Et cum haec ratio non se protendat
 ad habentem venialia tantum, textus hic non videtur extendendus ad illum.
 Quia tam debet stringi, vel ampliari lex, quam ampla, vel stricta est ipsius
 ratio. c. Suggestum. adiuncto. c. Meminimus. de appellatio, & quae in eis
 & in. c. fin. de rescript. annotauit Pan. & alii alibi saepe. Etiam si ratio non sit
 in textu expressa, sed coniectura consequimur illam solam constitutionis
 causam fuisse secundum gl. quae putatur sing. in. 1. Quamuis ubi Baldus. C.
 de fidei commiss. quam comendant multi, quos referunt nouiores in. l. Gall.
 §. Quidam. ff. de liber & posthumis & in. §. Omnium. institut. de actioni.
 col. 7. & Decius in. c. Suggestum. de appella. col. 2.
 Ex quo infero non videri verum quod Thomas a Vio in loco praeci-
 tato dixit nouissimum. scilicet parochum alienum alterius parochianum audire
 quidem posse & absolueri a peccatis eum, si tantum habet venialia peccata:
 ab excommunicatione tamen minore non posse. Quoniam (inquit) excō-
 municatio iurisdictionis est: quare & absolutio a iurisdictione manare
 debet. Nos enim omnes presbyteros iurisdictionem iam inde ab ordine
 suscepto accipere aimus, saltem in habitu cum Hostiensium in Summa de
 poenit. §. 3. & cum Panor. in illa Cte. 1. de priuileg. cum Collectario in illo
 cap. Omnis. verbo, proprium. q. 12. quod communiter teneri testatus est
 Stephanus in additi. Capellae decision. 221. cum multis item aliis, quos
 anno superiore praelectione ordinaria primariae cathedrae in. c. Signifi-
 casti

casti. de foro compet. retulimus. Et cum iisdem dicimus illam habitualem inefficacem in actualem & efficacem per legitimam subiectionem reduci. Et ideo, quemadmodum sacerdos delectus ab eo, qui tantum venialia peccavit, absolvere ab eis illum potest: ita & ab excommunicatione minore, quam propter illa venialia incurrit. Et equidem demitor Thomā a Vio virum magnū apud me auctoritatis, cuius acumen & eruditionē suspicere soleo, dixisse ibidem confessario sufficere solam, quam a cōfite, qui sibi subiicitur, accipit potestatem sine alia iurisdictione: adeo ut iurisdictionis defectu neq; a minore excommunicatione absolvere queat dicere concilio Florentino, quod ipse optime viderat, ministri huius sacramenti esse sacerdotem, qui habet auctoritatem absolventi ordinariam vel excommunicatione. Quod ipse aliter retulit, quasi concilii verba interpretās iurisdictionem ordinariā, vel delegatā. Neq; iuvat illum quicq; q; illa potestas a parte accepta ad iurisdictionem delegatam reducatur. Quoniam, ut superius probabā, illa non est iurdictio. Nam a partibus non sumitur iurdictio, sed a lege, vel homine, qui publica fungitur auctoritate. l. Priuato- rum. C. de iurisdictione. omni. iudic. gl. iuncto text. in. c. P. & G. de off. delegat. Facit. l. More. & l. Et quia. ff. de iurisdictione. omniū iudic.

Ad tertiam difficultatem cōcedo presbyteros omnes primitiue ecclesie potuisse tunc omnes, qui eis confiteri vellent, audire, non tamen hodie id facere posse, sed solum illos, qui legitime illis subduntur. Quia tunc accipiebant iurisdictionem in habitu & actu, hoc est, nulla lege & nullius superioris imperio ab exercitio impeditam: Hodie vero eā accipiunt impeditam per hoc cap. & alia ei similia. Quod tamen impedimentum tollitur per legitimā confessuri subiectionem, quæ. si. cum facultate fit legis, vel hominis iuri consona.

Ad quartum concedo presbyteros omnes ubiq; ferē CHRISTIANORUM deligere solitos confessarios, quos voluerint presbyteros alios: sed nego illos non habere iurisdictionem in ipsos deligentes. Habēt enim ratione prædicta. Sed difficile videt explicatu, qua eis auctoritate liceat deligere. Consuetudo enim non videtur sufficere. Quia ea potestatem confessarii deligendi dare nequit. c. 2. de pœnit. & remiss. lib. 6. Lex autē nulla est, qua id eis concedatur. Imo est rextus contra id per locum a cōtrario sensu, vel a speciali satis apertus in. c. fin. de pœnit. & remiss. F quod habet episcopos & superiores prælatos nec non & inferiores Sedi Apostolicæ immediate subiectos eligere sibi posse pro arbitrio suo confessarios. Ergo alii clerici siue dignitate ornati, siue alio nomine sint clari, eligere nō poterūt arg. c. Presenti. §. Loca. de præben. lib. 6. q. 7. c. Dominus. l. Quæsitum §. fin. ff. de fund. instru.

Ad hæc

30 Ad hæc respondeo primo eos presbyteros posse deligere confessariū, qui sola venialia peccarunt. Hi enim pari ratione, ac alii omnes id facere possunt. Et certe arbitror hunc morem, quo presbyteri eligunt confessarios sibi, quos volunt, originem habuisse ab eo, quod presbyteri frequentissime sola venialia confiterentur, quippe qui frequentissime ad confessionem accederent. Quod & multi nostra ætate faciunt.

Sed contra solutionem hanc facit primo, quod secundum id nil esset præcipuum presbyteris. Secundo quod consuetudo non valet, quod quicumque peccantes presbyteri quoscunque voluerint eligant per illud. c. Si episcopus. de poenit. & remiss. lib. 6.

31 Quare secundo respondeo illud. c. Si episcopus, quod est secundum de poenit. & remiss. lib. 6. limitandum esse, quoad presbyteros, qui quem admodum sunt, ut plurimum doctiores & mundiores, ita in deligendis confessariis præsumuntur futuri cautiore. Pro hoc facit, quod Thomas ait in Quarto dist. 17. q. 3. art. 3. q. 4. Ad quartum. cum dicit, quod prælatis incumbit sacramenta dispensare, quæ non nisi mundi tractare debent. Ideo consensus est eisa iure, quod possint sibi eligere proprios confessarios, qui quantum ad hoc, sunt sic superiores, sicut vnus medicus ab alio curatur: non in quantum medicus, sed in quantum infirmus.

Contra hoc tamen facit, quod hanc limitationem non patiuntur verba illius textus, quæ sunt: Nulla potest consuetudine introduci, quod aliquis præter sui superioris licentiam confessorem sibi eligere valeat, qui possit eum soluere & ligare. In quibus verbis pondero primo illam negationem, nulla cuius natura est oppositum omnium, quæ sequuntur inducere secundum gl. memorabilem in. c. Cum dilectus. de consuetud. Pondero secundo dictionem aliquis, quæ facit propositionem etiam in re minima verificari. gl. memorabilis & putata sing. in Cle. i. verbo aliqua parte de for. compet. & ita cum ei negatio illa nulla præponatur efficit, ut nullus penitus id consuetudine querere possit. Tertio facit, quod ratio illius dicti videtur esse, quod talis electus non potest accipere potestatem absoluendi, vel ligandi ab ipso eligente. Quod innuit textus in illis verbis: qui possit eum absoluere, vel ligare & gl. memorabilis in verbo ligare idem sensit, cum ait: Cuiusque volo, confiteri quidem possum peccata mea petendo etiam animæ salubre consilium, sed non ut absoluar, vel liger.

Quare tertio respondeo hoc facere presbyteros de facultate tacita, vel expressa superiorum. Videns enim hoc Papa, videntes episcopi, archiepiscopi & eorum vicarii, videntes item alii prælati & parochi sacerdotes omnes deligentes sibi passim confessarios, qui eos & ligent & absoluant, neque vllatenus repugnantes tacite videntur velle, ut id fiat.

Neque obstat, quod aliquando huic solutioni opponebatur, quod ergo episcopo mortuo

mortuo & sede vacante id facere nequirent. Quoniã primo dico ep̄o mor-
tuo viuere adhuc parochũ, qui eam facultatẽ facere possit & etiam Papã.
Secundo respõdeo f̄ copĩã, quã semel data est, eligendi tacitam, vel expres- 35
sam non expirare morte cõcedentis illam. c. Si super gratia. de off. deleg.
lib. 6. c. Si cui nulla. de prãbend. lib. 6. vt licẽtia & facultas ordines suscipiẽ-
di, a quo maluerit antistite, morte cõcedentis minime moritur Card. recep-
tus in Cle. fin. de electio. q. 6. Et de huius generis licentia casus singularis
est & paucis notus in extrauag. Inter cunctas. de priuileg. §. Duos. quod
tamẽ infra eod. cap. n. 161. & aliis sequẽtibus disputo.

Circa tamen decisionẽ prædictam F̄ illius. c. 2. de pœnit. & remiss. lib. 6. 36
maxima mihi dubitatio est. Nam cõsuetudo iurisdictionem dare potest
etiam alias nullam habẽti. c. Cũ cõtingat. de for. cõpet. vbi ab omnib⁹ hæc
cõclusio recipiẽ. Quare igitur cõsuetudo hæc iurisdictionẽ dare nequit?
Deinde Papa concedere potest, imo quotidie per bulas suas, quã passim
(& vtinam nõ plus satis) ab eo manãt, cõcedit cui libet & quam libet rusti-
co & monticolæ homini, vt sibi confessariũ, quem volet, deligat. Ergo &
consuetudine hoc ipsũ induci potest. Nulla enim inter hæc diuersitatis rõ
apparet. Nam, si contra legem diuinam est illud, neq; priuilegio concedi
potest. c. Sunt quidã. 25. q. 1. Et, si contra solam legẽ est humanã, cõsuetudo
ei derogare valet. c. fin. de consuetud. l. 2. C. quã sit longa cõsuetudo Ter-
tio facit, F̄ q; facilis est & pronus in ius antiquũ reductus. c. Ab exordio. 36. 37
dist. L. Si vnus. §. Pactus ne peteret. ff. de pactis. &, quã multa congerit
Felinus in. c. Cum omnes. & in. c. Cum accessissent. de constitut. Pertalem
autem consuetudinem in ius antiquũ reductur. Ante enim cap. nostrũ vt in
eo per verbum, deinceps, significatur & alia iura ei consonãtia, licebat vni
cuiq; cõfessariũ deligere. Ergo facilis deberet esse in illud regressus. De-
niq; omnis consuetudo, quã nõ est cõtra legẽ diuinã neq; naturaliter, neq;
per reuelationẽ datã, modo alioqui sit rationalis & præscripta, legẽ vicit
cõtrariã & tollit. c. fin. de consuetudine. At hæc cõsuetudo talis est, vt patet
singula perpendenti. Non enim est cõtra legem diuinam, vel naturalem:
alioqui nõquam potuisset esse iusta, quam tamen, vt iustam etiam tem-
pus illud Apostolorum iustissimum coluit. Neq; negari potest esse ratio-
nabilis, quam tota ecclesia primitiua seruauit Postremo lege lata quilibet
episcopus & superior & quilibet prælatus immediate Sedi Apostolicæ
subiectus confessarium sibi deligere potest. c. fin. de pœnit. Quare igitur
idem consuetudine induci nõ potuerat? Quod si hoc ipsum consuetudine
induci potuit, quare non & quod omnes presbyteri possent idem? Et, si
hæc quoq; induci potuit, quare non, quod etiam omnes homines vnus
pagi, vel oppidi? & per cõsequutionem quare nõ etiam, q; omnes homi-
nes CHRIS. Tiani?

In hac,

In hac, quæ mihi magna est difficultas duo in præsentia occurrunt respō
 39 denda: F̄ prius est, q̄ hæc consuetudo ideo induci non potest, quia Romanus Pontifex reprobatur illam, neq̄ patitur, vt ea inducatur. Contra quod tamen facit, q̄ nō habet textus Romanum Pontificem eiusmodi consuetudinem reprobare, vel nolle illam induci sed non posse illam vllatenus introduci. et ita quiddam multo maius illo ait.

40 Posterius, quod occurrebat, F̄ est mentē Romani Pōtificis esse dicere non posse induci consuetudine, vt quis eligat confessarium, qui cum liget & absoluat virtute illius electionis, nisi aliunde potestatem id faciendi habeat. Pro qua consideratione facit illa opinio Pauli a Leazaris in Cle. 1. de priuileg. quam pleriq̄ omnes ibi vsq̄ ad Panor. exclusiue sunt sequuti, & etiam decisi. Capellæ. 2 2 1. nempe, quando parochus parochiano suo facultatem facit confitendi simpliciter, non posse deligere confessariū, qui nulli præsit iurisdictioni. Quando vero non solum simpliciter facit eiusmodi facultatem, imo vero suas vices cōmittit ei, quēcunq̄ delegerit, tunc posse deligere etiam illū, qui nulli iurisdictioni præsit, siue quod idem est, illū qui nullam exercet actu animarum curā. Et, vtcunq̄ res habeat, ipse maxime arbitror hunc intelligendi modum esse germanum illi. c. 2. de pœnit. & remissio. lib. 6. Quin. & suspicor, F̄ eū qui dictauit illud in ea fuisse opinione in qua fuerat Bernardus & pleriq̄ omnes antiquiores in illo. c. Ois .s. quod habēs deligendi facultatem non poterat quemlibet eligere, sed solum eum, qui actu iurisdictionem exercet. Pro qua opinione omnium, quæ adduci possunt, vrgentissimū argumentum videtur desumi posse de illo cap. 2. in hunc modum: Nulla quæ sufficiens sit, decidendi ratio reddi potest illi cap. 2. nisi hæc supradicta. At illa præsupponit illam opinionē esse veram. ergo est vera.

Contra quem tamen intelligēdi modū facit opinio Panor. in illa. Cle. 1. de priuileg. cōmuniter ab omnibus posterioribus recepta, de qua paulo post dicemus. s. eum, cui facta est deligēdi confessarii facultas, posse deligere sibi, quem voluerit, siue habeat exercitium curæ animarum siue non.
 42 Et ita paria esse F̄ dari parochiano a parocho licētiam deligēdi confessarium & committi a parocho potestatem audiendi ei, quem parochianus suus elegerit. Quare illi capitulo, in quantum habet nulla cōsuetudine induci posse, vt aliquis eligat sibi confessarium, qui eum ligare possit & sol-
 43 uere F̄ subaudiendum esse arbitror, nisi etiam eadem cōsuetudo expresse, vel tacite tali electo facultatem fecerit absoluendi actualem supra illam, quam habet ab ordine suscepto habitualem. Pro hac suppletionem facit, qd̄ addi solet illi dicto: Cōtra substantiam appellationis est, quod ad parē, vel minorem appelletur. et ideo neq̄ consuetudine induci posse gl. memorabilis in. c. 2. de cōsuetud. lib. 6. Addi enim solet: Nisi illa eadem cōsuetudo illum

illum iudicem, ad quem appellatur de pari, vel minori, quoad illum saltem articulum efficiat maiorē: secundū Pan. in. c. fin. 2. notab. de dilat. Perusi. & Deci. in rubrica de appellat. In dubio autem, quando vel a lege, vel ab homine fit facultas eligendi confessarium, videtur quoq; data potestas electo absoluendi secundū cōmunem.

Ad quartā difficultatē concedo f̄ nō posse Papā, neq; omne, qđ sub Deo 44
est cōiunctū potestatē consecrādi sacerdotibus tollere, vel ita impedire, vt per eos facta consecratio non efficiat verum corporis Domini sacramētū. Sed nego illud idem dicendū esse de absoluendi potestate. Ratio diuersitatis quādam datur, quod hęc iurisdictionem exigit & superioritatē aliquam super eo, in quem est exercenda. Et omnis iurisdictione a Romani Pōtificis autoritate pendet. c. Proposuit. de concess. præbend. c. Quodcunq; 24. q. 1. Ideo potest & illam ita impedire, vt absolutio ipso iure non teneat.

Sed contra hoc facit f̄ q̄ omnes sacerdos clauē ambas cū ipso suscipit 45
ordine clauē. s. potestatis & clauē scientiæ, quæ non est scientia, sed potestas cognoscendi, & ita iurisdictione quādam, vt declaratur in extrauag. Ioh. 22. Quia quorundā col. 4. & 5. de verbo. signif. Et ideo ex ipsa ordinis natura est iudex omnium, qui voluerint illi confiteri, quemadmodū & ex ordinis natura habet consecrandi potestatem, Ergo non potest Papa, vel ali⁹ prælatus alteram harum potestatum magis, quam alteram restringere. Facit, q̄ Paludanus ait in Quarto. d. 22. q. 3. col. 2. f̄ nullum confessarium, qui 46
cunq; sit ille, cū absoluit, dicere debere: Auctoritate episcopi, vel curati. &c. Quia, vt eius verba sub scribā, eo modo, quo est autoritas in homine, apđ omnem peræque est sacerdotem. Sed superior dat sibi materiam, nō tamē aliquam potestatē, nisi quando primo ordinat eum. Sicut enim princeps dat alicui artificio licentiam vtendi arte sua, puta medicina, quod non est ei dare artis potestatem, sed laxare materiam: sic conferuntur ordines & audiuntur confessiones in parochiis aliorū de licentia eorum. Hęc ille. Qui idem in. d. 17. q. 3. col. 7. versic. Tertius. dixit hęc, quæ sequūtur, verba: Omnis sacerdos est, sicut erant olim iudices chartularii, qui a principe erant iudices subiicientium se eis ita, q̄ priuatorum consensus non dabat eis iurisdictionem. Sic & potestatem ordinis & iurisdictionis habet sacerdos ex sua ordinatione, sed subditos solum habet eos, qui se ei submitunt: nisi q̄ secundum iura is, qui se semel alicui submitit, factus est eius parochianus nec potest se alteri submittere, quousq; se primo subtrahat simpliciter, nisi de voluntate illius. Vnde dicitur de pœnit. & remissio. c. ultimo: permittimus eligere. quasi dicat: Iure cōmuni diuino licebat eis eligere, sed electione eis subtracta permittimus relaxantes retentionē, q̄ possint eligere. Hactenus ille. Facit diffinitio clauis, f̄ quæ fertur a Ioh. 22. in extrauag. Quia 47
quorundam col. 4. de verb. signif. esse facultas spiritualis ligandi & soluēdi
quæ

qua iudex ecclesiasticus dignos recipere & indignos excludere potest a regno. Quam etiam referam in annot. sequenti, veluti rem vtrique proposito maxime congruam. vbi etiam alia ponuntur, quæ superiora confirmant, sicut & his illa corroborantur.

Contra hoc tamen facit concilium Florentinum in. §. Quartum est. sub Eugenio decreto in illis verbis: Minister huius sacramenti est sacerdos habens auctoritatem absoluendi ordinariam, vel ex commissione. Sed responderi potest, quod infra eo. n. 13 & 8. ponitur.

Aliter ergo respondeo ad prædictam quartam difficultatem, nempe Romanum Pontificem non posse quidem iurisdictionem, vel potestatem absoluendi ipsis presbyteris tollere, sed posse subtrahere illis materiam, in qua illam exercent. Et sicut vino & pane subtractis presbyter non consecrat, neque sine aqua baptizat: ita subtracto populo a subiectione alicuius presbyteri subtrahitur quoque illi materia, in quam soluendi potestatem exercent, & ita non absoluit. quod commune omnibus aliis est sacramentis.

¶ Tertus. Sine eius consensu, cui prius se commisit.

Colligitur tertio ex hoc cap. sufficere consensum parochi, quo alius sacerdos ipsius parochiani confessionem audiat. Nil enim aliud legis in textu exigi, nisi ipsius consensum.

- 49 Ex quo sequitur eum, qui facultatem eligendi confessarium habeat, posse sibi eligere quencunque sacerdotem, etiam si nullam animarum curam actu exercent. Facit. c. Omnis de poenit. quod habet eum, qui alii sacerdoti quam proprio, vult confiteri, prius debere petere & obtinere licentiam a proprio. Ecce, quod nil aliud exigit, quam licentiam & facultatem. Facit & tertio consuetudo & obseruantia, quam vbiq; videmus, & eam vbiq; seruari ait Adrianus in Quarto de confess. dubio primo post questionem quintam. Nam (ut ille ait) vigore facultatis eligendi confessorem idoneum indifferenter ad eum quencunque sacerdotem. Quarto, quod in consecratione cuiuslibet sacerdoti traditur clavis potestatis, quæ diffinitur esse spiritualis facultas ligandi & soluendi, qua iudex ecclesiasticus dignos recipere & indignos debet excludere a regno. verba sunt textus in extrauaganti. 1022. Quia quorundam. col. 4. de verbo signific. Quam clauem omni sacerdoti, quo ad forum dari conscientie probatur ibidem & communiter ab omnibus tenet in Quarto dist. 13. & in. c. Noua. de poenit. & remiss. Quilibet igitur sacerdos habet clauem. ergo quilibet est iudex ecclesiasticus. Quonia in diffinitione clavis illud dicitur. At omnis iudex iurisdictionem habet Cle. 1. de off. delegat. cum gl. 1. & ita habet saltem iurisdictionem spirituales, quæ pro clavis exercitio sufficiat: modo habeat materiam debitam. Facit quinto, quod parochus excommunicat

nicat

W. id est ducere qd
alud. & p. ut terge
ille latine et ob
vius. hic breuius
clarus

nicatus dare potest vicarium ad confessionem audiendam: parochus item non sacerdos secundum Paludanum in Quarto distinct. 17. q. 4. in fine. Et tamē excommunicatus nullam potest in alium iurisdictionē transfundere cap. 1. de offic. vicarii. lib. 6. Et ideo talis licentia potius est cessio iuris sibi competentis, quam iurisdictionis commissio. Facit sexto, q. 1. quiuis sacerdos potest alium sacerdotem absoluerē, secundum ea, quæ diximus in annot. præcedenti, episcopos item & prælatos exemptos. c. Ne pro dilatione. de penit. positos item in articulo mortis, vt late Palud. declarat in illa. d. 17. q. 3. col. 2. sola item venialia habentem, vt supra dicebā. Septimo deniq; facit illa, quæ de omnibus prædictis colligitur conclusio. s. quemuis sacerdotem habere iurisdictionem in pœnitentiā foro: imo eam annexam ordini cōferri, licet exercitiū illius non habeat, nisi super eis, qui legitime ipsi subdūtur. Imo etiam videtur habere cum exercitiū in aliquod genus hominum adhuc saltem sensum, vt sine vlla cuiuspiam licentia possit eos audire ac absoluerē & ligare, puta in eos, quos extrem⁹ vitæ articulus premit. In eos item, qui sola venialia post vltimā confessionem peccarunt. In episcopos etiam & eorum superiores ac alios immediate Papæ subditos prælatos, vt in sexto argumento allegabā. & ita sunt iudices veluti chartularii, quorum iurisdictionē prorogari posse constat per. l. 1. cum ibi annotatis per Barto. & omnes. ff. de iudici. Quod procedit etiam in spiritualibus cum licentia superioris. c. Significasti. de for. cōpet. ergo & hæc prorogari potest, quāuis aliam animarū curam nō exerceat. Quod per ea, quæ diximus in fine annota. præcedentis confirmari potest, sicut & illa per hoc corroborari.

Hæc cōclusionē reiecta Pauli a Leazaris distinctiōe tenet Panor in. d. Cle. 1. corrigēs, quæ antea scripsit in. c. Significasti de for. competēt. vt ibi anno superiore prælectione ordinaria prima tradebam⁹. Et eā cōmuniter teneri testatur Stephanus ad Capellā Tholosanā decisā. 221. & And. Sicul. in. c. Post confessionem. col. 11. de probat. eandem tenet Palud. in Quarto. d. 17. q. 4. idē Angelus verbo Cōfessio. 3. §. 4. Syluester verbo Cōfessor. 1. q. 6.

Contra tamen hanc cōclusionē & q. vltra licentiā eligēti datā exigatur in electo quoq; sacerdote, q. curæ animarum exercitiū habeat, tenet. gl. c. Omnis vtriusq;. de pœnit. & remissio. verbo. alieno. Pro qua facit. §. Ecce. in. c. Ad iocimus. 16. q. 1. vbi dicuntur monachi & ceteri sacerdotes in ordinatione sacerdotii accipere quidē sacerdotis potestatem & c. sed executionem potestatis non habere, nisi a populo electi & ab episcopo cum licentia abbatis ordinati fuerint. Facit gl. in verbo speciali super Cle. 1. de priuileg. quæ dicit pœnitentiam de licentia sacerdotis proprii recipi nō posse a presbytero non habente curam. Facit, quod prorogari nō potest id, quod nō est. l. Sed si manente. ff. de preca. At sacerdos, qui non exercet curā, nullam habere videtur iurisdictionem, ergo. Quarto facit, quod priuilegia
princi

principum sine tertii præiudicio intelligenda veniunt. L. 2. §. Siquis a principe. ff. nequid in loco publ. c. Super eo. de offic. deleg. Ergo & licetia deligendi confessarii a Papa, vel episcopo concessa sine præiudicio parochi est intelligenda.

57 Sed hæc non obstat: & primo ad glossas illas duas respondeo eas olim fuisse, vt plurimum, probatas a doctoribus tanq̄ coloratas: sed nunquam fuisse vsu receptas vt pote falsas.

Ad §. illum Ecce. respondeo monachos & alios, qui actu & exercitio curæ animarum nõ incumbunt, nõ habere quidem executionem, hoc est, exercitiũ iurisdictionis regulariter in aliquos, quoad omnes casus, vt ibi dicitur: Sed nego eos nõ habere iurisdictionẽ quandam habitualẽ, qualẽ 4 habent iudices, quos chartularios appellant, illi videlicet F, qui cõstituunt iudices ab Imperatore, vel alio summo principe, quo inter eos, qui eis se legitime subiecerint, iudicet. Quorum iurisdictionem prorogari posse. L. 1. ff. de iudici probat. & Bartolus ibi cum omnibus aliis affirmat.

Ad tertium argumentum concedo, quod non est, prorogari non posse: At nego sacerdoti, qui curæ animarum particulari nõ præest, nõ esse vllã iurisdictionem. Quoniam vt prædiximus est habitualis illa, quæ, quo in exercitiũ exeat, sola legitima cuiuspiam eget subiectione. Habet item saltem quodãmodo actualẽ, quoad certa hominũ genera in certis casibus vt supra monstratum est.

55 Ex his inferitur primo parum constanter contra ipsius morem scribere Paludanũ in illa. dist. 17. q. 4. in eo, quod col. fin. recte ait parochum excommunicatum vel, qui adhuc nõ est presbyter, posse dare hæc, de qua loquimur, confitendi licentiam, quæ & quotidie datur. Quia (inquit) nõ est illa iurisdictionis cõmissio, quæ ab excommunicato fieri nequiret. cap. 1. de off. vicar. lib. 6. sed concessio quædam, quo electus ille suo iure confessionem audiat, quam audire antea non poterat propter diuisionem parochiarum & ecclesiæ prohibitionem. Et ita dare habet quẽlibet sacerdotem iure diuino habere iurisdictionẽ, iure autem humano ab ea exercẽda impediri. Idem ait paulo superius. col. 7. versic. Primus casus in eis verbis: Nam omnis sacerdos est, sicut erant olim iudices chartularii, f qui a principe fiebãt 56 iudices eorũ, qui se illis subiiciebant ita, q̄ priuatorum consensus non dabat eis iurisdictionẽ. Vnde dicitur de pœnit. & remiss. c. vlti. Permittimus eligere. quasi dicat: iure cõmuni diuino licebat eis eligere, sed electione eis subtracta permittimus relaxantes retentionẽ, quod possint eligere. Quod dictũ etiam in annotatione præcedẽti relatum nõ piguit hic quoq̄ referre, veluti omnium, quæ allegari possunt, longe pulcherrimum. Idẽ tamen in. col. antepen. eiusdem quæst. vers. Quinta conclusio, clare sentit per hanc de eligendo confessario licentiam eum, qui eligitur, effici de non iudice

iudice iudicem. Et clare affirmat simplicem sacerdotem habere quidē ordinem, iurisdictionem vero non habere. Inconstantia pari labitur Antoninustertia parte titul. 17. c. 9. col. pen. tenēs hoc posterius Palud. dictum, in col. vero final. tenens illud prius^r Vir enim ille pius & eruditus maiore cura fuit semper in colligendis, quæ Paludanus spargit, quam in eis examinandis.

Secundo ex hac secunda annotatione inferitur eū^r qui a Pontifice Romano, vel suo episcopo facultatem habeat eligendi confessarium, posse id facere nulla parochi sui licentia petita. Sufficit enim, vt habet nostra conclusio, cōsensu proprii sacerdotis. At secundum Hostien. & omnes alios in. c. Omnis. de pœnit. & remiss. tres saltem sunt cuiusq; CHRISTiani proprii sacerdotes, nēpe Papa, episcopus & parochus. Ergo vnus cuiusq; horum licentia sufficit. Facit^r qd priuilegium ita est interpretandum, vt aliquid præter ius, imo & contra ius cōmune largiatur. c. Si Papa. de priuileg. lib. 6. l. Si quando. ff. de legat. 1. Et casus nostro proposito egregie deseruiēs in. c. In his. de priuileg. qd habet Prædicatores & Minores, quibus concessum erat, cū altari viatico, vbi vellent celebrare, posse id facere etiā sine prælatorum licentia. Quoniam (inquit) alioqui nil ea indulgētia speciale concederet. Cum igitur nil iuuaret licentia de confessario eligendo a Papa, vel episcopo concessa, si necessaria esset parochi quoq; licentia, cum hæc sola sufficeret, sequitur illam nō esse necessariam. Facit. c. 2. de pœnit. & remiss. lib. 6. per quod Domini. & Perusi. ibi affirmāt hanc eligendi licentiam posse concedi ab episcopo solo sine vllō parochi cōsensu, Facit, quod quoties aliqua iurisdictione in solidum est penes multos ita, vt quilibet eorum sine alio procedere potest, tunc vnus potest cōmittere sine altero & facere alia omnia perinde, ac si alius cum eis in illa iurisdictione non cōcurreret. l. 1. ff. de offic. consul. cum annotatis ibidem, & in. c. Prudentiam. in princip. de off. delegati. per Pan. & alios. At ligandi absoluendiq; in foro conscientie potestas penes tres prædictos in solidum est. Ergo quilibet eorum absoluere & absolutionem potest cōmittere & cetera omnia facere, q̄ possunt omnes coniuncti: ergo & hanc licentiam dare. Quamobrem hæc opinio communiter recepta est in Quarto. d. 17. præsertim a Paludano in illa. q. 4. col. 3. & cōtraria reprobata. Eandem etiam tenuit Felinus in cap. 1. col. 6. de rescript. dicens ita fuisse per Eugenium declaratum. Idem tenet etiam Adrianus. de confessione dub. primo post quæstio. 4. Et pro hac parte gl. est memorabilis, quæ prima est cap. 2. de pœnit. & remiss. lib. 6. cum qua omnes ibi transeunt.

Contra tamen hanc conclusionem facit gl. 6. illius. c. Omnis. quæ determinat contrarium. Facit, qd Io. And. & Pan. ibi dicunt nō teneri ad iterato parochis cōfitendū eos, qui sine licentia eorū confitentur Prædicatoribus

& Minoribus, quibus audiendi potestas facta fuit per Cle. Dudū. de sepultur. quam extensam fuisse ad Augustinianos per Clementem. s. & ad Carmelitas per Iohannē. 22. attestatur Ioh. Andr. in illo. c. Omnis. cū quo Collectar. Anton. Cardinalis, & Pan. transeunt. Et ita innuunt hi patres contrarium dicendum in aliis, quibus non habentibus curam ex generali confitetur licentia. Facit, q̄ ecclesia per Papā data & vnita monasterio alicui non potest illius possessio sine licentia episcopi accipi. c. Pastoralis. de priuileg. Facit & c. Quam sit laudabile. de ludæis, quod habet episcopus, qui gētibus est prædicaturus posse accipere clericos aliquot & monachos, qui se in illo munere iuuent: sed id facere debere de prælatorum illorum consensu.

Hic tamen non obstantibus superiori opinioni adhæreo & ad gl. sextā illius. c. Omnis. & his, qui sequuntur illam, respondeo textum nostrum & rationes prædictas, præsertim per viros graues & consuetudinem recepta maioris esse apud me autoritatis, quam illorū. Præterea illius glossæ opinionem damnatam fuisse per Clementē quartum in quodam priuilegio Prædicatoribus concessio, cuius caput est: Quidam temere ait. secundum Diuū Antoninum tertia parte, titul. 17. cap. 9. col. 2.

Ad. c. Pastoralis respondeo gratiam illā Papæ, qua vna ecclesia vnitur monasterio, magnæ utilitatis esse: quamuis per ea non censeatur in dubio potestas ei facta, quo autoritate sua possessionem accipiat, vt nemo nō videt, qui scit proprietatem a possessione distingui. l. Naturaliter. §. Nihil cōmune. ff. de acquirēd. possess. & rubrica ipsa de causa possessio, & proprietat. illud significat. Et quamuis priuilegium aliquid cōtra ius cōmune operari debeat: dato tamē quopiā, quod operet, in aliis stringi debet. ⁶¹ 2^m Pan. in. c. Certificari col. 3. de sepult. & aliis multos, quos refert. & sequitur Decius in. c. 2. col. 5. de præscrip. Et ideo in. c. Pastoralis. vnio illa nō debet operari effectum capiendi possessionem propria autoritate; in nostro autem casu nil operaretur priuilegium, si parochi licentia esset habenda.

Ad. c. Quam sit laudabile. respondeo nō fuisse ibi datam licentiam, vt quos secum ducere vellet, eligeret: sed cum eo ire volentibus fiebat eundi facultas, modo requirerent prius & impetrarent suorum prælatorum licentiam. Et ita illud cap. licet id parum aduertant aliqui, rem nostram minime tangit.

Ad quartum respondeo primo non tam præiudicari parochi per eius modi licentiam, quam onus auferri secundum Thomā in tractat. contra impugnantes religionem. Secūdo respondet ipse Thomas in Quarto. d. 17. q. 3. art. 3. q. 4. Ad primū. in hæc verba: Præiudicium non fit alicui, nisi subtrahatur alicui, quod est in fauorem ipsius indultum: iurisdictionis autē potestas non est cōmissa alicui homini in fauorē suū, sed in utilitatē plebis

sedus / als / alios

plebis & ad honorem Dei. Et ideo, si superioribus expedire videatur ad salutem plebis & ad honorem Dei promouendum, quæ aliis, quæ sunt iurisdictionis, committat, nullum fit preiudicium inferioribus prælatis: nisi illis qui quærunt, quæ sua sunt, non, quæ IESV CHRISTI. & qui gregi præsunt non ut pascant, sed ut pascantur.

Contra quam tamen solutionem facit. c. Ad hæc sumus, & cap. Nonnulli in principio & §. Sunt & alii. de rescript. quæ cum suis similibus habent iurisdictionem delegatam ideo esse odiosam, quæ per eam iurisdictioni ordinaria præiudicatur. Facit. c. Peruenit. 1. q. 1. quod habet ecclesiasticum ordinem confundi, quando sua unicuique iurisdictioni non seruetur. Facit cap. Mandatū. cum duobus cap. sequentibus de rescriptis, quæ probant mandata de prouidendo, per quæ ordinariorum collatorum minuitur potestas esse odiosa & restringenda.

Quare tertio respondeo illam conclusionem principem non videri tertio præiudicare esse limandam, ut non intelligatur de præiudicio, de quo princeps cogitauit: siue de præiudicio, quod ex concessione ipsa colligitur secundum ea, quæ tradit Alexander lib. 2. consil. 215. Nec arguendi sumus col. 8. versic. Decimo considero. Et Decius consil. 113. & in. c. Super eo. de offic. delegati. vbi hoc latissime anno superiore prælectione vespertina extraordinaria tractauimus. Et quando alicui conceditur licentia confitendi alieno parrocho, satis in illa concessione exprimitur & ex ea colligitur præiudicium, quod parrocho fit proprio.

Infertur & tertio idem esse de his, qui facultate a proepiscopo siue vicario episcopi, vel legati accepta confitentur. Quoniam & hos proprios esse confessarios eorum, quibus præsunt, nemo negat arg. c. 1. de off. legat. c. 2. eo. titulo lib. 6. & capit. 2. de consuetud. & c. Romana. in principio de appellat. eodem etiam lib. 6.

Infertur & quarto peregrinos, qui cum facultate parochorum peregrinantur, posse confiteri his, quibus confitetur illius oppidi, vel pagi homines in quem se receperint. Faciēs enim peregrinandi facultatem ea quoque videtur concedere, sine quibus ea peregrinatio fieri nequit argumento. l. Ad legatū & l. Ad rem mobilem. ff. de procur. Imo & illa sine quibus comode fieri non potest per. l. pen. ff. de usufr. & l. Quicumque. §. Si ei quem ff. de institor. & annotauit Aretin. in. c. De testibus col. 3. de testi, quæ non semel probat Decius. At, qui peregrinatur, comode saltē peregrinari sine sacramentorum refectione non potest: ergo illorum suscipiendorum facultas videtur esse facta cum peregrinandi licentia. Facit, quæ regulariter tantum operatur tacitū, quantum expressum. l. Labeo. ff. de pactis. l. Cum quid. ff. si cert. petatur. c. Significasti. de electio. c. Relatum. secundū communē intellectū de præbend. At qui peregrinatur cū episcopi, vel parochi

licentia, tacite videtur permissus eligere confessarium.

63 Adde, quod si episcopus fecerit peregrinandi facultatem, videtur quoque fecisse, ut ab episcopalibus casibus absolui possit & secundum Paludanum in illa. d. 17. q. 4. col. 7. versic. Quartus casus. quem ad literam sequitur Antoninus tertia parte tit. 17. c. 4. vers. Quartus casus. Non autem, si a parochio secundum eosdem. Quæ tamen distinctio displicet. nam expressa eligendi confessarium facultas ab episcopo concessa non includit casus reseruos. textus expressus est & singularis in illo, c. 2. de poenit. lib. 6. primo responso. Ergo a fortiori neque tacita. Quem textum, si meminissent patres illi, nunquam hoc dixissent.

64 Aduertendum & tamen, quod inter hanc eligendi tacitam & illam expressam licentiam secundum Thomam a Vio magna est distantia. Primo quod habens expressam, deligere potest sacerdotem quemlibet idoneum, etiam si alioqui animarum curam non exerceat: qui vero tacitam, minime. Deinde, quod qui tacitam habet, solum eligere potest eis temporibus, quibus iure tenetur confiteri, vel communicare, vel quibus solitus est id facere non tamen aliis. Pro Thoma facit, quod ait alicubi se legisse viuae vocis oraculo declarasse Eugenium & viatores eo loci, quo inuenirentur, quoad sacramenta eucharistiae ac poenitentiae censendos esse tanquam incolas illius. Cum igitur incolae non aliis, quam suo parochio, confiteri possent: sequitur neque peregrinis aliud concedendum. Facit etiam, quod concessio implicita non est adeo late, ac explicita extendenda. Pro quo, licet ille nil allegat cito gl. a multis in hoc putatam singularem & pluribus memorabilem in Cle. Saep. de verb. signific. sub finem verb. partibus. Has tamen huius viri doctissimi & nouas licentiae de confessario eligendo limitationes & nouas inter expressam & tacitam concessionem differentias non satis probare possum. Primo, quia nouae sunt & nullo solido fundamento nituntur. Nullus enim est pro illis textus, nulla item, quae illas necessario ponendas, concludat ratio. Facit, quod ipse subdubitare de illis videri potest, dum de illarum altera dixit se illam intelligere partem amplectendo tutiorem.

65 Neque obstat, quod de Eugenio se legisse ait. Nam illud de viatoribus fuit declaratum: nos vero & de peregrinis, qui facultatem ad id faciendum accepta in loca sanctis sacra ea visitandi gratia concedunt, loquimur. Non ergo mirum, quod minus viatoribus liceat, quam peregrinis & Nam & peregrinis nil esse priuilegii, nisi quando cum facultate episcopi, aut parochi peregrinantur, ipsemet Paludanus cum Antonino & aliis est testis.

66 Non obstat quod tacita facultas non operatur quantum expressa. qui id regulariter est falsum, saltem, ubi ratio par inuenitur, sicut in casu nostro. Quaque, ubi diuersa ratio militat, nonnumquam plus expressum, quam tacitum & e contrario tacitum plus operetur expresso iuxta resolutionem

Philippi Decii in regula Expressa. ff. de regul. iur. & gl. illa Cle. saepe de verbo signif. nō probare id, ad quod vulgus allegat, dilucide ostendi in repetit. c. fin. de for. compet. quam superiore anno pronunciauimus. quod ex eadem. gl. facile quisq; perpendere potest. Cum igitur nulla ratio diuersitatis in hoc casu reddi possit, iustum fuerit, ne diuersum quoq; ius in eo ponamus. l. Illud. ad. l. Aquil. c. Dudum. 2. de electio.

Infero quinto eos, qui cum licentia vicarii alieno sacerdoti confitentur, legitime cōfiteri, & siue is sit vicarius perpetuus, qui ponendus est in ecclesia parochiali alteri annexa iuxta. c. Extirpanda. §. Qui vero. de præbed. 69 De illis enim & de parochia, siue rectore principali eadem censent iura. Cle. 1. de off. vicar. Siue de licentia vicarii generalis episcopi, cuius tribunal vnum & idem est cum episcopi tribunali. c. 2. de consuetud. lib. 6. & cap. Romana. de appellat. eod. lib. Siue de licentia vicarii temporalis, qui propter absentiam rectoris ab episcopo ponitur iuxta cap. Cum ex eo. de elect. lib. 6. gl. memorabilis in simili in Cle. 1. de priuileg. super verb. presbyteri. Siue etiam vicarii ab alio rectore, vel vicario perpetuo ad modicum tempus positi iuxta ea, quæ scribit Petrus ab Anchara. in Cle. 1. de off. vicar. notab. 4. Quæ quatuor probantur primo, quod omnibus his casibus confessio fit alieno sacerdoti de consensu proprii, ergo satisficit huic cap. & etiam. c. Omnis. de pœnit. Secundo, q; vt prædiximus, per huiusmodi licentiam nulla delegatur, vel subdelegatur potestas alieno sacerdoti, qui suo iure, nempe iurisdictione, quam cum ordine iure diuino accepit, eum audit: sed tantum soluitur confessurus a vinculo, quo tenetur suo sacerdoti confiteri per ea, quæ dicta sunt. n. 48. 47. & 49. Tertio, quod licet delegatus inferioris, vel delegati a principe subdelegare regulariter nequeat. l. A iudice. C. de iudic. c. Cum causam. de appel. Fallit tamen & quando inferior subdelegandi facultatem concedit. gl. s. pu 70 rata sing. in. c. Is cui. de off. deleg. lib. 6. At his casibus omnibus videtur implicite ac tacite concessa facultas agendi omnia illa, quæ ipse rector, vel cōmittens ibi tãquam rector agere posset. Ea enim est omniū, qui hoc faciunt mens, vt experientia monstrat. & ita cōmunis vsus hanc conclusionem seruat & eam affirmat Adrianus in Quarto de confessio. dub. 2. post quæstiones.

Ex qua sexto longe pulcherrima ampliatio subinfertur ad illam gl. s. cap. Is, cui. de off. deleg. lib. 6. & vt. s. procedat non solum quando expressa 71 daretur subdelegandi facultas, sed etiam, quando tacita. Quæ tamen non videtur concedi, nisi quando ex vsu, vel coniecturis sufficientibus id appareret: Quamquam dici potest hoc casu non subdelegari iurisdictionē, sed solū tribui quandā se alii subiiciēdi licentiā. Postremo facit, q; nisi hoc 28 dicamus, non posset aliquis vicarius, siue proparochus in illius absentia

alteri vices committere neq; in festis solēnibus alios simplices sacerdotes in partem curæ vocare contra generalem consuetudinem ecclesiæ. Quare reuoluendum videtur *F* q; vbi mens parochi est vices plenas suo vicario committere, quoad sacramentalium administrationes, etiam quo ad delegandam & dādam facultatem, quam ipse præses daturus esset, si in agenda cura resideret, tunc æque sufficit vicarii licentia, ac principalis parochi. Quod ita regulariter contingit, vbi parochi iusta de causa non residentes, vicarios instituunt. Quando vero personæ industria, quoad ministerium aliquod, eligitur sine animo tam plenæ cōcessionis faciendæ, tunc dicamus eius fidei nil aliud committi, quam ministerium illud, in quod est electus vel substitutus.

Contra tamen hanc cōclusionem facit. c. fin. §. Cæterum. de off. delegat. qui habet pœnitentias iniungendi potestatem, etiam a Papa concessam, subdelegari non posse. Secundo facit, q; delegatus ab ordinario non subdelegat. l. A iudice. C. de iudic. c. Cū causā. de appellat. Tertio, q; Syluester in verbo Excōmunicano. 7. casu. 14. dubio. 11. tenet cōtrariū in eo, qd̄ dixi de vicario ab inodicum tempus a rectore constituto. Facit & quarto, q; Richardus Anglicus in quolibetis ait sacerdotem habentem autoritatem ordinariam posse alteri eam delegare, posse quoq; si habet commissam a Papa iurisdictionem: non autem, si nudum officiū seu ministerium veluti audiēdi cōfessiones: posse item, si habet commissionem ab inferiore, puta episcopo, vel huiusmodi ad vniuersitatē causarum, vt officialis, vel generalis pœnitentiarius potest particularē causam cōmittere, nisi ei fuerit specialiter interdictum. Si vero habet particularem commissionem, non potest. Ex quibus infert sacerdotem, qui conductus ecclesiæ parochiali deseruit, cum non sit ordinarius illius ecclesiæ parochus nō posse delegare. Et ita dicit. d. c. fin. de off. deleg. in. §. Cæterum. interpretandum esse.

Ad horum primū respondeo *F*. §. Cæterum. agere de subdeleganda potestate iniungendi pœnitentias: nos vero de danda licētia subdito, vt, cui volet, cōfiteatur in illo casu aliqua subdelegatur potestas, in hoc vero nulla. Nam facultas illa eligendi confessarium non est potestas, quæ residet in ipso, qui eam facit, & quæ transferatur de illo in confessurum: sed quædam declaratio, qua declarat se nolle vt iure, qd̄ ad se pertinebat. Quod ex superius tam in principio huius annotationis, quam in fine præcedentis scriptis patet.

Secundo dico illum . §. procedere, quando tacite negatur subdelegandi potestas propterea, quod personæ industria videtur electa: In casu autem nostro agimus de illo, qui ea mente alii suas vices plene committit, vt circa sacramentorum administrationem omnia gerat, quæ ipse potest.

Ad

quo per abo de pe.
et remiss. c. omis
24 in fin

72

Ad secundum cōcedo delegatum ab inferiore, quam principe, subdelegare nō posse. Sed non sequitur ex hoc vicarium hanc licētiam dare nō posse: etiam si concederetur ille vicarius esse delegatus. Quia dare hanc, de qua loquimur, licentiam & delegare, vel subdelegare separata sunt, vt supra est dictum. & ideo ab altero ad alterum non infertur efficaciter. L. Papinianus exuli. ff. de minor. c. 2. de trāslat. praelat.

Ad tertium respōdeo **Syluestrū**, tametsi mihi semper visus est doctus & resolutus autor, tamē nō esse apud me tanti, vt ipsius me cōtra rationes efficaces trahat autoritas: præsertim q̄ me **Adriani** viri vtiq; doctissimi iuuet determinatio. Secūdo respōdeo **Sylue.** dictū procedere posse, quando, qui ad modicū tempus vicarium posuit, nō erat ea mēte, vt concederet suas vices etiam, cum oporteret ad delegādum & vocādum alios coadiutores: Nos autem quando de huiusmodi mēte, vel per cōiecturas vel suam in hoc, vel aliorum pristinā cōsuetudinem satis apparet.

Ad ea **Richardi** respōderi potest primo omnia illa de subdelegatione procedere, nra vero de concessione licentiæ rei lōge ab illa diuersa. Potest & secundo respōderi, quemadmodū secūdo modo fuit ad primū respōsū.

Ex quo infero q̄, si rector accersat aliquem sacerdotum, vt se iuuet in audiendis cōfessionibus, is nō poterit eiusmodi licentiā tribuere. Quia de prædicta mēte non apparet & per regulam iuristacite videtur agi contrarium per illum. §. Cæterum.

Secūdo infertur eum, qui de Papæ, vel episcopi licentia alias legitime sua peccata est confessus nō teneri, vel semel in anno ad parochio suo cōfitemdum. Quod latius in gl. 1. ostendo.

Textus.

Misi pro ignorantia illius, cui poenitēs cōfessus est.

Quarto ex his verbis colligo vnū casum in quo nolēte parochio ipsius parochianus alteri cōfiteri potest. Quod latius cum gl. 3. declaro. Ponūtur & alii septem casus, in quibus id licet ab **Hostiensis** in summa de poenit. §. Cui cōfitemdum. in hæc verba: Secūdo fallit, quando alienus parochianus transtulit domicilium suum **Raymu.** & **Goff.** Sed certe iam nō est alienus sed proprius supra de paroch. c. fin. Tertio, cum quis vagabundus existit. l. Hæres absens. ff. de iudic. Quarto cum quis quærit domicilium, quo se conferat, propriū relinquens iter faciēdo, vel nauigādo. Nam & is sine domicilio est. ff. ad municipal. l. Labeo. in princip. & l. Eius. §. Celsus. Quinto ratione delicti infra propriā parochiam ab extraneo parochiano commissi supra de rapto. c. 1. §. q. 3. c. Placuit. Sexto ratione studii, quod dic, vt notatur supra de parochi. §. Quis inteligatur. vers. Quid de scholaribus

Septimo tēpore necessitatis. 26. q. 6. Si presbyter. de pœnit. d. 3. Quicūq; presbyter. Octauo, si ponat spem suam in sacerdotē proprium, vt ratum habeat. arg. 9. q. 3. c. Lugdunensis. Hactenus Hostiensis.

- 76 Quibus septē casibus addo aliqua nō floccipendenda. Et primo quidem casui, qui est secundus Hostiensis, addo, quod etiam ipsemet Hostiensis sentit, hunc non esse casum exceptum. Quia, cum simul ac domicilium transtulit, efficiatur parochianus ipsius parochi, ad cuius parochiā migravit, confitendo ipsi proprio sacerdoti confitetur, & non alieno per. c. fin. de parochiis. Facit. l. Cum quædam puella. ff. de iurisdic. omni. iudicium
- 77 & c. Proposuisti. de for. competēt. Secundo, q̄ si non mutat domicilium, sed cumulat: vt quia in vtraq; parochia ex æquo habitat, puta, quia in altera hiemat, in altera æstiuat, tūc vtriusq; parochiæ parochi cōfiteri potest: Quia vterq; suus est argumēto. l. Assūptio. §. fin. ff. ad municip. & c. Cui quis. secundo respons. de sepult. lib. 6. Addo tertio, q̄ Paludanus ait in
- 78 Quarto. d. 17. q. 3. hoc casu confessionem illi parochi esse faciendam, in cui⁹ parochia, quādo cōfiteretur habitat. Qd̄ tñ nullo iure vir doctus fūdat. Quare, licet eū ad verbū sequat̄ Diuus Antoni. in tertia parte. tit. 17. c. 9. tamen contrarium videtur dicendum. Pro quo allego casum in hoc mihi singularem in. c. Cum quis. in secundo respons. de sepult. lib. 6. Quod habet mortuo eo, qui in duabus parochiis se collocabat æqualiter, si sepulturam in loco elegisset tertio, quartam canonicam vtriusq; parochiali deberi. Audis ergo vtriusq; deberi & non illi, in cuius parochia degit, quādo mortem obiit. Sic igitur, qui ex æquo est parochianus duorum, vtriusq; cōfiteri potest, etiam quando in altera degit.

Neq; obstat, si dicatur illud secundum responsum intelligēdum de illo, qui æqualiter eodem tēpore habitat in duobus parochiis. Quia in altera vno die in altera altero. Quoniam neq; id vnq̄ contingit, neq; vnquā talis declaratio recepta est. Præterea, quo die in vna parochia degeret, in ea cōfiteri deberet in illo: & quo die in altera in ea in altero, quod ridiculum videtur. Quāuis iuri satis arbitrer cōsonum huiusmodi duarum parochiarum ex æquo parochianū, in illius loci ecclesia sepeliēdum, in quo est mortuus sine sepulturæ electione: nisi alia mōstretur volūtas, vel coniectura qua contrariū voluisse iuste credatur.

- 79 Secundo vero casui addo primo, q̄ vagabundus est, qui nullibi certū habet domicilium. gl. memorabilis in. l. Hæres absens. §. Prouide. vers. At
- 80 si quo. ff. de iudic. Secūdo addo talē vagabundum non solū posse confiteri parochi, in cuius parochiam peruenerit: sed etiam cuilibet alii sacerdoti, quem elegerit secundū Palud. & Antoninum. Quod ea ratione probatur, quia cap. hoc. & c. Omnis. de pœnit. cū similibus de illo tantū disponūt, qui alicui parochi subest. Qd̄ clare colligit̄ in hoc cap. ex illis verbis:

bis:

bis: cui prius se cōmisit. & in.c. Omnis. ex illis verbis proprio sacerdoti. & ex illis alieno sacerdoti. Ergo, quoad alios, qui nulli iure cōmittuntur, antiqua iura & antiqua consuetudo seruanda est vt. s. confiteantur, cui volēt. Facit, q̄ quemadmodum f̄ parochiani tenentur cōfiteri parochi: ita ecō- 81
trario; parochus parochianorum suorum confessiones audire tenetur, vt omnes concludunt in.c. Omnis. de pœniten. & gl. putata sing. in. Cle. Dum. de sepult verbo. impendunt. Cum igitur nullus parochus teneatur vagabundum audire, nisi, qui volet: sic ille nulli tenebitur confiteri, nisi ei, quem eliget.

Tertio casui addo f̄ idem de hoc mihi videri iudicandum, quod de va- 82
gabundo. Quia nullum habet is domiciliū. l. Eius. §. fin. ff. ad municipal.

Quarto vero casui, qui est quintus Hostiensi, addo, quidquid inuol- 83
uant Paludanus & Antoninus, f̄ neminem ratione delicti sortiri forum cōscientiæ secundū. glo. quæ penul. & putatur sing. c. Placuit. 1. 16. 7. 1. q̄ cū cōmuni probat Pan. in.c. Cum contingat. de for. competent. n. 29. & eam, vt ibi, ita & in.c. 1. de raptor. sing. ait & in.c. Quod autem. de pœnit. com- 84
mēdat f̄. Nam & parochū extra suam parochiam licite sui parochiani con- fessionem audire posse autor est Hostiensis receptus in illo. §. Cui confi- tendum col. 1. Quia illa iurisdictio est voluntaria non contentiosa argu- mento. l. 2. cum ibi notatis. ff. de off. procons. & c. Nouit cum gl. de off. le- gati. Rationem vero diuersitatis, quare quoad forum conscientiæ, nō sor- tiatur quis forum ratiōe delicti, quoad forum exterius sic, dilucidiorē, ni fallor, reddidimus anno superiore in repetit. c. fin. de for. cōpetēt. quam vllus ad hunc diem reddiderit.

Quinto casui q̄ est sextus Hostiēsi. s. ratione studii, addo primo hunc articulum difficilem explicatu esse, vt colligere est de scriptis Panor. post Inno. & alios. c. Omnis. de pœnit. & in.c. fin. de paroch. & aliorū, qui post 85
eos confusus eis scripserunt alibi. Addo secundo idem esse dicendum f̄ de scholasticis, mercenariis, negociatorib⁹ & aliis viatoribus, quod dictū est superius de peregrinis, si sunt pares in licentia. Nam si de licētia suorū parochorū, vel episcoporū ad scholas, emporia & alia loca vadāt, licentiā quādam sumendi sacramenta tacitam & implicitam secum deferūt. Alio- 86
qui, si absq; illa superioris licētia id faciūt, nulla neq; expressa, neq; *facita* *als tacita* huiusmodi licentia perfruentur, etiam peregrini, vt supra. n. 67. est dictū. Cum igitur de omnib⁹ eadem sit ratio, ergo & ius idē argumēto. l. Illud ad. l. Aquil. & c. 2. de trāslat. prælat. Addo tertio id, qđ proxime dixi, limi 87
tandum esse dūmodo cætera sunt, quoad habitationem paria puta, q̄ nulli eorum domicilium, aut omnes habitationem contraxerunt aliquā. Pro q̄ est primo, qđ nullo iure probatur f̄ per huiusmōi nudā habitationē 88
sortiri quem forū cōscientiæ. Secūdo, q̄ ipse Innocēt. qui pro cōtraria parte allegatur

allegatur, satis aperte ait in. c. Omnis. n. 6. sub finē de penit. tutius esse, q̄
huiusmodi homines licētiam s̄mendi sacramēta petant a proprio paro-
cho. Facit, q̄ Io. And. ibi, quē sequitur Dominicus, ait in. c. Is, qui. de sen-
89 tent. excō. lib. 6. ¶ Quod si quis hostium incursum fugiēs in ciuitatem quā-
piam de pago aliquo se recipiat, & ibi moriatur, cum esset animo ad pagū
redeūdi finito bello, ecclesia illius pagi, vbi domicilium habebat, & nō ci-
uitatis, vbi habitat, dicitur parochialis, cui quarta solū debeat de fune-
ralibus. Quā decisionem ab impugnatione Lapi pulchre defendit Perusī
ibidem. Facit & illud. c. Is, qui. de sepultur. lib. 6. quod habet eū habere duas
ecclesias parochiales, qui æque in duab⁹ parochiis habitat & in vtraq; ha-
bet domicilium. Ergo a contrario sensu, si in alterius tātum ecclesia domici-
lium haberet, altera in cuius parochia aliquando habitaret, nō esset ipsius
parochialis: neq; per consequutionem parochus ipsius esset sacerdos.

Contra q̄ tamē conclusionem facit primo. c. Q̄d clericis. de for. cōpet.
in eis verbis: Parisius cōmorātes. Per quē ibi Pan. col. 1. cōcludebat ratione
huiusmodi habitationis quæri habitanti quoddam quasi domicilium, ra-
90 tione cuius ibi conueniri posset de alibi gestis. Sed contra illam Pan. de
terminationem ibidem anno superiore determinauimus cum Bart. in. l.
Hæres absens. ff. de iud. §. Proinde sub finem & cū Areti. in illo. c. Quod
clericis. Secundo facit. c. Quæsti. 16. q. 1. quod habet decimas personales
soluendas, vbi per circulum anni quis eas soluturus missas audiuit.

91 Sed responderi potest illum textum intelligendum de illo, qui nullū
habet alibi domicilium: nostra vero conclusio de illo, qui alibi domiciliū
92 habet & alibi ad tēp⁹ ex aliqua causa degit, vel de illo qui tā lōge a domi-
cilio suo habitat ita, vt nō possit a domicilii parochia necessaria sacramēta
suscipere. Nam tunc ab habitationis parochia suscipiet. Tertio facit, quod
per. c. Quæsti. Inno. in illo. c. Omnis. n. 6. dicebat scholares & alios annales
habitatores illius sacerdotis esse parochianos, cuius parochiā incolūt. Sed
respondetur eundem Innocen. paulo post significare cōtrariū esse verius.
Facit quarto. quod Fredericus de Senis cōsil. 53. Quidam puer. col. 3. dixit
eum, qui cum habeat domicilium in vna parochia & domum apte instru-
ctam, si conduxerit domum in alia, vt ibi alicui forte scholastico cōuiuat,
illius parochiæ parochia confiteri debere ac decimas soluere personales,
etiam si domicilium nō transferat. Non enim transfertur, nisi cum animo
ibi perpetuo manēdi. l. Eius. §. Celsus. ff. ad municip. l. 2. cum gloss. & ibi
annotatis. C. de incol. lib. 10.

Respondeo Fredericum in hoc non esse tenendum, quippe, qui inni-
tatur dicto Innocen. paulo post satis se corrigentis & per text. prædictum
c. Quæsti. non satis germane intellectum.

Quinto facit. c. 1. de celebratione miss. quod habet parochum vnus
ecclesiæ

ecclesiæ prouidere debere peregrinis, hospitibus & aliis cōmeantibus de sacramentis necessariis. Sed illud intelligi potest de his, qui cum parochi licentia peregrinātur, vel iter faciunt, aut cōmeant. Potest item intelligi de his, quos articulus necessitatis premit, qui est septimus casus Hostiensis, in quo quiuis sacerdos quibusuis sacramenta pœnitentiæ conferre potest, quamlibet enormibus & reseruatis peccatis sint pleni, vt dicam in. c. 2. infra dist. seq. Deniq; text. ille nō probat pl⁹ priuilegii esse his, qui habitationē aliquam in loco contraxerunt, quam his, qui nullā. Imo potius innuit in eo agi de transeuntibus tantū ac nullo modo de habitātibus. Et ita ille textus potius pro nostra, quam pro contraria parte facit.

Sexto contra cōclusionē facit, q̄ videmus mercenarios famulos de mercede sua soluere decimas ecclesiis, in quarum parochiis inseruiūt: non autē illis, in quarum habent domicilia & suorum parentū domū.

Ad hoc etiam respondeo, q̄ vt hoc alicubi contingit ita cōtrariū alibi 94 obseruari debereq; illa ita concordari primo, vt prior cōsuetudo procedat, quando nullibi haberet alibi domiciliū eiusmodi mercenarius: quod vero nos dicimus, quando haberet alibi domiciliū. Secundo cōcordari possent, 95 vt prior consuetudo procedat, quando mercenarius huiusmodi ita longe a domicilio habitat, vt comode non possit sacramenta necessaria de manu parochi domiciliū suscipere. Nam tunc ratione habitatiōis, vbi habitat, sortietur conscientiaē forum. quod latius mox dicam.

Itaq; resolutio sit, q̄ ratione habitationis, siue annalis, siue ānali maior 96 ris, vel minoris non sortitur forum quis, etiam conscientiaē, quādo alibi habet domicilium, & cōmode potest parochum domiciliū, quo ab eo sacramenta necessaria suscipiat, adire. Si autem alibi non habet domicilium habitationis, vel illius parochum pro sacramentis accipiendis adire comode non potest, tunc ibi sortiatur forum.

Ex quo infertur primo f̄ verus modus intelligendi gloss. Cle. 1. verb. parochialis de priuileg. quæ habet scholarium presbyterum parochialem esse illum, cuius habitant parochiā. Debet enim intelligi de illis scholasticis, qui nullum alibi constituerint domicilium, vel certe parochum illius pro sacramentis suscipiendis comode adire non possunt.

Neq; obstat, si dicas illam glossam, vt plurimū simpliciter approbari. quod facit Pan. in. c. Extirpandæ. §. Qui vero. col. 3. de præbend. putans eā esse singularē. Quod ipsum latius facit in. c. Cum contingat. col. 12. de for. cōpet. & in Cle. Dudū. de sepult. col. 12. & in loco proprio. Quin & Cardi. in illa Cle. 1. q. 15. dixit quemlibet hominē simul ac transit ad aliam parochiam, eius effici parochianum, modo id non faciat causa recreationis, vel aliquid aliud temporale faciendi, sed cū animo statim ad propria redeūdi. Quod ipsum iterum repetit in illo. c. Omnis. col. 2.

Ad hoc

Ad hoc responderi potest primo satis esse, q̄ Pan. sua dicta ita declaravit in. c. In nostra. sub finem de sepult. & etiā in illo. c. Omnis. de poenit. col. pen. in quibus latius & altius id tractat. Secundo, q̄, vt plurimū, scholastici & mercenarii: aut non habent habitationis domicilium, quia nondum constituerunt, vbi sint perpetuo sedes posituri, iuxta. l. 2. C. de incol. lib. 11. & l. Eius. §. Celsus. ff. ad municip. Aut, si habent, longe tamen ab eo vel literis incumbunt, vel heris suis inseruiunt, quo cōmode non possint inde sibi sacramenta petere.

98 Infertur secundo^f distantiam, locorum, quæ rei gerendæ cōmoditatem tollit, sæpe operari multa. In nostro enim proposito operatur, q̄, qui non haberet super me iurisdictionem in cōscientiæ foro, propter illam habeat. Quod confirmari potest per. l. Si longius. §. 1. ff. de iud. & c. Tum lōge. 63. dist. c. Si quis incognitus. 17. q. 2. l. 1. C. si per vim, vel alio modo. c. Cū ex literis. vbi. gl. iuris optima, de in integrū restit. Facit. c. Nihil. de electio. & cap. 1. ne sed vacant. lib. 6.

Fateor tamen q̄ hæc omnia non conuincūt necessario hoc corollarium esse verum, neq̄ conclusionem nostrā, qua parte illud ex ea infertur. Propius facit. l. 2. C. vbi de crimine agi oport. in illis verbis: vbi degit. Per quā Bald. Paulus & cōmunis ibi tenent ratione solius habitationis sortiri quæ forum, vt de gestis etiam alibi conueniatur ibi. Et idem per illam legem tenet Bartol. in. l. 2. C. vbi senat. vel clariss. Sed neq̄ illæ duæ leges hoc probant. Quoniam intelligendæ^f sunt de his, qui vixerunt, vel conuersati sūt vltra decennium, vt Cyn. in illa. l. 2. C. vbi senat. vel clarissi. dilucide affirmavit: vel intelligi possunt, quoad illa, quæ ibi gesserunt iuxta. l. Hæres absens. §. Prouide. versic. fin. ff. de iudic. vt Bart. ibi concludit, & nos cum illo ibidem & Aretin. in. c. Quod clericis. de for. cōpet. anno superiore cōcludebamus, ni fallimur, efficaciter contra Pan. & alios prædictos.

100 Fateor item^f non videre me vllum aliud in iure argumētum efficax, quod nostram cōclusionem necessario probet, qua parte hoc corollarium ex illa fluit, nisi consuetudinem vbiq̄ CHRISTIANORŪ seruata, quæ potest iurisdictionem tribuere, alioqui non habenti. c. Cum contingat. de for. compet. Et ita videtur, q̄ non tam iuris, quam consuetudinis sit hoc corollarium & conclusio, qua parte illud parit, hoc est, qua parte continet ob absentiam parochi domicilii nimiam posse quem ab alieno parochio, cuius regionem seu parochiam inhabitat, sacramēta suscipere.

101 Ex quo tertio sub infertur^f quod, si consuetudo haberet, quod ratione habitationis, etiam minoris annali, quæreretur parochio parochianus, qui ei quoad sacramenta, subiiceretur, illa esset seruanda. Quod etiam Cardi. clare sētit in Clemēt. 1. de priuileg. quæst. 14. & multis aliis, quæ prætereo, comprobari possent.

Infertur

Infertur & quarto ¶ quando in eadem ciuitate quis habet domicilium 102
habitationis in vna parochia & in altera ad aliquod tēpus habitationem,
ab eo parochio sumere debere sacramenta & in illa ecclesia debere sepeliri
& illi ecclesiæ deberi quartā de funeralibus canonicam, in cuius parochia
domicilium habet & non illi, cuius parochiam incolit.

Ex quo sub infertur illud Frederi. Senensis consil. 53. non esse verum.
Haftenus de additione casus Quinti.

Sexto vero casui. s. q. ratione necessitatis sacerdos aliquis potest alie-
num parochianū ad pœnitentiam suscipere, adde, quæ ponam in. c. 2. infra
dist. sequenti.

Septimo autem casui, qui est octauus Hostiensis. s. q. ratione spei rati-
ficationis alienum parochianum quis audire possit, addo primo pro hac
conclusionē facere illam regulam. lib. 6. Rati habitationē retro trahi & mā-
dato nō est dubium comparari. Secūdo facit. c. Lugdunēsis. 9. q. 2. quod
habet Sanctum Epiphanium ordine insigniuisse quosdā clericos dice-
cesis Iohānis Chrylostomi, quod nulla ratiōe saluari potest, nisi quia id fe-
cit pro comperto habens illud Iohanni viro pientissimo & sibi amicissimo
placitum & gratum ferē. Facit & tertio, q. reconciliatio ecclesiæ ab eo, qui
eam facere non poterat, facta & ita nulla ratificari potest. c. Aqua. de cō-
secratione ecclesiæ.

Hunc tamen casum valido argumento reiicit Palud. nempe illo, q. ¶ 103
sacramentum a principio nullum per nullam ratificationem etiam Papæ
potest esse validum. Quoniam, cum sacramenta iure sint diuino consti-
tuta, vt cōmunis in Quarto. d. 1. cōcludit ¶, & sua peculiari materia & for- 104
ma constant, non possunt sine illis consistere. Et neq. Papā in alia materia
& forma. conficere illa potest, quam in ea, quæ est a Seruatore instituta.
Cum item de substantia sacramenti huius sit minister, qui est sacerdos
iurisdictionem habens actualement iuxta concilium Florentinum & Euge-
nii decretum in eo constitutum in. §. Quartum est. sequitur absolutionem
sacramentalē a ministro, qui iurisdictionē in actu nō haberet, esse nullam,
& per cōsecutionem, neq. per Papam ratificari posse. Tam longe abest, vt
ab alio simplici parochio ratū haberi valeat. Paludanum sequutus est An-
toninus ¶ At Prieras eruditione non vulgari in hac re conciliat eos ita in 105
verb. Confessor. 1. q. 6. col. 2. vt quod Paludanus cum suis ait intelligatur,
quando sacerdos pœnitentem absoluit spe ratificationis futuræ, puta, si
parochio proprio id placuerit: Hostiensis vero dictum procedat, quando
spem ponit in ratificatiōe presenti. s. quod sacerdos ille alienus putat pro-
prium contentum esse illo tempore, quo ipse parochianum eius absoluit.
Ego semper magni feci hanc concordiam, quæ tamen difficile ab audito-
ribus meis intelligebatur, neq. ipse satis explicare possum, nisi reducam
eam

ad eum casum, qui exprimitur in textu. s. quando parochianus consentit intelligendo textum de consensu tam expresso & formali, quam tacito & æquipollenti. Verbi gratia: sunt duo sacerdotes, quorum alter est meus parochus, alter vero parochus satis, vel fama, vel consuetudine cognitus & ita illi affectus, ut tantum, vel plus ei placeat saltē tacite, quā illi alieno confitear, quā sibi. Si ergo ego tali confessus fuero, tenebit confessio non propter ratificationem futuram, sed presentem. Vel certe clarius dici potest confessio alieno parochus in prædicto casu facta valere propter licentiā parochi mei non expressam, sed tacitam. Facit, quod superius diximus sacerdotes omnes sibi mutuo confiteri: non tam ob consuetudinem, quæ det confessarium deligendi facultatem, quam ob licentiā prælatorum & parochorum tacitā. Facit, quod etiam supra scripsimus, peregrinos, si peregrinationis insignibus de manu parochorum desumptis cum eorum licentiā peregrinentur, posse in peregrinatione confessarios eligere. Quia tacitam videntur ad id accepisse licentiā. Sic igitur & qui confitetur tali sacerdoti alieno, cui eum confiteri proprius tacite, vel expresse vellet, valide dicetur confiteri. Quia & si non expresse certe tacite ad id videtur ei facta facultas.

IN GLOSSAM PRIMAM.

106 **H**A Ec glossa ponit super verbo, prius, priori loco posito sed debet poni super verbo, prius, quod secundo loco in textu ponitur. Ex qua iuncto textu videntur colligi duo: alterum est eum, qui vult alieno sacerdoti confiteri, debere illi fateri prius proprio parochus, deinde alieno. Alterum, quod ex hoc subinfertur, est posse quem lege Canonica ad bis eadem peccata confitendum astringi. **H**orum prius falsum est primo, quia nullo iure id cauetur, & quod non est sanctorum patrum decreto sancitum, superstitiosis adinventionibus non est præsumendum. c. 2. de translat. prelat. & 2. q. 5. Consulisti. Secundo, quia totius ecclesie consuetudo est huic conclusioni contraria. At consuetudo est optima legum interpret. c. Cum dilectus. de consuetud. l. Minime. ff. de leg.

Non obstat gl. quippe, quæ textu decepta hoc dixit. Non item textus: Quia non est illius sensus is, quem gl. iudicat: Sed, quia ut plurimum ignorantia parochi deprehenditur ex confessione illi prius facta & ex absolutione & aliis ab eo acceptis, vel factis & dictis. Et ita illa verba: Nisi pro ignorantia illius, cui prius confessus est. significant nisi pro ignorantia parochi, quæ, ut plurimum ex confessione prius ei facta deprehenditur. Facit ad hoc, quia vulgus tunc demum, ut plurimum, ait: O quam dexter confessarius est ille & quam ineptus ille. cum iam experimento didicit unius peritiam & alterius imperitiam.

Alterum

Alterum vero, quod sentit. gl. f. posse quæ humana lege obstringi ad eadē 107
 peccata bis confitenda videtur confirmari ex eo, quod quis voto se ad id obli-
 gare potest. Quoniam res de se bona & laude digna est. c. Quem pœni-
 tet. col. 2. supra dist. 1. limitando eo modo, quo supra in .c. Falsas. dist. 5. est
 dictum in .11. confessionis conditione. Secundo cōfirmatur, quod omnes
 saltem semel in anno tenentur proprio parochio cōfiteri. c. Omnis. de pœ-
 nitent. etiam si alii confiteantur intra annum. Quod sentit. Archid. hic
 in vers. Et consulo. &c. Facit. gl. 6. c. Omnis. quæ sentit eum, qui confessus
 est habentibus facultatem audiendi parochianos alienos, teneri ad con-
 fitendum iterum parochio. Quam. Io. And. Panor. & alii limitant nō pro-
 cedere in his, qui confitentur fratribus medicantibus. Qui per hoc vidē-
 tur velle eos, qui aliis confitentur, teneri ad cōfitendum iterum parochio,
 etiam si alia peccata nō admiserint. Ergo debent cōfiteri eadem, quæ aliis
 confessi fuerint: & ita lege humana eadem peccata quis bis tenetur confi-
 teri. Tertio facit textus ling. & paucis cognitus in extrauagant. Vices. de
 treug. & pace. q̄ habet f. mendicantes religiosos nō debere prædicare, quod 108
 parochiani non tenentur, saltem in Paschate proprio confiteri sacerdoti.
 Quia de iure tenetur parochianus, saltem in Paschate, proprio cōfiteri sa-
 cerdoti. In quibus verbis audis mendicantes male agere cōcionando pa-
 rochianum, non teneri saltē in Paschate proprio sacerdoti cōfiteri. Audis
 item illa verba: Quia de iure parochianus tenetur proprio sacerdoti con-
 fiteri saltem in Paschate. Et ita sentit ibi Sixtus eum, qui fratribus confi-
 tetur, teneri iterum in Paschate suis parochis confiteri.

Quarto facit, quod statutum est inter Cistercienses monachos f. vt omnes 109
 semel in anno suis abbatibus confiteantur ea, quæ aliis confessariis, etiam
 sui ordinis a superioribus deputatis, prius confessi essent & ab iisdem ab-
 soluti. Quod statutum seruandū esse affirmat & cōcedit Maior in Quar-
 to. d. 17. q. 6. vbi etiam testatur quendam fratrem Iohannem Angeli predi-
 casse Tornaci aliquot propositiones: & in his, quod Parochianus cōfessus fra-
 tribus mendicantibus satis facit Decretali Omnis vtriusq̄. nec tenetur
 confiteri proprio parochio semel in anno, nec ab eo facultatem petere. Et,
 cum variæ illius viri propositiones ad facultatem Parisiensem mitterentur
 aut approbandæ, aut castigandæ, sic predictam moderata est & qualifica-
 uit facultas: Hæc propositio scādaloſa est & iuri cōtraria & pro subditorū
 ad prælatos debita obedientia & reuerentia publice reuocanda. Vbi etiā
 subdit Martinum quintum in quadam extrauagati, quæ incipit: Ad vber-
 res fructus. simile dixisse.

Quinto facit Clemē. Ne in agro. §. Sane. de statu monacho. qua mo-
 nachi ad confitenda peccata sua semel in mense iubentur. Per q̄ Caiet.
 asseruit tomo. 2. de confessi. q. 1. monachos, etiam nulla mortalia, quæ cōfi-

teatur

teantur habentes ad id teneri & oportere illos eo casu venialia confiteri, vel mortalia pridem detecta confessario. Sicut igitur nemo tenetur venialia confiteri, si ius diuinum tantum attendas, si tamē humanum tenetur: sequitur pari ratione teneri nos posse iure humano ad bis eadem confitendum, Quamuis iure diuino ad id minime teneamur. Hanc opinionem tenet Maior in illa. q. 6. & sentire videtur Thomas Vio in illa. q. 1.

Sexto facit extrauagans Inter cunctas. Iohā. 22. in. §. Ceterum. de priuileg. qui singulis & paucis notus habet monendos esse fratres, vt in suis concionibus populum exhortetur, quo suis parochis saltem semel in anno confiteatur, asserendo id ad animarū profectū procul dubio pertinere.

111 Hic tamen nō obstantibus contrarium arbitror verius. s. neminem sine suo consentu ab homine aliquo quantalibet iurisdictione illustri obligari posse ad confitendum iterum peccata, quæ legitime confessus est & ab eis absolutus. Hanc cōclusionem affirmat Gerion vir omnium cōsensu pius iuxta ac doctus in lectione. 2. super Marcum. Hoc Paludanus in Quarto. d. 17. q. 5. col. 2, & Iacobus ibidem. col. 14. quæ est pen. Dionysius item, quæ ibi citant Maior & Iacobus. Idem tenet etiam Adrianus de confessio. q. 5.

113 col. 3. Pro qua facit primo q. ecclesia non obligat ad nimis difficile, argumēto. c. Tua. de iure iur. facit. c. Alligat. 26. q. 7. Sed hoc esset valde difficile: ergo. Secūdo facit extrauagās Vaselectionis. de hæret. Iohannis. 22.

114 quæ continet tria illa dicta Iohannis Paliaci hæretica esse. Quorū primum erat, q. confessus fratribus tenetur eadem peccata proprio sacerdoti confiteri. Secundum, quod stante statuto. c. Omnis vtriusq. sexus. &c. nō potest summus Pontifex facere, vt parochiani nō teneatur confiteri proprio sacerdoti, seu parochio ecclesiæ, imo nec Deus, imo implicat contradictionem. Tertium, quod Papa non potest dare licentiam, siue facultatē audiendi confessionem, imo nec Deus, quin confessus habenti generalem licentiam teneatur eadem peccata iterum proprio parochio fateri.

Sed responderi posset illā extrauagantē nil ad rem nostram pertinere. Quia ille Iohannes aiebat confessionem huiusmodi fratribus factam non esse legitimam, & ideo iterandam. Nos autē de legitima confessione similiq. absolutione loquimur. Replicari tamē posset: qd post oia prædicta continentur ibi verba sequētia. s. Quod illi, qui prædictis fratribus cōfitent, nō magis teneant eadē peccata iterum confiteri, q. si ea alias cōfessi fuissent eorum proprio sacerdoti iuxta concilium generale. At nemo vnquam dixit confessum parochio teneri posse ad iterum alteri confitendum ea, de quibus ab eo fuit absolutus. ergo propositum. Facit quod etiam ipse Maior, qui maxime contēdit contrarium defendere, non audet affirmare hoc statui posse, quoad totum populum: sed solum, quoad religiosos. Postremo facit extrauagās illa. Inter cūctas. §. Ceterum. de priuileg. q. habet corundē

eorundem peccatorum confessionem non esse de necessitate iterandam.

Dixi in conclusione sine suo consensu. Nam voto ad id obligari posset 115
Verbi gratia: Si quis ad euitandum aliquod peccatum voueret se, quoties
id admitteret, bis confessurum. Si etiam ei hoc praeceperetur pro poenitentia
& eam impleret iuxta ea, quae dicta fuerunt in c. Contrarium. supra. d. c.

stant in contrarium adducta. Non primum, quia concedimus posse
quem ad id obligare voto. Sed non inferitur ex eo lege vlla hominum 116
ad id astringi posse. Quem admodum & quis obligare se potest ad castita-
tem & virginitatem seruandam, non tamen humana lege ad id obstringi.
capit. Integritas. 2. q. 1. Quia ut ibi Ambrosius ait, res magis voti, quam
praecepti est.

Ad secundum nego iuxta iura omnium communia eum, qui semel aliqua pec-
cata legitime confessus est & ab illis legitime absolutus, teneri amplius
eadem illa confiteri, siue illa suo parcho fuerit confessus, siue fratribus, siue
aliis quibuslibet, neque vlllo textu, neque vlla, quae urgeat, ratione id probari
potest. Nam Archidiaconus hic non ait id esse necessarium, sed consulit. Et
qua facilitate id sentiret, quod tamen non facit, eadem ab eo discedi posset
Gl. vero. 6. illius. c. Omnis. non tenet neque sentit id, quod multi putant. s. 117
confessum legitime aliis teneri ad confitendum iterum parcho: sed quod
nemo sine licentia parcho confiteri potest fratribus, vel aliis habentibus
licentiam audiendi aliorum confessiones. Et ideo si quis ei confiteretur,
quia illa confessio esset illegitima & etiam, quae illam consequeretur ab-
solutio, talem confessionem esse iterandam. Quod ipsum etiam. Iohanes
And. Panorm. & omnes alii senserunt. Ex quo tamen nil contra nostram
conclusionem inferitur.

Ad tertium respondeo extrauagantem illam Vices. de treug. & pace
nil aliud probare, quam c. Omnis. de poenitent. & ita concedo teneri eos
iure communi ad proprio sacerdoti confitendum intelligendo illud eo mo-
do, quo capit. Omnis. intelligendum est. Illius namque pars sunt praedicta ver-
ba, quae Sixtus in illa extrauagant. refert. At illud c. Omnis. qua parte ha-
bet, ut omnis vtriusque sexus. &c. semel in anno confiteatur proprio sacer-
doti. debet intelligi de sacerdote, qui potestatem habet eum a peccatis ab-
soluendi, vel de parcho: sed cum additione, ut textus paulo post aperit,
videlicet, nisi de ipsius consensu confiteatur alteri, ut etiam in nostro textu
est. Et rursus hoc, quod dicitur: Nisi de consensu parcho. supplendum: vel
de ipsius parcho, seu proprii sacerdotis superioris licentia per ea, quae mox
in gl. sequenti dicemus perscrutando, quis sit proprius sacerdos, & quot sunt,
ubi magis, quoad hoc explanabimus. c. praedictum. Omnis.

Ad quartum respondeo Dionysium ordinis & sodalitiis Cisterciensis; 118
que ipse non vidi, sed a Maiore & Iacobo in illa. q. 17. locis supra citatis refert

inuentum fuisse ob hoc statutum in suos prelatos, qui subditos aliis ordinis ipsius confessariis semel confessos iterum sibi eadem peccata confiteri cogebant. Cuius si opinionem cum predicto Jacobo sequamur, facile fuerit negare id in sodalitate ipsius statui posse. At ipse memini me in illius ordinis privilegiis nuper legere id statutum a duobus Romanis Pontificibus confirmatum fuisse. Ideo dicendum videtur primo satis certe dura & vti-
nam non plus satis esse illam legem. Deinde dico illam, nisi verba palam repugnent, intelligendam esse de his, qui aliis quam sui ordinis confessariis confitentur. Quia tamen arbitror huic moderationi verba illius statuti repugnatura, dico tertio id euenire propter ipsorum monachorum consensum expressum & explicitum, vel implicitum & tacitum. Quoniam, qui ordinem illum profitentur, tacite videntur se velle subiicere omnibus ordinis statutis, ideo tacite saltem consentire videntur se sua peccata bis confessuros. Sicut qui se ordine sacro initiari permittit, tacite se ad castitatem seruandam obligat: siue id votum appellemus tacitum cum aliis, vel legis obligationem ex illo consensu tacito resiliens cum aliis iuxta varias, quae in hoc versantur, opiniones relatas per gl. c. De illo. 32. dist.

Ego vero, si tanta essem apud illius ordinis abbates autoritate, quanta me scio esse ac fuisse erga illorum plerisque obseruata & pietate, pro virili conaret, ut talia statuta, quae nostra aetate magis nocere, quam prodesse arbitror, vel penitus abrogarent, quod videtur vtilius, aut certe, ut illis derogarent, quoad eos, qui de suorum superiorum licentia aliis confiterentur: Quando nemo vnquam dixit de licentia parochi alteri confessum debere iterum ipsi parochi confiteri. Facit, quod Thomas in Quarto dist. 17. q. 3. art. 3. q. 4. Ad sextum in haec verba dixit: Peccaret sacerdos, si non esset facilis ad praebendam licentiam confitendi alteri. Quia multi sunt adeo infirmi quod potius sine confessione morerentur, quam tali sacerdoti confiterentur. Unde illi, qui sunt nimis solliciti, ut conscientias subditorum per confessionem sciatur, multis laqueum damnationis iniiciunt, & consequenter sibi ipsis. Haecenus ille.

Ad illud vero quod tangitur de reuocatione & palinodia fratris Iohannis Angeli respondendum censet Maior in illa. d. 6. col. 3. quod quilibet qualibet legitime alteri, quam parochi confessus tenetur illi confiteri, hoc est, facere de confessione alteri facta fide. Quod (inquit) laxato vocabulo confessio dici potest. Haec tamen interpretatio, quam sit a mente illius fratris & iurium, quibus ille nitebatur aliena, nemo non videt. Ideo respondeo conclusionem illius fratris sine alia suppletionem falsam esse & dignam, que reuocetur & contradictoria illius, quam illud. c. Omnis. continet. Conclusio enim illius & propositio ex tribus partibus copulatur, quarum duae sunt falsae. Est enim illa: parochianus confessus fratribus mendicantibus satisfacit decretali.

Omnis vtriusq; neq; tenetur confiteri proprio parochio semel in anno, nec ab illo facultatem petere. Et constat has duas postremas falsas esse, si nil aliud addideris.

Ad quintum autem respondeo negando primo hanc illationem: statui potest, vt quis confiteri teneatur sola venialia. ergo etiam constitui potest, vt quis bis mortalia confiteatur. Quis enim non videt, quanto durius est bis mortalia & omnia cōfiteri, quam venialia, & eorū ea, quæ voluerit tātū? Quod enim subtiliter Thomas a Vio annotauit illa Cle. Ne in agro .§. Sane. non habet, vt monachi sua omnia peccata confiteantur semel in mense, vt illud. c. Omnis. sed solū habet, vt semel in mense ad confessionē accedant & ita, vt confiteantur mortalia omnia, si habent aliqua, & si talia non habent, venialia, quæ voluerint. Nam in confessio est neminem teneri imo neq; obligari posse ad omnia venialia cōfitenda iuxta illud: Delicta quis intelliget? Psalmo. 128.

Ad postremum respondeo. §. illum. Cæterum. solum probare vtile quidem esse peccata eadem bis confiteri, non tamen necesse: quod & nos confitemur.

IN GLOSSA SECVNDA:

HAEC glossa in meo libro vitiata est in verbo ab illo, quod positum est in ea pro verbo ab alio. 123

Ex hac. gl. iuncta textui. & iuncto. c. Omnis. de pœnitent. colligo idem significari per sacerdotē, cui aliquis cōmissus est, & per sacerdotem proprium. Nam hæc verba: cui se commisit. exponit hæc. gl. per illa: cuius parochianus est. & sacerdos ille dicitur proprius, qui est præfectus parochiæ iuxta. c. illud Omnis.

Contra quam tamē conclusionē facit primo, q̄ secundū Hostiensem & omnes in illo. c. Omnis. f̄ quilibet CHRISTIANVS habet saltem tres proprios sacerdotes: parochū de cuius est parochia, episcopū, de cuius est diœcesi, & Papā, vbicūq; ille sit. Quia est Pontifex non solū vrbis, sed etiā orbis. Quæ tamē doctrina, quamuis nemo id animaduertat, intelligēda est primo f̄ extra episcopatū Romanū, illam (inquam) diœcesim, cui Papa solus & nullus alius episcopus præest. In ea enim diœcesi nō est vllus alius episcopus, neq; prælatus, qui quasi episcopale habeat iurisdictionē præter Papam. Et ita ibi nō cōcurrūt tres prædicti. Item, quod nemo aduertit, intelligendum est secundo illud verbum f̄ episcopum, vel quasi episcopū prælatum. s. aliquem, qui habet super eum iurisdictionē quasi episcopalem. Quorum de numero sunt omnes monachi & alii, qui subiiciuntur non episcopis vllis, sed aliis prælatis, qui vel immediate Romano Pontifici subsunt, aut mediantibus aliis prælatis, qui tamen non sunt